

זוהר פרשת וירא

(דף צ"א ע"א) , רבי וזי"א פתחו (שיר השירים ב) הנצנים נראו בארץ עת הזמיר הגיע וקול התור נשמע בארצנו. הנצנים נראו בארץ, כד ברא קודשא בריך הוא עלמא. יהב בארעא כל וזילא דאתווי לה. וכלא הוה בארעא, ולא אפיקת איבין בעלמא עד דאתברי אדם, כיון דאתברי אדם, כלא אתווי (ד"א ל"ג למיפק) בעלמא, וארעא נליאת איבהא וזילאה דאתפקדו בה.

מדרש הנעלם רבנן פתווי בהאי קרא (שיר השירים א) לריון (ל"ב ב) שמונה טובים שמון תורק שמוך וגו'. תנו רבנן האי נשמעתא דבר אינש בשעתא דסלקא מארעא לרקיעא וקיימא בההוא זיהרא עלאה דאמרו, קודשא בריך הוא מבקר לה. תא שמע אמר רבי שמעון בן יוחאי כל נשמעתא דצדיקייא כיון דקיימא באתר שכינתא יקרא דוויא למיתב, קודשא בריך הוא קרי לאבהתא, ואמר לון זילו ובקרו לפלגיא צדיקא דאתא, ואקדימו ליה שלמא מן שמי. ואנון אמרין, מארי עלמא, לא אתווי לאבא למיזל למזומי לברא, ברא אתווי למיזומי ולמוזוי ולמתבע לאבוי.

והוא קרי ליעקב ואמר ליה אנת דהוה לה צערא דבגין זיל וקביל (אולפניה) פני דפלגיא צדיקא דאתא הכא, ואנא איזיל עמך. הדא הוא דכתיב, (תהלים כד) מבקשי פניה יעקב סלה. מבקש לא נאמר אלא מבקשי. אמר רבי וזי"א מרישיה דקרא משמע דכתיב זה דור דורשיו וגו'. אמר רבי יעקב אמר רבי וזי"א (נ"א עקיבא) יעקב אבינו הוא פסא הכבוד, וכן תאנא דבי אליהו יעקב אבינו הוא פסא בפני עצמו, דכתיב, (ויקרא כו) וזכרתי את בריתי יעקוב, ברית פרת קודשא בריך הוא ליעקב לבדו יותר מכל אבותיו דעביד ליה פסא הכבוד. בר מן קדמאה:

רבי אליעזר הוה יתיב והוה לעי באורייתא. אתא לגביה רבי עקיבא אמר ליה במאי קא עסיק מר. אמר ליה בהאי קרא דכתיב, (שמואל א ב) וכסא כבוד ינזילם. מהו פסא כבוד ינזילם. זה יעקב אבינו דעביד ליה פסא יקר בלזודוי לקבלא אולפן נשמעתא דצדיקיא. וקודשא בריך הוא אזיל עמיה בכל ריש ירוזא וירוזא. וכד וזמי נשמעתא יקר אספקלריאה שכינתא דמאריה, מברכת וסגדת קמי קודשא בריך הוא, הדא הוא דכתיב, (תהלים קד) ברכי נפשי וגו'.

Zohar Vayera

אמר רבי עקיבא קודשא בריך הוא קאים עלוהי. ונשמעתא פתח ואמר יי אלהי גדלת מאד וגו' כל הפרשה עד סיומא דקאמר יתמו ווטאים וגו'. ועוד אמר רבי עקיבא ולא דא בלוודוי אלא משבנות ליה על גופא דאשתא בלעלמא דין ואמר (תהלים ק) ברכי נפשי את יי וכל קרבי וגו'. וקודשא בריך הוא אזיל. מנא לן האי. מהאי קרא דכתיב וירא אלו יי באלוני ממרא, זה יעקב. מהו ממרא. משום דאזוסין מאתן עלמין מעדן והוא פסא. אמר רבי יצחק ממרא בגימטריא מאתן ותבנין ונוד הוה, מאתן דעדן דכתיב, (שיר השירים ו) ומאתים לגוטרם את פרוי, ותבנין ונוד דהוא פסא. ובגין כה אתקרי וירא אלו יי באלוני ממרא. ועל שום דא נקרא ממרא. אמר רבי יהודה מהו באלוני. רצונו לומר תוקפוי הדא הוא דכתיב, (בראשית מט) אביר יעקב. והוא יושב פתח האהל. הדא הוא דכתיב, (תהלים טו) יי בני לגור באהלך וגו'. כוזום היום. דכתיב, (מלאכי ג) וירוזה לכם יראי שמי שמי צדקה ומרפא בכנפיה.

אמר רבן יוחנן בן זכאי בההיא שעתא אזיל קודשא בריך הוא, ובגין דשמעין אבהתא אברהם ויצחק דקודשא בריך הוא אזיל לגביה. תבעין מן יעקב למיזל עמהון ולאקדמא ליה שלם ואגון קיימין עלוהי. במאי דכתיב וישא עיניו וירא והנה שלשה אנשים נצבים עליו. שלשה אנשים (דקיימין) אלן אבהתא אברהם ויצחק ויעקב דקיימין עלוהי וזמו עובדין טבין (גיא דעבר) דעבדין. וירא וירץ לקראתם מפתח האהל וישתחוו ארצה. משום דזממי שכינת יקרא עמהון הדא הוא דכתיב, (שיר השירים א) על כן עלמות אהבוך (אלו הן האבות):

דבר אחר וירא אלו יי באלוני ממרא. רבנן פתחי בהאי קרא בשעת פטירתו של אדם. דתניא אמר רבי יהודה בשעת פטירתו של אדם הוא יום הדין הגדול שהנשמה מתפרדת מן הגוף. ולא נפטר אדם מן העולם עד שרואה את השכינה הדא הוא דכתיב (שמות לב) כי לא יראני האדם וזוי. ובאין עם השכינה שלשה מלאכי השרת לקבל נשמתו של צדיק. הדא הוא דכתיב וירא אלו יי וגו'. כוזום היום. זה יום הדין הבוער פתגור להפריד הנשמה מן הגוף.

וישא עיניו וירא והנה שלשה אנשים. המבקרים מעשיו מה שעשה, והוא מודה עליהם בפיו. וכיון שהנשמה רואה כה, יוצאת מן הגוף עד פתח בית הבליעה, ועומדת שם עד שמתודה כל מה שעשה הגוף עמה בעולם הזה. ואז נשמת הצדיק היא שמונה במעשיה ושמונה על פקדונה. דתאנא אמר רבי יצחק נשמתו של צדיק מתאווה אימתי תצא מן העולם הזה שהוא הכל, כדי להתענג בעולם הבא.

תנו רבנן כשנזכה רבי אליעזר הגדול, שהוא יומא ערב שבת הוה, ואותיב לבימינה הורקנוס בריה, והוה מגלי ליה עמיקתא ומסתרתא, והוא לא הוה מקבל בדעתיה מלייא, דושיב כמטורף בדעתיה הוה. כיון דוומא דדעתא דאבוי מתישבא עלוי, קביל מניה מאה ותמנין ותשעה רזין עלאין.

כד מטא לאבני שיש דמתערבי במיא עלאה, בכה רבי אליעזר ופסק למימר, אמר קום התם ברי. אמר ליה אבא למה. אמר ליה וזינא דאוזיית וזלף מן עלמא. אמר ליה זיל ואימא לאמה דתסתלק תפלאי באתר עלאה, ובתר דאסתלק מן עלמא ואיתי הכא למוומי להון לא תבכי דאנן קריבין עלאין וכל תתאין ודעתא דבר נש לא ידע בהו.

עד דהו יתבי, עאלו וזפימי דרא למבקר ליה, אוליט להו על דלא אתו לשמשא ליה דתנין גדולה שמושה יותר מלמודה. עד דאתא רבי עקיבא, אמר ליה עקיבא עקיבא למה לא אתית לשמשא לי (דהא אתא עתא לארפא). אמר ליה רבי לא הוה לי פנאי. ארתוז אמר אתמדה עקר אי תמות מיתת עצמך. לטייה דיהא קשה מפלהון מיתתיה. בכי רבי עקיבא ואמר ליה רבי אולף לי אורייתא. אפתוז פומיה רבי אליעזר במעשה מרפבה. אתא אשא ואסוז לתרוויהון. אמרו וזכימא שבע מינה דלית אנן וזיין וכדאין לכה, נפקו לפתוזא דברא ויתבו תמן, הוה מה דהוה ואול אשא.

ואולף בבהרת ענה תלת מאה הלכות פסוקות, ואולף ליה ר"ו טעמים דפסוקי דשיר השירים. והו עינוי דרבי עקיבא נזותין מיא. ואתוזר אשא כקדמיתא. כד מטא להאי פסוקא (שיר השירים ב) סמכוני באשישות רפדוני בתפוזים פי וזולת אהבה אני, לא יכיל למסבל רבי עקיבא וארים קליה בבכיתא וגעי ולא הוה ממכל מדוילו דשכינתא דהות תמן.

אורי ליה כל עמיקתא ורזין עלאין דהוה ביה בשיר השירים. ואומי ליה אומאה דלא לישתמש בשום ווד פסוק מניה פי היכי דלא ליוזריב עלמא, קודשא בריה הוא בגיניה. ולא בעי קמיה דישתמשון ביה (דף צט ע"א) ברייתי מסגיאות קדושתא דאית ביה. לבתר נפיק רבי עקיבא וגעי ונבעין עינוי מיא, והוה אמר, ווי רבי, ווי רבי, דאשתאר עלמא יתום מנה. עאלו כל שאר וזכימא גביה ושאלו ליה ואתיב להון.

הוה דוזיק ליה (שעתא) לרבי אליעזר, אפיק תרי דרועוי ושוניון על לביה. פתוז ואמר, אי עלמא עלמא עלאה, וזרת לאעלא ולאגנזא מן תתאה כל נהירו

Zohar Vayera

ובוצינא. ווי לכון תרי דרעי ווי לכון תרי תורות דישתכוזון יומא דין מן עלמא. דאמר רבי יצחק כל יומי דרבי אליעזר הוה זהירא שמעתא מפומיה כיומא דאתיהיבת בטורא דסיני.

אמר אורייתא (סברית גמרא) גמרית וזכמתא סברית ושמושא עבדית. דאלו יהון כל בני אינשא דעלמא סופרים לא יכלין למכתב ולא וזרי תלמידי מונכמתי אלא ככוזלא בעינא ואנא מרבתי אלא כמאן דשתי בימא. ולא הוה, אלא לביתן טיבותא לרבוהי יתיר מניה. והו שאלין מניה בההוא סגדלא דיבום עד דנפק גשמתיה ואמר טהור. ולא הוה תמן רבי עקיבא. כד נפק שבתא אשכנזיה רבי עקיבא דמית, בוע מאניה וגריר כל בשריה ודמא זוזית ונגיד על דיוקניה. הוה צוזו ובכי, נפק לברא ואמר, שבמא שבמא, אמרו ולסיהרא לשמשא דנהירותא דהות זהיר יתיר מנהון הא אתושף. (דף צט ע"ב) אמר רבי יהודה בשעה שנשמת הצדיק רוצה לצאת שמוזה והצדיק בטווח במייתתו כדי לקבל שכרו, הדא הוא דכתיב, וירא וירץ לקראתם. בשמוזה, לקבל פניהם. מאי זה מקום, מפתח האהל כדקא אמרן. וישתוו ארצה לגבי שכניה. רבי יוחנן פתח ואמר, (שיר השירים ב) עד שיפוזו היום ונסו הצללים סוב דמה לה דודי לצבי או לעופר האילים. עד שיפוזו היום וגו'. זו אזהרה לאדם בעודו בעולם הזה שהוא כהרף עין. תא וזוי, מה כתיב, (קהלת ו) ואלו וזיה אכף שנים פעמים וגו'. ביום המיתה כל מה שהיה נזושב פיוס אוד אצלו.

אמר רבי שמעון נשמתו של אדם מתרה בו ואומרת עד שיפוזו היום (ונסו הצללים) וידמה בעיניה כהרף עין בעודה בעולם הזה. ונסו הצללים הדא הוא דכתיב, (איוב ו) כי צל ימינו עלי ארץ. בבקשה ממך סוב דמה לה דודי לצבי וגו'.

דבר אזור עד שיפוזו היום וגו'. אמר רבי שמעון בן פוי, זו אזהרה לאדם בעודו בעולם הזה שהוא כהרף עין. מה הצבי קל ברגליו אף אתה היה קל כצבי או כעופר האילים לעשות רצון בוראך כדי שתנזול העולם הבא שהוא הרי בשמים הנקרא הר יי, הר התענוג ההר הטוב.

אמר רבי וזייא אמר רב אי הוינא מסתכלין בפרשתא דא נסתכל בונכמתא, אי ענינא דנשמתא היא לאו רישא סופא ולא סופא רישא, (דף ק ע"א) ואי ענינא לפטירת איניש מעלמא היא, נסתור כל פרשתא או נוקים פרשתא בהאי או בהאי. מהו יוקוז גא מעט מים ורננצו רגליכם וגו' ואקוזה פת לזום וגו' וימחר אברהם האהלה אל שרה וגו' ואל הבקר רץ אברהם וגו' ויקוז וזמאה וזלב וגו'. כד אתא רב דימי אמר לא מצאה הנשמה תועלת לגוף אלמלא מה שרמו

Zohar Vayera

בְּכַאן רִמּוֹ הַקְּרִבָּנוֹת. בְּטָלוּ הַקְּרִבָּנוֹת לֹא בְּטָלָה הַתּוֹרָה, הַאִי דְלָא אַעֲסֵק בְּקְרִבָּנוֹת לִיעֲסֵק בְּתוֹרָה וַיִּתְהַיְי לִיהַ יִתִּיר, דְּאָמַר רַבִּי יוֹחָנָן כְּשֶׁפָּרַשׁ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַקְּרִבָּנוֹת אָמַר מִשָּׁה רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם תִּינּוּ בְּזִמְנָן שִׁיְהִי יִשְׂרָאֵל עַל אֲדָמְתָם, כִּיּוֹן שִׁיְגָלוּ מֵעַל אֲדָמְתָם מִהַ יַעֲשׂוּ, אָמַר לוֹ מִשָּׁה, יַעֲסִקוּ בְּתוֹרָה וְאֲנִי מוֹזֵל לָהֶם בְּשִׁבְלָה יוֹתֵר מִכָּל הַקְּרִבָּנוֹת שֶׁעוֹלָם שִׁיְנַאֲמַר (יִקְרָא י) אֵת הַתּוֹרָה לַעֲוֹלָה לַמְּנוּחָה וְגו'. כְּלוּמַר אֵת הַתּוֹרָה בְּשִׁבְלֵי עוֹלָה בְּשִׁבְלֵי מְנוּחָה בְּשִׁבְלֵי חוֹטָאֵת בְּשִׁבְלֵי אֲשָׁם.

אָמַר רַבִּי כְּרוֹסְפָדַי הַאִי מֵאֵן דְּמִדְּכַר בְּפּוּמִיָּה בְּבִתִּי כְּנִסִּיּוֹת וּבְבִתִּי מִדְּרָשׁוֹת דְּקְרִבָּנָא עֲנִינָא וְתִקְרוּבָתָא וַיְכּוּן בְּהוּ, בְּרִית כְּרוּתָהּ הוּא דְאֵנּוֹן מְלָאכְיָא דְּמִדְּכַרִּין וְזוּבִיָּה לְאֲבָאָשָׁא לִיהַ דְּלָא יְכַלִּין לְבַעֲבַד לִיהַ אֲלִמְלָא טִיבּוּ. וּמֵאֵן יוֹכּוּז הַאִי פְּרִשְׁתָּא יוֹכּוּז, דְּכִיּוֹן דְּאָמַר וְהִנֵּה שְׁלֹשָׁה אֲנָשִׁים נִצְבִים עֲלָיו, מַהוּ עֲלָיו, לְעִיּוֹן בְּדִינָהּ, כִּיּוֹן (דָּף ק ע"ב) דְּזוּמָא נִשְׁמַתָּא דְּצַדִּיקָיָא כְּרָ, מַה כְּתִיב וַיִּמְהַר אֲבָרָהָם הָאֱהֱלָה וְגו'. מַהוּ הָאֱהֱלָה בֵּית הַמִּדְרָשׁ. וּמַהוּ אֹמַר מַהֲרֵי שְׁלֵשׁ סָאִים, עֲנִין הַקְּרִבָּנוֹת, וְנִשְׁמַתָּא מִתְּכּוּוֹנָתָהּ בְּהוּ, הֲרָא הוּא דְּכְתִיב וְאֵל הַבָּקָר רֵץ אֲבָרָהָם. וְכִדִּין זִיּוּוּא לְהוּ וְלָא יְכַלִּין לְאֲבָאָשָׁא לִיהַ.

רַבִּי פְּנּוּס פְּתוּז קָרָא דְּכְתִיב, (בְּמִדְבָר י) וְהִנֵּה הוֹזַל הַנֶּגֶף בָּעַם וְכְתִיב וַיֹּאמֶר מִשָּׁה אֵל אֶהְרֹן קוּז אֵת הַמּוֹזוּתָהּ וְגו' וְכְתִיב וַתַּעֲצֵר הַמַּעֲפָה. כְּתִיב הֲכָא מַהֲרֵי וְכְתִיב הֲתָם מַהֲרֵי שְׁלֵשׁ סָאִים. מַה לְהַלִּין קְרִבָּן לְאֶשְׁתְּוּבָא אִף כֵּאֵן קְרִבָּן לְאֶשְׁתְּוּבָא.

אָמַר רַבִּי פְּנּוּס זְמָנָא וְזָדָא הוּינָא אֲזִלִּי בְּאַרְוּזָא וְעִרְעִית בֵּיהַ בְּאַלְהִיָּהוּ, אֲמִינָא לִיהַ, לִימָא לִי מַר מִלָּה דְּמַעֲלִי לְבִרְיָתָא, אָמַר לִיהַ, קָיִים זָזַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְעָאֵלוּ קָמִיָּה כָּל אֲלִין מְלָאכְיָא דְּמִמְנָן לְאֲדָכְרָא וְזוּבִי דְּבַר נֶשׁ, דִּי בְּעַדְנָא דִּיְדִכְרוּן בְּנֵי אֲנָשָׁא קְרִבָּנָא דְּמִנֵּי מִשָּׁה וְשׁוּי לְבִיָּה וְרַעוּתִיָּה בְּהוּ, דְּכָלְהוּ יְדִכְרוּן לִיהַ לְטָב.

וְעוּד בְּעַדְנָא דִּיעִרַע מוֹתָנָא בְּבִנֵי אֲנָשָׁא, קָיִימָא אֶתְזָזַר וְכּוּזָא אַעֲבַר עַל כָּל חוּלָא דְּשִׁמְיָא דְּאִי יִיעֲלוּן בְּזוּהֵי בְּאַרְעָא בְּבִתִּי כְּנִסִּיּוֹת וּבְבִתִּי מִדְּרָשׁוֹת וַיִּמְרוּן בְּרַעוּת נֶפֶשָׁא וְלָבָא עֲנִינָא דְּקִטְרַת בּוֹסִמִּין דְּהוּוּ לְהוּ לְיִשְׂרָאֵל, דִּיתְבַּטַּל מוֹתָנָא מְזִיָּהוּ.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק בָּא וְרָאָה מַה כְּתִיב וַיֹּאמֶר מִשָּׁה אֵל אֶהְרֹן קוּז אֵת הַמּוֹזוּתָהּ וְתֵן עֲלֶיהָ אֵשׁ מֵעַל הַמּוֹזָבּוֹן וְשִׁים קִטְרַת. אָמַר לִיהַ אֶהְרֹן לְמַה. אָמַר כִּי יִצָּא הַקָּצֵף מִלְּפָנַי יי וְגו'. מַה כְּתִיב וַיִּרְץ אֵל (דָּף ק א ע"א) תוֹף הַקֶּהֱל וְהִנֵּה הוֹזַל הַנֶּגֶף בָּעַם.

Zohar Vayera

וכתיב ויעמד בין המתים ובין החיים ותעצר המזפה. ולא יכיל מלאכא דמוזבלא לשלטה ונתבטלא מותנא.

רבי אוןא אול לכפר טרשא אתא לגבי אושפיזיה, לוישו עליהו כל בני מתא, אמרו זברא רבא אתא הכא זייל לגביה, אתו לגביה, אמרו ליה לא ווס על אוברנא, אמר להו מהו. אמרו ליה דאית שבעה יומין דשאר מותנא במאתא וכל יומא אתתקף ולא אתבטל. אמר להו זייל לבי כנשתא ונתבע רזומי מן קדם קודשא בריה הוא. עד דהו אזלי, אתו ואמרו פלוני ופלוני מיתו, ופלוני ופלוני נטו למות. אמר להו רבי אוןא לית עתא לקיימא הכי דשעתא דזיקא.

אבל אפרישו מנכון ארבעין בני נשא מאנו דזכאין יתיר. עשרה עשרה לארבעה וזולקין ואנא עמכון, עשרה לזווייתא דמאתא, ועשרה לזווייתא דמאתא, וכן לארבע זווייתא דמאתא. ואמרו ברעות נפשכון ענינא דקטרת בוסמין. דקודשא בריה הוא יהב למושה וענינא דקרנא עמיה.

עבדו כן תלת זמנין ואעברו בכל מאתא לארבע זווייתא והו אמרין כן, לבתר אמר להו זייל לאנון דאוישטו למיבת אפרישו מנייכו לבתיהון, ואמרו כדין, וכד תסייבו אמרון אלין פסוקינא (במדבר טו) ויאמר משה אל אהרן קו את המזותה ותן עליה אש וגו' (דף קא ע"ב) ויקו אהרן וגו' ויעמד בין המתים וגו'. וכן עבדו ואתבטל בנייהו.

שמעו ההוא קלא דאמר סתרא סתרא קבנייתא אוזילו לעילא דהא דינא דשבניא לא אשרי הכא דהא ידעי לבטלא ליה. וזלש לביה דרבי אוןא, אדמוה, שבע דאמרי ליה, כד עבדת דא עביר דא, זיל ואימא לון דיוזורון בתשובה דזייבין אנון קמאי. קם ואנוור להו בתשובה שלימתא, וקבילו עליהו דלא יתבטלון (נד א ב) מאורייתא לעלם, ואזליפו שמא דקרתא וקארון לה מאתא מוזסיא. אמר רבי יהודה לא די להם לצדיקים שבבטלון את הגזרה אלא לאנוור כן שמברכין להם, תדע לה שכן הוא, דכיון שהנשמה אומרת לגוף מהרי שלש סאים וגו' וכל אותו הענין ומבטל את הדין, מה כתיב ויאמר שוב אשוב אליה כעת וזיה הרי ברכה.

פיון שרואים אותה המלאכים שזיה לקו עצה לנפשו, מה עושים, הולכים אצל הרשעים לעין בדינם ולעשות בהם משפט הדא הוא דכתיב ויקומו משם האנשים וישקיפו על פני סדום למקום הרשעים לעשות בהם משפט. הדא הוא דאמר רבי יהודה כף דרכו של צדיק כיון שרואה שמענינן בדינו אינו מתאנוור

Zohar Vayera

לשוב ולהתפלל ולהקריב (על) וזלבו ודמו לפני צורו עד שמסתלקין בעלי הדין
במנו.

דכיון שאמר וישא עיניו (דף קב ע"א) וירא והנה שלשה אנשים נצבים עליו, מה
כתיב בנשמה, וימהר אברהם האהלה אל שרה. בנפוזן ובמהירות בלא שום
העכבה, מיד ממהרת הנשמה אצל הגוף להוויירו למוטב ולבקש במה
שיתכפר לו עד שמסתלקין ממנו בעלי הדין.

רבי אליעזר אומר מהו דאמר ואברהם ושרה זקנים באים בימים ונדל להיות
לשרה ארוז כנשים. אלא כיון שהנשמה עומדת במעלתה והגוף נשאר בארץ
מכמה שנים, באים בימים, שנים וימים הרבה. ונדל לצאת ולבא ולעבר ארוז
כשאר כל אדם, אתבשר להוויית הגוף.

מהו אומר אנורי בלותי היתה לי עדנה, אנורי בלותי בעפר מהיום כמה שנים
היתה לי עדנה וזדוש, ואדוני זקן שהיום כמה שנים שיצאת ממני ולא הפקידני.
וקודשא בריה הוא אבר היפלא מני דבר למועד. מהו למועד. אותו הידוע
אצלי להוויית המתים. ולשרה בן מלמד שיתודדש כבן שלש שנים. אבר רבי
יהודה ברבי סימון כיון שהנשמה ניונת מזוה של מעלה, קודשא בריה הוא
אומר לאותו המלאך הנקרא דומ"ה, לך ובשר לגוף פלוגי שאני עתיד להווייתו
למועד שאני אנויה את הצדיקים לעתיד לבא. והוא משיב אנורי בלותי היתה
לי עדנה. אנורי בלותי בעפר ושכנתי באדמה ואכל בשרי רמה וגוש עפר תהיה
לי זדוש.

קודשא בריה הוא אומר לנשמה, הדין הוא דכתיב ויאמר יי אל אברהם וגו'
היפלא מני דבר למועד הידוע אצלי להוויית את המתים, אשוב אליה, אותו
הגוף שהוא (דף קב ע"ב) קדוש כבראשונה מוודדש להיותכם מלאכים קדושים
ואותו היום עתיד לפני לשמוז בהם הדין הוא דכתיב, (תהלים קד) יהי כבוד יי
לעולם ישמוז יי במעשיו, (ע"כ מדרש הנעלם)

כגוונא דא שמים לא יתבו ויילין לארעא עד דאתא אדם. הדין הוא
דכתיב, (בראשית ב) וכל שיוז השדה טרם יהיה בארץ וכל עשב השדה טרם
יצמוז פי לא המטיר יי אלהים על הארץ ואדם אין לעבד את האדמה.
אטמרו כל אנוז תולדין ולא אתגלון, ושמיא אתעכבו דלא אמטירו על
ארעא, בגין דאדם אין, דלא אשתכוז ולא אתברי, וכלא אתעכב בגיניה,

Zohar Vayera

פִּיּוֹן דְּאַתְנוּזֵי אָדָם, מִיַּד הַנְּצַנִּים נִרְאוּ בְּאַרְצָא וְכָל וְזִילִין דְּאַתְטַמְרוּ אַתְגְּלִיא וְאַתְהִיבוּ בָהּ.

דף צ"ג ע"ב

עַת הַזְּבוּר הַגִּיעַ, דְּאַתְתַּקֵּן תַּקוּנָא דְּתוּשְׁבוּנוֹן לְאִמְרָא קַמִּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מִה דְּלֹא אֲשַׁתְּכוּז עַד לֹא אַתְבְּרִי אָדָם. וְקוֹל הַתּוֹר זְשַׁמַּע בְּאַרְצָנוּ. דְּהָא (ד"א ד"א) (ד"א ל"ג כ"ל) מַלְכָּה דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא (ד"א ל"ג ד'עבד) דְּלֹא (דף צ"ג ע"ב) אֲשַׁתְּכוּז בְּעַלְמָא עַד דְּאַתְבְּרִי אָדָם. פִּיּוֹן דְּאַשְׁתְּכוּז אָדָם כּוֹלָא אֲשַׁתְּכוּז.

בְּתַר דְּזוּטָא, כּוֹלָא אֲסַתְּלַק מִעַלְמָא וְאַתְלַטֵּיא אַרְעָא. הָדָא הוּא דְּכַתִּיב, (בראשית ג) אַרְוֶרָה הָאֲדָמָה בְּעֵבֹרְךָ וְגו'. וְכַתִּיב פִּי תַעֲבֹד אֶת הָאֲדָמָה לֹא תִסַּף תַּת כּוֹזֶה לָךְ וְגו'. וְכַתִּיב וְקוֹץ וְדַרְדַּר תַּעֲבִיזוּן לָךְ.

אַתָּא גִּזּוּ וְתַקֵּן קַרְדּוּמִין וּפְצִירִי בְּעַלְמָא. וְלִבְתַּר וַיִּשֶׁת מִן הַיַּיִן וַיִּשְׁכַּר וַיִּתְגַּל בְּתוֹךְ אֲהֵלָה. אַתּוּ בְּנֵי עַלְמָא וּזְבוּוּ קַמִּיהּ דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְאַסְתַּלְקוּ וְזִילִין דְּאַרְעָא (ד'עלמא) כְּמַלְקֵי־בִינִין, וְהוּוּ קַיִימִי עַד דְּאַתָּא אֲבַרְהָם.

פִּיּוֹן דְּאַתָּא אֲבַרְהָם (ל'עלמא) מִיַּד הַנְּצַנִּים נִרְאוּ בְּאַרְצָא, אַתְתַּקְנוּ וְאַתְגְּלוּ כָּל וְזִילִין בְּאַרְעָא. עַת הַזְּבוּר הַגִּיעַ. בְּשַׁעֲתָא דְּאִמְרָא לִיהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דִּיִּתְגְּזֹר, פִּיּוֹן דְּמִטָּא הָהוּא זְמוּנָא דְּבְרִית אֲשַׁתְּכוּז בֵּיהּ בְּאַבְרָהָם וְאַתְגְּזֹר. כְּדִין אַתְקִיִּים בֵּיהּ כָּל הָאֵי קָרָא, וְאַתְקִיִּים עַלְמָא, וּמַלְכָּה דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הָוֵה בְּאַתְגְּלִיָּיא בֵּיהּ הָדָא הוּא דְּכַתִּיב וַיִּרָא אֱלֹהֵי יִי.

דף צ"ד ע"א

רַבִּי אֶלְעָזָר פְּתוּז הָאֵי קָרָא (ב'שע"תא) בְּתַר דְּאַתְגְּזֹר אֲבַרְהָם. דְּעַד לֹא אַתְגְּזֹר לֹא הָוֵה מְלִיל עַמִּיָּה אֶלָּא מִגִּזּוּ דְּרָגָא תַּתְּאָה, וְדַרְגִּין עַלְמִין לֹא הוּוּ קַיִימִי עַל הָהִיא דְּרָגָא. פִּיּוֹן דְּאַתְגְּזֹר מִיַּד הַנְּצַנִּים נִרְאוּ בְּאַרְצָא אֶלֶין דְּרָגִין תַּתְּאִין דְּאַפִּיקַת וְאַתְקִיִּנַת הָאֵי דְּרָגָא תַּתְּאָה. עַת הַזְּבוּר הַגִּיעַ אֶלֶין עַנְפוּי דְּעַרְכָּה. וְקוֹל הַתּוֹר זְשַׁמַּע בְּאַרְצָנוּ. דְּהָא קוֹל דְּנִפְיק מִגִּזּוּ (דף צ"ד ע"א) הָהוּא פְּנִימָאָה דְּכַלָּא וְהָהוּא קוֹל זְשַׁמַּע וְדָא קוֹל דְּגִזּוּר מַלְכָּה לְמַלְכָּא וְעַבִּיד לָהּ שְׁלִיבוּ.

תָּא וְזִי, דְּעַד לֹא אַתְגְּזֹר אֲבַרְהָם לֹא הָוֵה עַלְיָה אֶלָּא הָאֵי דְּרָגָא (כ"ז ב) כְּדְאַמְרִין, פִּיּוֹן (ל'בתר) דְּאַתְגְּזֹר מִה כְּתִיב וַיִּרָא אֱלֹהֵי יִי. לְבִמָּאן, דְּהָא לֹא כְּתִיב

Zohar Vayera

וַיֵּרָא יי אֵל אַבְרָם. דְּאֵי לְאַבְרָם מֵאֵי שְׁבוּעָא הָכָא יִתִּיר מִבְּקָדְמִיתָא עַד לָא אֲתַגְזֹר דְּכַתִּיב וַיֵּרָא יי אֵל אַבְרָם. אֲכָל רָזָא סְתִימָא אִיהוּ, וַיֵּרָא אֵלָיו יי. לְהֵוּא דְרָגָא דְמַלְיֵל עַמִּיחָא, מֵהַ דְּלָא הָוֵה מִקְדָּמַת דְּנָא עַד דְּלָא אֲתַגְזֹר. דְּהִשְׁתָּא אֲתַגְלֵי קוּל וְאֲתַזְזַר בְּדַבּוּר כּד מַלְיֵל עַמִּיחָא. וְהוּא יוֹשֵׁב פְּתוּז הָאֵהֱל. וְהוּא וְלָא גְלֵי מֵאָן. אֲכָל הָכָא גְלֵי וְזַכְמִתָּא דְכֻלְהוּ דְרָגִין שָׂרוּ עַל הָאֵי דְרָגָא תַּתְּאָה בְּתַר דְּאֲתַגְזֹר אַבְרָהָם.

תָּא וְזוּי, וַיֵּרָא אֵלָיו יי. דָּא הוּא רָזָא דְקוּל דְאֲשַׁתְּמַע דְּאֲתַזְזַר בְּדַבּוּר וְאֲתַגְלֵי בֵּיה. וְהוּא יוֹשֵׁב פְּתוּז הָאֵהֱל, דָּא עֲלָמָא עֲלָאָה דְקָאִים לְאַנְהָרָא עֲלִיָּה. כּוּזוּם הַיּוֹם. דְּהָא אֲתַנְהִיר יְמִינָא דְרָגָא דְאַבְרָהָם אֲתַדְּבַק בֵּיה. דְּבַר אֲזוּר כּוּזוּם הַיּוֹם בְּשַׁעֲתָא דְאֲתַקְרִיב דְרָגָא לְדְרָגָא בְּתִיאֻבְתָּא דְדָא לְקַבֵּל דָּא.

וַיֵּרָא אֵלָיו. אָמַר רַבִּי אַבָּא עַד לָא אֲתַגְזֹר אַבְרָהָם הָוֵה אֲטִים. כִּיּוֹן דְּאֲתַגְזֹר אֲתַגְלֵי כֻלָּא וְשָׂרָא עֲלִיָּה שְׁכִינְתָּא בְּשַׁלְיָמוּ כְּדָקָא יְאוּת. תָּא וְזוּי וְהוּא יוֹשֵׁב פְּתוּז הָאֵהֱל. וְהוּא. דָּא עֲלָמָא עֲלָאָה דְשָׂרֵי עַל הָאֵי עֲלָמָא תַּתְּאָה. אִיבְתִּי כּוּזוּם הַיּוֹם בְּזַמְנָא דְתִיאֻבְתָּא דְזוּד צְדִיק לְמוֹשְׁרֵי בֵּיה.

דף צט ע"א

בְּיַד וַיֵּשֶׁא עֵינָיו וַיֵּרָא וְהִנֵּה שְׁלֹשָׁה אַנְשִׁים נֹצְבִים עִלָּיו. מֵאָן אַנּוֹן שְׁלֹשָׁה אַנְשִׁים. אֲלִין אַבְרָהָם יִצְוֹק וַיַּעֲקֹב דְקִיבִי עֲלִיָּה דְהָאֵי דְרָגָא, וּבְמַעֲיָהוּ דף צט ע"א יִנִּיק (סודא דעלמא) וְאֲתַנּוֹן. כְּדִין וַיֵּרָא וַיִּרְץ לְקָרְאֵם. דְּתִיאֻבְתָּא דְהָאֵי דְרָגָא תַּתְּאָה לְאֲתַזְזַר בְּהוּ וְזוּדוּתָא דִּילָהּ לְאֲתַבְשָׁכָא אַבְתְּרִיָּהוּ. וַיִּשְׁתַּוּזוּ אַרְצָה, לְאֲתַתְקַנָּא כְּרִסְיָא לְבַבִּיהוּ.

תוֹסַפְתָּא וַיֵּרָא אֵלָיו יי בְּאֶלְוֵי מִמְרָא. אַבְמָי בְּאֶלְוֵי מִמְרָא, וְכָא בְּאֶתֶר אֲזוּרָא. אֲכָל בְּגִין דְּיֵהִיב לִיה עֵיטָא עַל גְּזִירוּ דְקִיבִימָא דִּילִיָּה. בְּשַׁעֲתָא דְאָמַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַבְרָהָם לְמַגְזֹר אֹל אַבְרָהָם לְמַכָּה עִם וּזְבֻרוּי, אָמַר לִיה עֲזֵר (אולי ר"ל כְּבַר עֲבָרו עֲלִיךְ צ' שְׁנָה וְאוֹלָם גַּם יוֹתֵר שְׁהֵם צִיט כְּמִשׁ בְּתוּהִיק. וְלָא וּשְׁבַת הַפְּרִט) אֲנִתָּ בֵּן תִּשְׁעִין שְׁנִין וְאִתְּ בְּמַעֲיָק גְּרַמְבָּה.

אָמַר לִיה מִמְרָא דְכֻרְתָּ יוֹמָא דְרַבּוּ לָךְ כְּשִׁדְאֵי בְּאֲתוֹן דְנִוְרָא. וְהֵוּא כְּפֻנָא דְעֵבֵר עַל עֲלָמָא דְכַתִּיב, (בראשית יב) וַיְהִי רָעִב בְּאֶרֶץ וַיֵּרֶד אַבְרָם מִצְרַיִמָה. וְאֲזוּן

Zohar Vayera

מלכין דרדפו בתריהון ומוזית יתהון וקודשא בריה הוא שזבינה מכלא וכלא יכיל
בר נש למעבר לה ביש. קום עביד פקודא דמרה. אמר ליה קודשא בריה
הוא, ממרא אנת יהבת ליה עיטא למגזר, וזיף לית אנא מתגלי עליה אלא
בפלטרין דילה, הדיא הוא דכתיב באלוני ממרא (עד כאן התוספתא):

תא וזוי, עבד קודשא בריה הוא לדוד מלכא ווד סמכא מכרסייא עלאה
פאבהן. ואף על גב דאיהו פרסייא לגבייהו. אבל בזמנא דאתנובר בהו
איהו ווד סמכא לאתתקנא בכרסייא עלאה. ובגין כך נטל מלכותא (עט ב)
בזברון דוד מלכא שבע שנין לאתנוברא בהו. והא אתמר.

רבי אבא פתוז ואמר, (תהלים כד) מי יעלה בהר יי ומי יקום במקום קדשו.
תא וזוי, כל בני עלמא לא וזמאן על מה קיימי בעלמא, ויזמין אזלין וסלקין
וקיימי קמי קודשא בריה הוא, כל אנן יזמין דבני נשא קיימי בהו בהאי
עלמא, דהא כלהו אתבריאו וכלהו קיימי לעילא, ומנלן דאתבריאו,
דכתיב, (תהלים קלט) ימים יוצרו.

דף צט ע"ב

וכד מטאן יזמין לאסתלקא מהאי עלמא. כלהו קריבין קמי מלכא עלאה,
הדיא הוא דכתיב, (מלכים א ב) ויקרבו ימי דוד למוות. (בראשית מז) ויקרבו ימי
ישראל למוות. בגין דכד בר נש איהו בהאי עלמא לא אשגוז וכלא אסתפל
על מה קאים, אלא כל יומא ויומא וזשיב פאלו הוא אזיל ברקנייא, דהא
כד נשמתא נפקת מהאי עלמא לא ידעת לאן ארוזא סלקין לה. דהא
ארוזא לסלקא לעילא לאתר דנהירו דנשמתין עלאין גהרין, לא (דף צט ע"ב)
אתיהיב לכלהון נשמתין, דהא פזונא דאיהו אמשיף עליה בהאי עלמא,
דכי אתמשכת לבתר דנפיק מניה.

תא וזוי, אי בר נש אתמשיף בתר קודשא בריה הוא, ותיאובתא דיליה
אבתריה בהאי עלמא, לבתר כד נפיק מניה, איהו אתמשיף אבתריה
ויהבין ליה ארוזא לאסתלקא לעילא, בתר ההוא משיכו דאתמשיף
ברעותא כל יומא בהאי עלמא.

אמר רבי אבא יומא ווד אשרענא בוזד מתא מאנן דהו מן בני קדם,
ואמרו לי מההיא וזכמתא דהו ידעין מיומי קדמאי והו אשכונן ספרין

Zohar Vayera

דוֹכְמָתָא דְלִהוּן, וְקָרִיבוּ לִי וְזַד סִפְרָא. וְהוּהוּ פְתִיב בֵּיה, דְהָא פְגִוּנָא דְרַעוּתָא דְבַר גֵּשׁ אִיכוּן בֵּיה בְּהָאֵי עֲלָמָא, הָכִי אֲמַשִּׁיף עֲלֵיה רִוּוּן מְלַעֲיִלָא פְגִוּנָא דְהָהוּא רַעוּתָא דְאַתְדַּבֵּק בֵּיה, אִי רַעוּתִיהָ אִיכוּן בְּמִלְהָ עֲלָתָא קַדִּישָׁא אִיהוּ אֲמַשִּׁיף עֲלֵיה לְהֵימָּא מִלְהָ מְלַעֲיִלָא לְתַתָּא לְגַבִּיהָ.

וְאִי רַעוּתִיהָ לְאַתְדַּבֵּקָא בְּסִטְרָא אֲזוּרָא וְאִיכוּן בֵּיה, אִיהוּ אֲמַשִּׁיף לְהֵימָּא מִלְהָ מְלַעֲיִלָא לְתַתָּא לְגַבִּיהָ. וְהוּוּ אָמְרִי דְעִקְרָא דְמִלְתָּא תְלִיָא בְּמִלְיָן וּבְעוּבְדָא וּבְרַעוּתָא לְאַתְדַּבֵּקָא, וּבְדָא אֲתַמְשֵׁף מְלַעֲיִלָא לְתַתָּא הָהוּא סִטְרָא דְאַתְדַּבֵּק בָּהּ.

דף ק ע"א

וְאֲשַׁכּוּזָא בֵּיה כָּל אֲנָן עוּבְדִין וְפּוֹלְזוּנִין דְכִכְבִּיא וּמְזִלִין וּמְזִלִין דְאַצְטְרִיכוּ לִוּן וְהִיאָף רַעוּתָא לְאַתְפּוּנָא בְּהוּ בְּגִין (דף ק ע"א) לְאַמְשַׁכָּא לִוּן לְגַבִּייהוּ. פְגִוּנָא דָּא מֵאן דְבַעֵי לְאַתְדַּבֵּקָא לְעִילָא בְּרוּוּן קוּדְשָׁא דְהָא בְּעוּבְדָא וּבְמִלְיָן וּבְרַעוּתָא דְלָבָא לְכוּנָא בְּהֵימָּא מִלְהָ תְלִיָא מִלְתָּא לְאַמְשַׁכָּא לִיה לְגַבִּיהָ מֵעִילָא לְתַתָּא וּלְאַתְדַּבֵּקָא בְּהֵימָּא מִלְהָ.

וְהוּוּ אָמְרִי כְּמֹה דְבַר גֵּשׁ אֲתַמְשֵׁף בְּהָאֵי עֲלָמָא הָכִי גְמִי מְשַׁכֵּן לִיה פֶּד גְּפִיק מֵהָאֵי עֲלָמָא. וּבְמֹה דְאַתְדַּבֵּק בְּהָאֵי עֲלָמָא וְאַתְמַשֵּׁף אֲבַתְרִיָּה הָכִי אֲתַדַּבֵּק בְּהֵימָּא עֲלָמָא, אִי בְּקוּדְשָׁא, בְּקוּדְשָׁא. וְאִי בְּמִסְאָבָא, בְּמִסְאָבָא. אִי בְּקוּדְשָׁא, מְשַׁכֵּן לִיה לְגַבִּי הָהוּא סִטְרָא וְאַתְדַּבֵּק בֵּיה לְעִילָא, וְאַתְעַבִּיד בְּמִנָּא שְׂמִישָׁא, לְשְׂמִישָׁא קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בִּין אֲנָן שְׂאָר מְלַאכִין. כְּמֹה דְהָכִי אֲתַדַּבֵּק לְעִילָא וְקָאִים בִּין אֲנָן קַדִּישִׁין דְכַתִּיב (זכריה ג) וְנָתַתִּי לָךְ מֵהַלְכִים בִּין הָעוֹמְדִים הָאֵלֶּה.

הָכִי גְמִי פְגִוּנָא דָּא. אִי בְּמִסְאָבָא, מְשַׁכֵּן לִיה לְגַבִּי הָהוּא סִטְרָא וְאַתְעַבִּיד כְּוֹד מְזִיָּהוּ לְאַתְדַּבֵּקָא בְּהוּ וְאֲנָן אֲקָרוּן גְּזָקִי בְּנֵי גֵשׁ. וּבְהֵימָּא שְׁעַתָּא דְגְּפִיק מֵהָאֵי עֲלָמָא גְּטָלִין לִיה וְשְׂאָבִין לִיה בְּגִיהָנָם בְּהֵימָּא אֲתַר דְדִינֵי לִוּן לְבָנֵי מִסְאָבָא דְסָאִיבוּ גְּרַבִּיָּהוּ וְרוּוּזִיָּהוּ, וּלְבַתֵּר אֲתַדַּבֵּק בְּהוּ. וְאִיהוּ גְּזָקָא (כט א) כְּוֹד מֵאֲנָן גְּזָקִי דְעֲלָמָא.

דף ק ע"ב

Zohar Vayera

אמינא לון בגי קריבא דא למלין דאורייתא. אבל אית לכו אתרוזקא (מגו) מאנון ספרין (אלין) בגין דלא (דף ק עב) יסטי לבייכו לאלין פולונוין ולכל אנון סטרין דקאמר הכא דילמא ווס ושלום (לא) תסטון מבתר פולונוא דקודשא ברין הוא. דהא כל ספרים אלין אטעיין לון לבגי נשא, בגין דבגי קדם וזכימין הווי, וירותא דזוכמתא דא ירתו מאברהם דיהב לבגי פלגשים, דכתיב, (בראשית כה) ולבגי הפלגשים אשר לאברהם נתן אברהם מתנות וישלחם מעל יצחק בנו בעודנו וזי קדמה אל ארץ קדם. ולבתר אתמשכו בההיא זוכמה לכמה סטרין.

אבל זרעא דיצחק וזולקא דיעקב לאו הכי, דכתיב, (בראשית כה) ויתן אברהם את כל אשר לו ליצחק, דא וזולקא קדישא דמהימנותא דאתדבק ביה אברהם, ונפק מזההוא ערבא ומזההוא סטרא, יעקב מה כתיב ביה (בראשית כו) והנה יי נצב עליו. וכתיב, (ישעיה מא) ואתה יעקב עבדי וגו'. בגיני כה בעי ליה לבתר נש לאתמשכא בתר קודשא ברין הוא ולא אתדבקא ביה תדיר דכתיב, (דברים י) ובו תדבק.

תא וזוי, (תהלים כד) מי יעלה בהר יי וגו'. ולבתר אהדר ופירש נקי כפים. דלא עביד בידוי טופסא וכלא אתתקף בהו במה דלא אצטריה. ותו דלא אסתאב בהו וכלא סאיב בהו לגופא כאנון דמסאבין גרבייהו בידין לאסתאבא, ודא הוא נקי כפים, ובר לבב, פנונוא דא דלא אמשיך רעותיה ולביה לסטרא אוזרא, אלא לאתמשכא בתר פולונוא דקודשא ברין הוא.

אשר לא נשא לשוא נפשו. נפשו כתיב נפשי קרי, והא אוקמוה (דף קא ע"א) נפשי דא נפש דוד סטרא דמהימנותא. נפשו דא נפש דבר נש ממש. בגין דכד יפוק מהאי עלמא. ונפשיה יסתלק בעובדין דכשרין על מה דיתקיים בהו למיהר בין כל אנון קדישין כמא דאת אמר, (תהלים קטז) אתהלקר לפני יי בארצות הוויים. ובגין דלא נשא לשוא נפשי ישא ברכה מאת יי וגו'.

תא וזוי, בתר דאתגזר אברהם הוה יתיב וכאיב, וקודשא ברין הוא שדר לגביה תלת מלאכין באתגליא לאקדמא ליה שלם. ואי תימא דהא באתגליא. וכי מאן יכיל למוזמי מלאכין והא כתיב, (תהלים קד) עושה מלאכיו

Zohar Vayera

רווחות וגו'. אָכָא ודאי וזמא לון, דנזותי לארעא כגוונא דבני נשא, וְכָא יקשה לך האי, דהא ודאי אנון רווחין קדישין, ובשעתא דנזותי לעלמא מתלבשין (קמ"א) באירי וביסודי דגולבמין, ואתוון לבני נשא ממש כוויזו דיוקנא דלהון.

ותא וזוי, אברהם וזמא לון כוויזו בני נשא. ואף על גב דהוה פאיב מבימלה נפק ורהט אפתרייהו בגין דלא למגזרע (מ"ה) דהוה עביר מקדמות דנא.

דף קא ע"ב

אמר רבי שמעון ודאי כוויזו דמלאכין וזמא לון, ממה דכתיב ויאמר אדני באל"ף דל"ת, שכינתא הוה אתנא, ואלין הוו סמיכין דילקא ופרסייא לגבה, בגין דאנן גוונין (נ"א) תלת דתוונתא. וזמא השתא בגין דאתגור מה דלא הוה וזמי מקדמות דנא עד לא (דף קא ע"ב) אתגור, בקדמיתא לא הוה ידע אלא דאנן בני נשא, ולבתר ידע דאנן מלאכין קדישין ואתו בשליוותא לגביה. בשעתא דאמרו ליה א"ה שרה אשתך ובשרו ליה בשורת יצוק.

אליו אתוון נקודות א"ו, וסימן א"ו, רמז למטה דלעילא, רמז לקודשא בריה הוא. ויאמר הנה באהל. פתיב הקא הנה באהל וכתוב ה'תם (ישעיה כ"ג) אהל כל יצען וגו'. תא וזוי, פיון דנקוד א"ו אמאי פתיב לבתר א"ה, אלא בגין דזובורא דדכר ונקבא פוודא רזא דמתימנותא. כדין אמר ויאמר הנה באהל. תמן הוא קשורא דכלא ותמן אשתכוז (ויאמר הנה באהל). א"ה וגו', וכי לא הוו ידעי מלאכי עלאי דשרה הנה באהל, אמאי פתיב א"ה. אלא לא ידעי בהאי עלמא אלא מה דאתמסר להו למגדע.

תא וזוי (שמות י"ב) ועברתי בארץ מצרים אני יי. וכי פמה שליוזין ומלאכין אית ליה לקודשא בריה הוא, אלא בגין דאנן לא ידעי בין טפה דבוכרא ליהוא דלא בוכרא בר קודשא בריה הוא בלוודוי.

כגוונא דא (יוזקאל ט) והתוית תו על מצוות האנשים. ואמאי צריכין. אלא בגין דאנן לא ידעי, אלא מה דאתמסר לון למגדע (ידעי), כגון כל אנן מלין דזמין קודשא בריה הוא לאיתתאה על עלמא. ומאי טעמא בגין דקודשא בריה הוא אעבר פרווא בכלהו רקיעין בההיא מלה דזמין לאיתתאה על עלמא.

דף קב ע"א

כְּזוֹנָא דָּא בְּשַׁעֲתָא דְּמוֹזְבְּלָא אֲשַׁתְּכוּז (דף קב ע"א) בְּעֵלְמָא בְּעֵי בַר זָשׁ
לְאַתְכַּסְיָא בְּבִיתִיהּ וְלֹא יִתְוַזֵּי בְּשׁוּקָא בְּגֵין דְּלֹא יִתְוַזְבֵּל, כְּמָא דְאַתְּ אָמַר,
(שמות יב) וְאַתֶּם לֹא תֵצְאוּ אִישׁ מִפֶּתְחוֹ בֵּיתוֹ עַד בֹּקֶר. מְזַיְיָהוּ (דיכיל לאסתתרא, אין, אבל
מקמי קודשא בהך הוא לא ס"א יכיל) בְּעֵי לְאַסְתַּתְרָא. מִה פְּתִיב, (ירמיה כג) אִם יִסְתַּר אִישׁ
בְּמִסְתָּרִים וְאֲנִי לֹא אֶרְאֶנּוּ נְאֻם יי'.

אִיהּ שְׂרָה אֲשַׁתְּךָ, דְּלֹא בְּעוּ לֹמַר קְמוּה, פִּינָן דְּאָמַר הִנֵּה בְּאֵהֶל מִיַּד
וַיֹּאמֶר שׁוּב אֲשׁוּב אֵלֶיךָ כְּעַת וְזִמָּה וְהִנֵּה בֵּין לְשַׁרְהָ אֲשַׁתְּךָ וְגו'. תָּא וְזוּי,
אוּרוּז אַרְעָא, דְּעַד לֹא אֲזַמִּין אַבְרָהָם קְמִיִּיהוּ לְמִיכַל לֹא אָמַרו לִיהּ מִיַּדִּי,
בְּגֵין דְּלֹא יִתְוַזֵּי דְּבְּגֵין הִהִיא בְּשׁוּרָה קָא אֲזַמִּין לְהוּ לְמִיכַל, בְּתַר דְּכַתִּיב
וַיֹּאכְלוּ כֹדֵין אָמַרו לִיהּ הִהִיא בְּשׁוּרָה.

וַיֹּאכְלוּ, סְלָקָא דְּעֵתְךָ וְכִי מִלְּאָכִי עֵלְאִי אָכְלִי, אֶלָּא בְּגֵין יִקְרָא דְּאַבְרָהָם
אֲתְוַזֵּי הָכִי. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר וַיֹּאכְלוּ וְדָאִי, בְּגֵין דְּאֲזַנָן (קד א) אֲשָׂא דְּאָכִיל
אֲשָׂא וְלֹא אֲתְוַזֵּי, וְכָל מִה דְּיָהֵב לֹן אַבְרָהָם אָכְלִי בְּגֵין דְּמִסְטָרָא
דְּאַבְרָהָם אָכְלִי לְעִילָא (דאכילי מוהווא סטרא דלעילא).

תָּא וְזוּי, כָּל מִה דְּאָכִיל אַבְרָהָם בְּטָהֳרָה אִיהוּ קָא אָכִיל וּבְגֵין כֶּף אַקְרִיב
קְמִיִּיהוּ וְאָכְלִי, וְזַטִּיר אַבְרָהָם בְּבִיתִיהּ דְּכִיָּא וּמִסְאַבוּתָא, דְּאֶפִּילוּ בַר זָשׁ
דְּאִיהוּ מִסְאַב (לא יכיל לקרבא לביתיה כדון ידע אברהם דהא מסאב איהו ועבד) (נ"א לא הוה משמש בביתיה, עד
דעבד) לִיהּ טְבִילָה, אוּ עֵבִיד לִיהּ לְזַטִּירָא שְׂבַעָה יוֹמִין כְּדָקָא וְזוּי לִיהּ
בְּבִיתִיהּ, וְהָכִי הוּא וְדָאִי.

דף קב ע"ב

תָּא וְזוּי פְּתִיב, (דברים כג) אִישׁ אֲשֶׁר לֹא יִהְיֶה טָהוֹר מִקְרָה לִילָה וְגו'. מֵאִי
תִּקְנֵתִיהּ, וְהָיָה לְפָנֹת עֶרֶב יְרוּזָן בְּמִים. אַעֲרַע בֵּיהּ טְמֵאָה (דף קב ע"ב) אֲזַרָא
כְּזוֹן זִיבָה אוּ (נ"א סגרו או גדה) סְגִירַת גְּדָה דְּהוּוּ תְרִי מִסְאַבוּ, לֹא סְגִיָּא לִיהּ
בְּהִיא טְבִילָה (בגין) בֵּין דְּאַעֲרַע בֵּיהּ קָרִי קָדָם דְּקָבִיל טְמֵאָה אֲזַרָא (בגין)
בֵּין דְּאַעֲרַא בֵּיהּ לְבַתֵּר.

וְאַבְרָהָם וְשַׁרְה הָווּ מִתְקַנֵּי טְבִילָה לְכַלְהוּ, אִיהוּ לְגַבְרִי וְאִיהִי לְזַשִּׁי. מֵאִי
טְעָמָא אַעֲסַק אַבְרָהָם לְדַכְפָּא לְבַנֵּי זָשׁ, בְּגֵין דְּאִיהוּ טָהוֹר וְאַקְרִי טָהוֹר.

Zohar Vayera

דְּכַתִּיב, (א"יב יד) מִי יִתֵּן טְהוֹר מִטָּמֵא לֹא אָוֹד. טְהוֹר דָּא אֲבָרְהָם דְּנִפְקָא מִתְּרוּז.

רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר בְּגִין לְתַקְנָא הֵהוּא דְרַגָּא דְאֲבָרְהָם, וּמֵאן אִיהוּ מִי"ם. בְּגִין כֶּךָ אֲתִיקִין לְדַכָּאָה בְּנֵי עֲלָמָא בְּמִיָּא. וּבְשַׁעְתָּא דְאֲוִמִין לְמַלְאָכִין, שִׁירוּתָא דְמַלְוֵי מֵה כְּתִיב יוֹקוּזָא גָּא מְעַט מַיִם. בְּגִין לְאֲתַתְקַפָּא בְּהֵהוּא דְרַגָּא דְמִיִּין שְׂרָאָן בְּה. וּבְגִינֵי כֶּךָ הוּא מְדַכֵּי לְכָל בְּנֵי זָשָׁא מַכְלָא. מְדַכֵּי לֹון מַסְטָרָא דְעֵבוּדָה זָרָה, וּמְדַכֵּי לֹון מַסְטָרָא דְמַסְאָבָא, וְכַמְהָ דְאִיהוּ מְדַכֵּי לְגַבְרִין הַכִּי גַמֵּי שְׂרָה מְדַכָּאָת לְנִשְׁיָן, וְאֲשַׁתְּפוּזוּ כְּלָהוּ דְאֲתִיִּין לְגַבְיֵיהוּ דְכִיִּין מַכְלָא.

תָּא וּזְזִי, אִילָנָא זָטַע אֲבָרְהָם בְּכָל אֲתַר דְדִיּוּרִיָּה תַמְנָן, וְכָא הוּא סְלִיק בְּכָל אֲתַר כְּדָקָא יְאוּת, בַּר בְּשַׁעְתָּא דְדִיּוּרִיָּה בְּאַרְעָא דְכַנְעָן, וּבְהֵהוּא אִילָנָא הוּא יָדַע מֵאן דְאֲתַאוּזִיד בֵּיהּ בְּקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא וּמֵאן דְאֲתַאוּזִיד בְּעֵבוּדָה זָרָה.

מֵאן דְאֲתַאוּזִיד בְּקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, אִילָנָא הוּא פְּרִישׁ עֲנָפוּי וּזְזִי עַל רִישֵׁיהּ וְעֵבִיד עֲלֵיהּ צָלָא יְאָה, וּמֵאן דְאֲתַאוּזִיד בְּסַטְרָא דְעֵבוּדָה זָרָה הֵהוּא אִילָנָא הוּא אֲסַתְלַק וְעֲנָפוּי הוּו סְלִיקִין לְעֵילָא. כְּדִין הוּא יָדַע אֲבָרְהָם וְאֲזַהִיר לֵיהּ, וְכָא אַעֲדֵי מִתַּמְנָן עַד דְאֲתַאוּזִיד בְּמַהִימְנוּתָא דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, וְהַכִּי מֵאן דְאִיהוּ דְכִיָּא (דִּיא לִיג הַכִּי) מְקַבֵּל לֵיהּ אִילָנָא. מֵאן דְאִיהוּ מַסָּאב לֹא מְקַבֵּל לֵיהּ. כְּדִין יָדַע אֲבָרְהָם וּמְדַכֵּי לֹון בְּמִיָּא.

וּמַעֲיִינָא דְמִיָּא הוּא תַזוּזָת הֵהוּא אִילָנָא, וּמֵאן דְצָרִיךְ טְבִילָה מִיַּד מִיִּין סְלִיקִין לְגַבְיֵיהּ, וְאִילָנָא אֲסַתְלַקִּין עֲנָפוּי, כְּדִין יָדַע אֲבָרְהָם דְאִיהוּ מַסָּאבָא וּבְעֵי טְבִילָה מִיַּד, וְאִם לֹא מִיָּא גַּיְבֹון כְּדִין יָדַע דְבְּעֵי לְאֲסַתְאָבָא וְלְאֲסַתְמָרָא שְׁבַעָה יוֹמִין.

תָּא וּזְזִי, דְאֲפִילוּ בְשַׁעְתָּא דְאֲוִמִין לֹון לְמַלְאָכִין אָמַר לֹון וְהַשְׁעֵנוּ תַזוּזָת הַעֵץ בְּגִין לְמוּזְמֵי וּלְמַבְדֵּק בְּהוּ, וּבְהֵהוּא אִילָנָא הוּא בְּדִיק לְכָל בְּנֵי עֲלָמָא. וְרָא (לְקַבֵּל) בְּגִין קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא קָא (עַבְד) אָמַר דְאִיהוּ אִילָנָא דְוִזְזִי לְכָלָא, וּבְגִין כֶּךָ וְהַשְׁעֵנוּ תַזוּזָת הַעֵץ וְכָא תַזוּזָת עֵבוּדָה זָרָה.

Zohar Vayera

וְתָא וְזוּי, כַּד וּזְב אָדָם, בְּעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע וּזְב, דְּכַתִּיב וּבְעֵץ הַדַּעַת וְגו' וְאִיהוּ בֵּית וּזְב וְגַרְם מוּתָא לְעַלְמָא. מַה כְּתִיב וְעַתָּה פֶּן יִשְׁלֹו יָדוֹ וּלְקוּזוֹ גַּם בְּעֵץ הַזַּיִים וְגו'. (וְגַרְם מוּתָא לְכָל בְּנֵי עַלְמָא) וְכַד אֲתָא אַבְרָהָם בְּאִלְנָא אֲוֹרָא אֲתַקִּין עַלְמָא דְהוּא אִילְנָא דְזוּי וְאוּדַע מוֹהִימְנוּתָא לְכָל בְּנֵי עַלְמָא:

וַיֹּאמֶר שׁוּב אָשׁוּב אֵלַי כַּעַת וְזֵיה. אָמַר רַבִּי יִצְחָק שׁוּב אָשׁוּב, שׁוּב יִשׁוּב מִבְּעֵי לִיה, דְּהָא מִפְתּוּזָא דָּא לְמִפְקַד עֲקָרוֹת בִּידָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אִיהוּ וְלֹא בִּידָא דְשְׁלִיזָא אֲוֹרָא. כְּמַה דְתַנִּין תַּלְתַּת מִפְתּוּזוֹן אֲנֹן דְלֹא אֲתַמְסְרוּ בִּידָא דְשְׁלִיזָא. דְזוּיָה וְתוּזִית הַמְתִּים וְגִשְׁמִים. וְהוּאִיל דְלֹא אֲתַמְסְרוּ בִּידָא דְשְׁלִיזָא אֲמַאי כְּתִיב שׁוּב אָשׁוּב. אֲלֹא וְדָאי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְהָוָה קָאִים עַלְיָהּ אָמַר (לִיה) מַלְאָה, בְּגִין כֶּף כְּתִיב וַיֹּאמֶר שׁוּב אָשׁוּב אֵלַי.

דף קג ע"א

וְתָא וְזוּי, בְּכָל אֲתַר דְכַתִּיב וַיֹּאמֶר סֵתֶם אוּ וַיִּקְרָא סֵתֶם הוּא מַלְאָכָא דְבְּרִית וְלֹא אֲוֹרָא. וַיֹּאמֶר דְכַתִּיב, (שְׁמוֹת טו) וַיֹּאמֶר אִם שָׁמַעַתְּ שְׁמִיעַ וְגו' וַיֹּאמֶר וְלֹא קָאֲמַר מֵאֵן הוּא. וַיִּקְרָא דְכַתִּיב, (וַיִּקְרָא א) וַיִּקְרָא אֵל מִשֶּׁה וְלֹא קָאֲמַר מֵאֵן הוּא. אָמַר דְכַתִּיב, (שְׁמוֹת כד) וְאֵל מִשֶּׁה אָמַר וְגו' וְלֹא אָמַר מֵאֵן הוּא. (אֹפֶן הַכִּי דְכַתִּיב וַיֹּאמֶר שׁוּב אָשׁוּב וַיֹּאמֶר סֵתֶם וְלֹא קָאֲמַר מֵאֵן דְּרַף קג ע"א) הוּא אֲלֹא בְּכָל הַגִּי מַלְאָכָא דְבְּרִית הוּא וְכָלֹא בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲתַמְר. וּבְגִין כֶּף כְּתִיב וַיֹּאמֶר שׁוּב אָשׁוּב אֵלַי וְגו'. וְהִגֵּה בֵּן וְגו': וְהִגֵּה בֵּן לְשֶׁרָה אֲשֶׁתְּךָ. מֵאִי טַעְמָא לֹא כְּתִיב וְהִגֵּה בֵּן לָךְ, אֲלֹא בְּגִין דְלֹא יוֹזֵעַב דְהָא מִן הָגֵר אִיהוּ כְּדַבְּקָדְמִיתָא. רַבִּי שְׁמַעוֹן פְּתוּז וְאָמַר, (מַלְאכֵי א) בֵּן יִכְבֵּד אָב וְעַבְדֵּי אֲדוֹנָיו. בֵּן יִכְבֵּד אָב דָּא יִצְחָק לְאַבְרָהָם. אִימְתִי כְּבִיד לִיה, בְּשַׁעֲתָא דְעַקְדָּא לִיה עַל גְּבִי מִדְּבּוּזָא וּבְעָא לְמִקְרַב לִיה קָרְבָּנָא, וַיִּצְחָק בַּר תַּלְתִּין וְשִׁבְעֵי שָׁנִין הוּא, וְאַבְרָהָם הוּא סָבָא, דְאִילוּ הוּא בְּעֵיט (ס"א ביה) בְּרַגְלָא וּוד לֹא יָכִיל לְמִיָּקָם קָמִיָּה, (כָּל שָׁכָן לְמַעַבְדָּא לִיה), וְאִיהוּ אוֹקִיר לִיה לְאָבוּי וְעַקְדָּא לִיה כְּוּוד אִימְרָא בְּגִין לְמַעַבְדָּא רַעוּתִיָּה דְאָבוּי. (קָמוּ ב) וְעַבְדֵּי אֲדוֹנָיו דָּא אֲלִיעוּר לְאַבְרָהָם. כַּד שָׁדַר לִיה לְוֹרָן, וְעַבְדֵּי כָּל רַעוּתִיָּה דְאַבְרָהָם, וְאוֹקִיר לִיה כְּמַה דְכַתִּיב, (בְּרַאשִׁית כד) וַיִּי בֶרֶךְ אֶת אֲדוֹנָי וְגו'. וְכַתִּיב (בְּרַאשִׁית כד) וַיֹּאמֶר עַבְדֵּי אַבְרָהָם אֲנִכִּי, בְּגִין לְאוֹקִיר לִיה לְאַבְרָהָם. דְהָא בַּר גֵּשׁ דְהוּא מִיִּיתִי כְּסָף

Zohar Vayera

וְהָבָה וְאֶבְיֵי יִקָּר וְגַמְלִין וְאִיהוּ פְדָקָא יְאוּת שְׁפִיר בְּוִיזוּ לָא אָמַר דְּאִיהוּ רְוִימָא דְאַבְרָהָם אוּ קְרִיבָא דִּילִיה. אֶלָּא אָמַר עֶבֶד אַבְרָהָם אֲנִכִי, בְּגִין לְסַלְקָא בְּשִׁבְוָא דְאַבְרָהָם וּלְאוּקִיר לִיה בְּעֵינֵיהּ.

וְעַל דָּא בְּן יַכְבֵּד אָב וְעֶבֶד אֲדוּנָיו. וְאַתּוֹן יִשְׂרָאֵל בְּנֵי. קָלָא בְּעֵינֵיכוּן לֹאמַר דְּאֵנָּא אֲבוּכוֹן אוּ דְאַתּוֹן עֶבְדִּין לִי. וְאִם אָב אֲנִי אִיהַ כְּבוֹדִי וְגו'. בְּגִין כֶּף וְהֵנָּה בֶן, דָּא הוּא בֶן וְדָאִי, וְכֹּלָּא יִשְׁמַעְלָל. דָּא הוּא בֶן דְּאוּקִיר לְאֲבוּי כְּדָקָא וְוִי.

וְהֵנָּה בֶן לְשָׂרָה אֲשֶׁתֶּרָּה. בֶּן לְשָׂרָה, דְּבִגְיֵינָה מִיַּתָּת, דְּבִגְיֵינָה כְּאִיבַת זְפוּשָׁה עַד דְּנִפְקַת מִיַּנְהָ. וְהֵנָּה בֶן לְשָׂרָה. לְאַסְתַּלְקָא בְּגֵינָה בְּשַׁעֲתָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא יְתִיב בְּדִינָא עַל עַלְמָא. דְּכַדִּין וְיִי פִקֵּד אֶת שָׂרָה וְגו' דְּהָא מִדְּכַרִּי לְשָׂרָה בְּגֵינָה דִּי צוּק וְעַל דָּא אִיהוּ בֶן לְשָׂרָה (אֵנְהוּ מִלְכֵי אֲמֵרוּ). וְהֵנָּה בֶן לְשָׂרָה. (דִּי) דְּהָא זִיקְבָּא זְטָלָא (לִיה) לְבָרָא מִן דְּכֹרָא:

וְשָׂרָה שׁוֹמַעַת פְּתוּזָא הָאֵהֱלָ וְהוּא אֲוֹרִיו. מֵאִי וְהוּא אֲוֹרִיו, וְהִיא אֲוֹרִיו מִבְּעֵי לִיה. אֶלָּא רָזָא אִיהוּ, וְשָׂרָה שׁוֹמַעַת מִהּ דְּהִנָּה אָמַר (פְּתוּזָא הָאֵהֱלָ דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא. וְהוּא אֲוֹרִיו מֵאִן דְּהִנָּה אֲמַר) פְּתוּזָא הָאֵהֱלָ דָּא דְּרָגָא תְּתַאָּה. פְּתוּזָא דְּמִהִיבְנוּתָא. וְהוּא אֲוֹרִיו (דָּא) דְּאוּדִי לִיה דְּרָגָא עַלְמָה (נִיא פְּתוּזָא הָאֵהֱלָ וְהוּא אֲוֹרִיו דָּא קוּדְשָׁא בְּדָךְ הוּא. פְּתוּזָא הָאֵהֱלָ דָּא דְּרָגָא תְּתַאָּה, וְהוּא אֲוֹרִיו דָּא דְּרָגָא עַלְמָה). מִן יוּבָא דְּהִנָּה שָׂרָה בְּעַלְמָא לָא שְׁמַעַת מַלְכָּה דְּקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא בַר הַהוּא שְׁעַתָּא.

דְּבַר אֲוֹר דְּהִנָּה יְתִבָּא שָׂרָה פְּתוּזָא הָאֵהֱלָ בְּגִין לְמִשְׁמַע מִלִּין. וְהִיא שְׁמַעַת הֵאִי מַלְכָּה דְּאַתְבַּשֵּׁר בְּהַ אַבְרָהָם. (דָּא) וְהוּא אֲוֹרִיו. אַבְרָהָם דְּהִנָּה יְתִיב אֲוֹרִיו דְּשְׁכִינְתָּא: וְאַבְרָהָם וְשָׂרָה זְקֵנִים בְּאִים בְּיָמִים. מֵאִי בְּאִים בְּיָמִים. שְׁעוּרִין דְּיוּבִין דְּאַתְנוּזִי כְּדִין לְהוּ, וְזַד מֵאָה וְזוּד תְּשִׁיעִים, עֲאֲלוּ בְּיוּבִין שְׁעוּרָא דְּיוּבִין כְּדָקָא יְאוּת. בְּאִים בְּיָמִים. כְּמָא דְּאַתָּ אָמַר כִּי בָּא הַיּוֹם דְּאַעֲרַב יוּבָא לְמִיעַל. וְזַד לְהִיּוֹת לְשָׂרָה אֲרוּז כְּנִשִּׁים. וְהִיא שְׁעַתָּא וְזַמַּאת גְּרַמְתָּ בְּעֵדוּנָא אֲוֹרָא. וּבְגִין כֶּף אַמְרָה וְאֲדוּנִי זְקֵן דְּהָא אִיהוּ לָא כְּדָאִי לְאוּלְדָּא בְּגִין דְּאִיהוּ סָבָא.

רַבִּי יְהוּדָה פְּתוּזָא (מִשְׁלִי לָא) זוּדַע בְּשַׁעֲרִים בְּעַלְמָה בְּשִׁבְתוֹ עִם זְקֵנֵי אֲרִץ. תָּא וְוִי, קוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא אֲסַתְלַק בְּיִקְרִיהַ דְּאִיהוּ גְּנִין וְסַתִּים בְּעִילוּיָא סְגִיָּא.

Zohar Vayera

לֹא אֵינִי בְּעַלְמָא וְלֹא הָוָה מִן יוֹמָא דְאַתְבָּרִי עַלְמָא דִּיכִיל לְקַיְימָא עַל
זוֹכְמַתָּא דִּילֵיהּ וְלֹא יָכִיל לְקַיְימָא בֵּיהּ.

דף קג ע"ב

בְּגִין דְּאִיהוּ גְּזִיז וְסִתִּים וְאַסְתַּלְקָ לְעֵילָא לְעֵילָא, וְכִלְהוּ עַלְמֵי וְתַתְּאֵי לֹא
יְכַלִּין לְאַתְדַּבְּקָא, עַד דְּכִלְהוּ אֲמַרִין (יחזקאל א) בְּרוּךְ כְּבוֹד יי מִמְקוֹמוֹ. תַּתְּאֵי
אֲמַרִי דְּאִיהוּ לְעֵילָא דְּכַתִּיב, (תהלים קיג) עַל הַשָּׁמַיִם כְּבוֹדוֹ. עַלְמֵי אֲמַרִי
דְּאִיהוּ לְתַתְּאֵי דְּכַתִּיב, (תהלים ג) עַל כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדָהּ. עַד דְּכִלְהוּ עַלְמֵי
וְתַתְּאֵי אֲמַרִי בְּרוּךְ כְּבוֹד יי מִמְקוֹמוֹ. בְּגִין דְּלֹא אֲתִידַע וְלֹא הָוָה מֵאֵן
דִּיכִיל לְקַיְימָא בֵּיהּ, וְאַתְּ אֲמַרְתָּ זוֹדַע בְּשַׁעְרִים בְּעֵלְהּ. (דף קג ע"ב)

אֲלֵא וְדֵאֵי זוֹדַע בְּשַׁעְרִים בְּעֵלְהּ דָּא קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְּאִיהוּ אֲתִידַע
וְאַתְדַּבְּקָ לְפּוּם מַה דְּמִשְׁעַר בְּלִבֵּיהּ כָּל וְזַד כְּמַה דִּיכִיל לְאַדְבָּקָא בְּרוּזָא
דְּזוֹכְמַתָּא. וְלְפּוּם מַה דְּמִשְׁעַר בְּלִבֵּיהּ הָכִי אֲתִידַע בְּלִבֵּיהּ. וּבְגִינֵי כֶּה זוֹדַע
בְּשַׁעְרִים בְּאֲזוֹן שַׁעְרִים. אֲבָל דְּאַתְדַּע כְּדָקָא יְאוּת לֹא הָוָה מֵאֵן דִּיכִיל
לְאַדְבָּקָא וְלִמְנַדַּע לֵיהּ.

רַבִּי שְׂמַעוֹן אָמַר זוֹדַע בְּשַׁעְרִים בְּעֵלְהּ. מֵאֵן שַׁעְרִים. כְּמַא דְּאַתְּ אָמַר (תהלים
כד) שָׂאוּ שַׁעְרֵיכֶם רְאשֵׁיכֶם וְהִנְשְׂאוּ פִתְחוֹי עוֹלָם. וּבְגִין אֲלוּ שַׁעְרֵי דְּאֲזוֹן
דְּרִצִּין עַלְמֵי בְּגִינֵיהּ אֲתִידַע קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְאֵי לֹא לֹא יְכַלִּין
לְאַתְדַּבְּקָא בֵּיהּ.

תָּא וְזִי, דְּהָא זְשַׁמְתָּא דְּבַר זֶשׁ לֹא אִיהוּ (י"א לא איה) מֵאֵן דִּיכִיל לְמַנְדַּע לָהּ,
אֲלֵא בְּגִין אֲלִין שְׂיִיפִין דְּגוֹפָא וְאֲזוֹן דְּרִצִּין דְּעַבְדִּין אֲוִבְנוֹתָא דְּזְשַׁמְתָּא בְּגִין
כֶּה אֲתִידַע וְלֹא אֲתִידַע. כֶּה קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲתִידַע וְלֹא אֲתִידַע בְּגִין
דְּאִיהוּ זְשַׁמְתָּא לְזְשַׁמְתָּא רוּזָא לְרוּזָא גְּזִיז וְטַמִּיר מִכְּלָא, אֲבָל בְּאֲזוֹן
שַׁעְרִים דְּאֲזוֹן פִּתְחוֹן לְזְשַׁמְתָּא אֲתִידַע קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

תָּא וְזִי, אֵיךְ פִּתְחוֹן לְפִתְחוֹן וְדִרְגָּא לְדִרְגָּא, וּמִנְיָהּ יְדִיעַ יְקָרָא דְּקוֹדֶשָׁא
בְּרִיךְ הוּא. פִּתְחוֹן הָאֵתְל, דָּא הוּא פִּתְחוֹן דְּצַדִּיק. כְּמַא דְּאַתְּ אָמַר (תהלים קי"ח)
פִּתְחוּ לִי שַׁעַר צֶדֶק וְגו' דָּא פִּתְחוֹן קַדְמָאָה לְאַעֲלָא בֵּיהּ, וּבְהָאֵי פִּתְחוֹן
אֲתִידַע כָּל שְׂאָר פִּתְחוֹן עַלְמֵי. מֵאֵן דִּיכִיל לְהָאֵי (פִּתְחוֹן) זְכִי לְמַנְדַּע בֵּיהּ
וּבְכִלְהוּ שְׂאָר פִּתְחוֹן בְּגִין דְּכִלְהוּ שְׂרָאָן עֲלֵיהּ.

והשתא דפתווא דא לא אתידע. בגין דישראל בגלותא וכלהו פתוון
אסתלקו מניה ולא יכלין למנדע ולא תדבוקא. אבל בזמנא דיפקון ישראל
מן גלותא זמינן כלהו דרגין עלאין למשרי עליה פדקא יאות.

וכדין ינדעון בני עלמא וזכמתא עלאה יקירא מה דלא הוו ידעין מקדמת
דנא. דכתיב, (ישעיה יא) ונודה עליו רווח יי רווח וזכמה ובינה רווח עצת וגבורה
רווח דעת ויראת יי. כלהו זמינן לאשראה על האי פתווא תתאה דאיהו
פתווא האהל. וכלהו זמינן לאשראה על מלכא משיווא בגין למידן עלמא
דכתיב ושפט בצדק דלים וגו'.

בגניי כף כד אתבשר אברהם, האי דרגא הוה אמר כמה דאתמר דכתיב
ויאמר שוב אשוב אליך פעת וזיה. ויאמר, לא כתיב מאן הוה. ודא הוא
פתווא האהל. ועל דא ושרה שומעת האי דרגא דהוה מליל עמיה מאן
דלא הוה שומעת מקדמת דנא. דכתיב ושרה שומעת פתווא האהל דהוה
מבשר ואמר שוב אשוב אליך פעת וזיה והנה בן לשרה אשתך.

תא וזוי, כמה הוא וזביבותא דקודשא בריה הוא לגביה דאברהם, דהא
לא נפק מניה יצווק עד דאתגור, לבתר דאתגור אתבשר ביה ביצווק, בגין
דאיהו כדין זרעא קדישא, ועד לא אתגור לאו איהו זרעא קדישא. וכדין
איהו כמה דכתיב, (בראשית א) אשר זרעו בו למינהו.

ותא וזוי, עד לא אתגור אברהם ההוא זרעא דיליה לא הוה קדישא, בגין
דנפק בגו ערכה ואתדבק בערכה לתתא. לבתר דאתגור נפק ההוא זרעא
בגו קדישא, ואתדבק בקדושה דלעילא ואוליד לעילא, ואתדבק אברהם
בדרגיה פדקא יאות. תא וזוי, כד אוליד אברהם ליצווק נפק קדישא
פדקא יאות. והאי (נא דא) מאי אעדו ואולידו וזשוכא.

רבי אלעזר שאיל יומא ווד לרבי שמעון אבוי, אמר ליה האי דקרא ליה
קודשא בריה הוא יצווק דכתיב וקראת את שמו יצווק. אמאי, דהא
אתווי דעד לא נפק לעלמא קרא ליה יצווק. אמר ליה הא אתמר דאשא
נטל מנא. דהא מנא מסטרא דגבורה קא אתיין. ותו (נא ותא שאיל להו ללוא) (שאיל
ליה) לנאי דאנון בדיוון ליהווא סטרא במאני זמר ותשבון לקביל האי
סטרא, בגין כף יצווק איהו וזוה בגין דאתי מהווא סטרא ואתדבק ביה.

תא וזוי, יצווק בדידותא וזדוה דאזוכף מיא באשא ואשא במיא, ועל דא אקרי דכי. ובגין כף קודשא בריך הוא קרי ליה (דף קד ע"א) דכי עד לא יפוק לעלמא שמיא דא ואודע ליה לאברהם.

ותא וזוי, בכלהו אורזין שבק לון קודשא בריך הוא למקרי לון שמהן, ואפילו גשי הון קראן לבניהו שמהן, אבל הכא לא שבק קודשא בריך הוא לאמיה למקרי ליה שמיא אלא לאברהם, דכתיב וקראת את שמו יצווק אנת ולא אורא, בגין לאזלפא מיא באשא ואשא במיא לאכללא ליה בסטריה.

כיון דאתבשר אברהם ביצווק, מה כתיב ויקומו משם האנשים וישקיפו על פני סדום. רבי אלעזר אמר תא וזוי, כמה אנהג קודשא בריך הוא טיבו עם כל ברין וכל שכן לאגון דאולי בארוזוי, דאפילו בזמנא דבעי למידן עלמא, איהו גרים למאן דרוזים ליה למזכי במלה עד לא ייתי ההוא דינא לעלמא.

דתנין בשעתא דקודשא בריך הוא רוזים ליה לבר גש, משדר ליה דורונא, ומאן איהו, מסכנא, בגין דיזכי ביה. וכיון דזכי ביה, איהו אמשיך עליה ווד ווטא דווסד דאתמשך מסטר ימינא ופריש ארישיה ורשים ליה, בגין דכד ייתי דינא לעלמא ההוא מוזבלא וזדהר ביה, וזקיף עינוי וזומא ליהוא רשימו וכדין אסתלק מניה ואזדהר ביה. בגיני כף אקדים ליה קודשא בריך הוא במה דיזכי.

ותא וזוי, כד בעי קודשא בריך הוא לאיתנא דינא על סדום, אפי קדם לאברהם ושדר ליה דורונא למזכי עמהון בגין לשזבא לוט בר אווה מתמן, הדא הוא דכתיב ויזכר אלהים את אברהם וישלחו את לוט מתוך ההפכה. ולא כתיב ויזכר אלהים את לוט, דהא בזכותיה דאברהם אשתויב. ובאי ויזכר, דדכיר ליה מאי דאזכי קדם עם אנן תלת מלאכין.

כגוונא דא בר גש דיזכי בצדקה עם בני גשא, בשעתא דדינא שריא בעלמא קודשא בריך הוא אדכר ליה להאי צדקה דעבד. בגין דבכל שעתא דזכי בר גש הכי אכתיב עליה לעילא, ואפילו בשעתא דדינא

שָׂרָא עֲלוּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲדָכֵר לִיה לְהוּא טִיבּוּ דְעֵבֶד לֹן וְזָכָה עִם
בְּנֵי נְשָׂא. כְּמָא דְאַתְּ אָמַר, (משלי יא) וְצַדִּיקָה תִצְלֵל מִמּוֹת. בְּגִינֵי כֶף אֲקָרִים
לִיה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַבְרָהָם בְּגִין דִּיזְכִּי וּשְׂזוּב לְלוּט.

וּשְׂקִיפּוּ עַל פְּנֵי סְדוּם. תָּא וְזוּי, וּיְקוּמוּ מִשָּׁם הָאֲנָשִׁים. מִהֵיא סְעוּדָה
דְּאַתְקִין לוֹ אַבְרָהָם וְזָכָה בְּהוּ. אַף עַל גַּב דְּמִלְאָכִין הָווּ, זָכָה בְּהוּ, וְכָל
הָהוּא מִיכְלָא לָא אֲשַׁתָּאֵר מִנֵּיהּ כְּלוּם, בְּגִינֵי דְאַבְרָהָם, וְלִמְזוּכֵי בֵיהּ, דְּהָא
כְּתִיב וַיֹּאכְלוּ בְּאֵשׁ דְּלֵהוֹן (קכ א) אֶת־אֲכִיל.

וְאִי תִימָא הָא תִלְתּ מִלְאָכִין הָווּ. הָאִי אֲשִׁ"א. וְהָאִי מִי"א. וְהָאִי רוּז"א. אֲלָא
כָּל זוּד וְזוּד כְּלִיל בְּזוּבְרִיהּ וּבְגִינֵי כֶף וַיֹּאכְלוּ. כְּגוּוֹנָא דָּא (שמות כד) וַיִּזְוּוּ אֶת
הָאֱלֹהִים וַיֹּאכְלוּ וַיִּשְׁתּוּ. אֲכִילָהּ וְדָאִית אֲכָלוּ דְאַתְּוֹנוּ מִן שְׂכִינְתָּא, אוֹף הֲכָא
וַיֹּאכְלוּ גְרָמוּ (נ"א גרמו רמו) לְאַתְּוֹנָא (מניח) מִהֵיא סְטָרָא דְאַבְרָהָם אֶת־דְּבַק בֵּיהּ,
וּבְגִין כֶּף לָא אֲשַׁאֲרוּ מִמֵּה דִיְהִיב לֹן אַבְרָהָם כְּלוּם.

כְּגוּוֹנָא דָּא בְּעֵי לִיה לְבַר נֶשׁ לְמוֹשֶׁתִּי מִהֵיא כְּסָא דְבִרְכָה, בְּגִין דִּיזְכִּי
לְהֵיא בִרְכָה דְלַעִילָא. אוֹף אֲנֹן אֲכָלוּ מִמֵּה דְאַתְקִין לֹן אַבְרָהָם בְּגִין
דִּיזְכוּן לְאַתְּוֹנָא מִסְטָרָא דְאַבְרָהָם. דְּהָא מִהֵיא סְטָרָא נְפִיק מִזְוֹנָא לְכַלְהוּ
מִלְאָכִי עֲלָאִי. וּשְׂקִיפּוּ, אֶת־עֲרוּתָא דְרוּזְמֵי לְשִׁזְבָּא לְלוּט. כְּתִיב הֲכָא
וּשְׂקִיפּוּ וּכְתִיב הֲתֵם (דברים כו) הֲשִׁקִּיפָה מִמְּעוֹן קְדֻשָּׁה. מִה לְהִלָּן לְרוּזְמֵי אוֹף
הֲכָא לְרוּזְמֵי.

דף קד ע"ב

וְאַבְרָהָם הוֹלֵךְ עִמָּם לְשִׁלּוֹם. לְמַעַבְד לֹן לְוִיָּה. אָמַר רַבִּי יִיסָא אִי תִימָא
דְּאַבְרָהָם יָדַע דְּמִלְאָכִין אֲנֹן אֲמָאִי אֲעֵבִיד לֹן לְוִיָּה. אֲלָא אָמַר רַבִּי
אֲלַעֲזָר אַף עַל גַּב דְּהָוָה יָדַע (רגיל הוה למעבד לכללו בני נשא דזמינן עמיה למעבד לון לויה) (נ"א מזה
דהוה רגיל למעבד עם בני נשא עבד בהו ואלו לון) בְּגִין דְּכֶף אֲצַטְרִיךְ לִיה לְבַר נֶשׁ לְמַעַבְד
לְוִיָּה לְאוֹשְׁפִיזִין דְּהָא כְּלָא בְּהָאִי תִלְיָא, וּבְעוּד דְּאִיהוּ הָוָה אָזִיל עִמְהוֹן
אֶתְגְּלִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֲלֵיהּ דְּאַבְרָהָם דְּכְתִיב וַיִּי אָמַר הַמְּכֹסֶה אֲנִי
מִאֲבָרָהָם אֲשֶׁר אֲנִי עוֹשֶׂה. וַיִּי הוּא וּבֵית דִּיעֵיהּ, בְּגִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
הָוָה אָזִיל (דף קד ע"ב) עִמְהוֹן.

Zohar Vayera

הָא וְזוּי כַד בַּר זָשׁ עֵבִיד לְוִיָּה (לבר זש) לְוִזְבְּרִיה אִיהוּ אַמְשִׁיךְ (עליה) לְשְׁכִינְתָא
לְאַתְוִזְבְּרָא בְּהַדְרִיה וּלְמַהֲרָה עֲמִייה בְּאַרְוֹא לְשׁוּבָא לִיה. וּבְגִין כַּה בְּעֵי לִיה
לְבַר זָשׁ לְלוּוִי לְאוֹשְׁפִיָּא בְּגִין דְּחֻזְרָא לִיה לְשְׁכִינְתָא וְאַמְשִׁיךְ עֲלִיה
לְאַתְוִזְבְּרָא בְּהַדְרִיה.

מִדְרַשׁ הַנֶּעְלָם (דף קד ע"ב) וַיִּי אָמַר הַמְּכֹסֶה אֲנִי מֵאַבְרָהָם וְגו' מִה כְּתִיב לְמַעַלְהָ
וַיְקוּמוּ מִשָּׁם הָאֲנָשִׁים וַיִּשְׁקִיפוּ עַל פְּנֵי סְדוּם לַעֲשׂוֹת דִּין בְּרִשְׁעִים. מִה כְּתִיב
אוֹרֵיו הַמְּכֹסֶה אֲנִי מֵאַבְרָהָם. אָמַר רַב נוֹסְדָא אִין הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה דִין
בְּרִשְׁעִים עַד שְׁנַמְלָךְ בְּנִשְׁמַתָּן שֶׁל צְדִיקִים הֲדָא הוּא דְכְתִיב, (אִיוב ד) מִנְשָׁמַת
אֱלוֹהֵי יֵאבְדוּ. וְכְתִיב הַמְּכֹסֶה אֲנִי מֵאַבְרָהָם. אָמַר הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּלוּם יֵשׁ
לִי לַעֲשׂוֹת דִּין בְּרִשְׁעִים עַד שְׁנַמְלָךְ בְּנִשְׁמַתוֹת הַצְּדִיקִים, וְאוֹמַר לָהֶם, הַרְשָׁעִים
וְזָטְאוּ לְפָנַי, אֵעֲשֶׂה בָּהֶם דִּין, דְכְתִיב וַיֹּאמֶר יי זַעֲקַת סְדוּם וְעִמּוֹרָה כִּי רַבָּה
וְזָטְאוּתָם וְגו'.

אָמַר רַבִּי אֲבָהוּ הַנֶּשְׁמָה עוֹמֶדֶת בְּמִקְוָמָה וְהִיא יִרְאָה לְהִתְקַרֵּב אֲלֶיהָ וְלוֹמַר
לְפָנָי כְּלוּם, עַד שְׁיֵאמַר לְמַטְטְרוּן שְׁיִגְשִׁשְׁנָה לְפָנָי וְתֵאמַר מִה שְׂרַצְתָּה, הֲדָא
הוּא דְכְתִיב וַיִּגֶשׁ אַבְרָהָם, וַיֹּאמֶר הָאֵף תִּסְפֹּה צְדִיק עִם רָשָׁע וְזָלִילָה לָךְ וְגו'.
אוֹלֵי יֵשׁ וְזַמְשִׁים צְדִיקִים וְגו'. הַנֶּשְׁמָה פּוֹתְנוֹת וְאוֹמַרֶת רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם שְׂמָא
נִתְעַסְקוּ בְּנֵי פְרִשִׁיּוֹת שֶׁל תּוֹרָה, וְאֵף עַל פִּי שְׁלָא נִתְעַסְקוּ לְשִׁמּוּהָ, שְׂכַר יֵשׁ לָהֶם
לְעוֹלָם הַבָּא וְלֹא יִכְפְּסוּ לְגִיהֶנָם. מִה כְּתִיב בְּתַרְיָה וַיֹּאמֶר יי אִם אֲמַצָּא בְּסְדוּם
וְזַמְשִׁים צְדִיקִים וְגו'.

וְהָא (תַּנְיִן) יִתִּיר אֲנִין פְּרִשִׁיּוֹת נִגְזְרוּ. אֲכָלָא אָמַר רַבִּי אֲבָהוּ וְזַמְשִׁה סְפָרִים הֵם
בְּתוֹרָה וּבְכָל אֲוֹד וְאֲוֹד זְכָלִים עֲשִׂרַת הַדְּבָרוֹת עֲשִׂרַת מֵאַמְרוֹת שֶׁבָּהֶם נִבְרָא
הָעוֹלָם וְזָשׁ עֲשִׂרַת בְּכָל וֹד מִנְהוֹן הוּא וְזַמְשִׁים.

השלמה מזה השמות (סימן טו)

וְזַמְשִׁים הֵם כְּנֶגֶד וְזַמְשִׁים שְׁעָרֵי בִינָה וְהֵם רְאוּיִים לְהַצִּיל כָּל הָעוֹלָם בְּצַדִּיקָתָם
וַיִּי הוֹדָה לְדְבָרֵיהָ וּכְשֶׁרֶאֱתָהּ שְׁלָא מִצָּאָה אֲמַרָה (בְּרֵאשִׁית י"ח) אוֹלֵי יוֹסְרוֹן וְזַמְשִׁים
הַצְּדִיקִים וְזַמְשִׁה, כְּלוּמַר אוֹלֵי יֵשׁ בָּהֶם בְּנֵי אָדָם שְׁעַסְקוּ בִּידְעִית שְׂמָה שְׁהוּא
הַשֵּׁם בְּמִלּוּאוֹ שְׁהוּא מ"ה יו"ד ה"א ו"א ה"א כְּמִסְפַּר אָדָם שְׁנַמְלָךְ (דְּבָרִים י) וְעִתָּה
יִשְׂרָאֵל מִה יי אֲלֵהֶיךָ שׁוֹאֵל, וּכְשֶׁלָּא מִצָּאָה וְזוֹרֶת לּוֹמַר, אוֹלֵי יִמְצְאוּן שָׁם
אַרְבָּעִים (כְּכַתוּב בְּדִפּוּס) (עַד כֹּאן מִזֵּה שְׁמֹטוֹת)

Zohar Vayera

עוד פותחות הנשמה ואומרת רבונו של עולם אף על פי שלא נתעסקו בתורה שמה קבלו עונשם על מה שזוטאו בבית דין ונתכפר להם שנאמר (דברים כה) ארבעים יכנו לא יוסיף. וממה שנתביישו לפניהם דיים להתכפר (לפניהם) להם שלא יכנסו לגיהנם. מה כתיב אוריו לא אעשה בעבור הארבעים.

השלמה מזה השמות (סימן טז)

עוד פותחות ואומרת רבונו של עולם אולי ימצאון שם שלשים כלומר אולי יש ביניהם צדיקים שעסקו והשיגו אותם השלשים מעלות הרמוזות בגבואת יוזקאל בפסוק ויהי בשלשים (שנה) וגו' והם כלולים בל"ב גתיבות וזכמה שהם כ"ב אותיות וי' ספירות. וכן אולי יש ביניהם אנשים צדיקים יוזדי סגולה המיוזדים שמה ב' פעמים ביום בפסוק שמע ישראל שבה כלולים י' ספירות במלת אוד האל"ף עם הווי"ת הם תשעה והמלה א' הרי עשרה והד' אומר דוד המלך עליו השלום עלה (תהלים קי"ח) זה השער ליי צדיקים יבואו בו וד' לת מלשון שער ושיני פעמים ביום הרי עשרים.

וכשאינה מוצאה, וזוורת ופותחות ואומרת רבונו של עולם, אולי ימצאון שם עשרה כלומר אולי ימצא ביניהם מי שעוסק בעשרה מאמרות ובעשרת הדברות בכל יום וכן אולי ימצאון ביניהם עשרה שמקדימים לבית הכנסת דהא תנן כל (הנמצא) הנמנה בעשרה ראשונים בבית הכנסת נוטל שכר כנגד כולם שבאים אוריו, מה כתיב, לא אשוזית בעבור העשרה. כל זה יש לנשמת הצדיק ללמד סגורייא וזכות על הרשעים להשקיט האף והזומה וכיון שלא מוצאה שום זכות ללמד מה כתיב (בראשית י"ח) וילך יי כאשר כלה לדבר אל אברהם ואברהם שב למקומו. מהו למקומו, למקום מעלתו הידועה. ואז נסתלק הדיין ונסתלק הסיגור והקטיגור במקורג וזהו (בראשית י"ט) ויבאו שיני המלאכים סדומה בערב וגו' ולוט הוא שטן הוא יצר הרע יושב בשער סדום פי שם ביתו הכתיב (בראשית ד) לפתו וזטאת רובץ. ומתנוצר עם בני אדם ומטעה אותם עד שמורידם לבאר שנות והוא גם כן עמהם גידון על שהטעה אותם ויורד עד צערה דגהינם וזהו (בראשית י"ט) הגה נא העיר הזאת קרובה לנוס שמה.

הרוצנו, הוא עשו שופך דמים והיא מצער ואף על פי שיורד ויגידון שם עם כל זה תאותו וזשקו לחזור ולהטעות לאנורים וזהו (בראשית י"ט) ויעל לוט מצוער: (עד כאן

מה השמות)

Zohar Vayera

עוד פותנות ואומרת אולי יש שם שלשים, אולי יש ביניהם צדיקים שהשיגו שלשים מעלות הרמוזים בפסוק (יוזקאל א) ויהי בשלשים שנה והם כלולים בל"ב נתיבות שהם כ"ב אותיות וי' ספרות לפעמים הם כלולים לשמונה.

עוד פותנות ואומרת אולי ימצאון שם עשרים, שמא יגדלו בנים לתלמוד תורה ויש להם שכר לעשרת הדברות שתי פעמים בכל יום, דאמר רבי יצחק כל המגדל בנו לתלמוד תורה ומולכו לבית רבו בבקר ובערב מעלה עליו הכתוב פאלו קיים (עליו) התורה ב' פעמים בכל יום. מה כתיב ויאמר לא אשווית בעבור העשרים.

עוד פותנות ואומרת אולי ימצאון שם עשרה. אומרת רבנו של עולם שמא היו מאותם העשרה הראשונים של בית הפנסת שנוטל שכר פגוד כלם שבאים אוריהם, מה כתיב (ביה) ויאמר לא אשווית בעבור העשרה.

כל זה יש לנשמת הצדיק לומר על הרשעים, כיון שלא נמצא בידם כלום, מה כתיב ויך יי כאשר כלה לדבר אל אברהם ואברהם שב למקומו. מהו למקומו. למקום מעלתו הידועה.

אמר רבי מצוה לו לאדם להתפלל על הרשעים כדי שיזוורו למוטב ולא יפסו לזיהום. דכתיב, (תהלים לה) ואני בנולותם לבושי שק וגו'. ואמר רבי אסור לו לאדם להתפלל על הרשעים שישתלקו מן העולם, שאכלמלא סלקו הקדוש ברוך הוא לתרו מן העולם כשהיה עובד עבודה זרה, לא בא אברהם אבינו לעולם, ושבטי ישראל לא היו, והמלך דוד ומלך המשיון, והתורה לא נתנה, וכל אותם הצדיקים והזוסידים והנביאים לא היו בעולם. אמר רבי יהודה כיון שרואה הקדוש ברוך הוא שלא נמצא ברשעים כלום מפל אותם העניינים, מה כתיב ויבאו שני המלאכים סדומה וגו', (עך כאן מדרש הנעלם)

בגין כף ויי אמר המכסה אני מאברהם אשר אני עושה. רבי וזייא פתוז (עמוס ג) כי לא יעשה יי אלהים דבר כי אם גלה סודו אל עבדיו הנביאים. זכאין אנון זכאי עלמא דקודשא בריך הוא אתרעי בהו, בכל מה דאיהו עביד ברקיעא וזמין למעבד בעלמא, על ידי דזכאין עביד ליה, ולא פסי מנייהו לעלמין כלום. בגין דקודשא בריך הוא בעי לשתפא בהדיה (לצדיקא דלא תהא פתוזן פה לרשיעייא בכל מה דאיהו עביד. תא וזוי, כלא גלי קודשא בריך הוא) לצדיקא בגין דאנון אתיין ומוהירין לבני נשא לאתבא מוויבניהו ולא יתעשוון מגו דינא עלאה ולא יהא לון פתוזא דפומא לנביה. בגיני כף קודשא בריך הוא אודע לון

Zohar Vayera

רָזָא דְאִיהוּ עֵבִיד בְּהוּ דִינָא. תוּ בְּגִין דְלָא יִמְרוּן דְהָא בְּלָא דִינָא עֵבִיד
בְּהוּ דִינָא.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר ווּי לֹון לְוַיִּבְיָא דְלָא יְדַעִין וְלָא מִשְׁגִּימוּזִין וְלָא יְדַעִין
לְאַסְתַּמְרָא מוּזוּבִייהוּ. וּמַה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דִּי כָּל עוֹבְדוּהִי קְשׁוּט
וְאוֹרוֹתֵיהּ דִּין. לָא עֵבִיד כָּל מַה דְעֵבִיד בְּעֵלְמָא עַד דְגָלִי לְהוּ לְצַדִּיקֵי
בְּגִין דְלָא יְהָא לֹון פְּתוּזָא דְפּוּמָא לְבִנֵי נְשָׂא. (כָּאן שׁוּיךְ מַה שְׁבִסוּף הַסֵּפֶר סִימָן וו״ו, עֵי לִקְמוֹן דְּ
ק״ו ע״א וְתַמְנָאנוּ עִים) גָּבִי בְּנֵי נְשָׂא לָא כָּל שְׂכֵן דְאִית לֹון לְמַעַבְדַּ מְלִיְהוּ דְלָא
יְמַלְלוֹן בְּנֵי נְשָׂא סְטָיָא עֲלֵיהוֹן. וְכֵן כְּתִיב, (בְּמִדְבָר לֵב) וְהֵייתֶם נְקִיִּים מִי
וּמִיִּשְׂרָאֵל. וְאִית לֹון לְמַעַבְדַּ דְלָא יְהָא לֹון פְּתוּזֹון פֶּה לְבִנֵי נְשָׂא, וְיִתְרוֹן
בְּהוֹן אִי אֲנֹון וְזֻטָּאן וְלָא מִשְׁגִּימוּזֵי לְאַסְתַּמְרָא, דְלָא יְהָא לִיהַ לְמוֹדֵת דִינָא
דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא פְּתוּזָא דְפּוּמָא לְגַבִּייהוּ. וּבְבִמָה, בְּתַשׁוּבָה וְעוֹבְדִין
דְכַשְׁרוֹן.

דף קה ע"א

תָּא וו״ו, וַיִּי אָמַר הַמְּכַסֶּה אֲנִי מֵאַבְרָהָם. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא יְהֵב כָּל אַרְעָא לְאַבְרָהָם (דף קה ע"א) לְמַהוּי לִיהַ אוּזְסַנְת יְרוּתָא לְעַלְמִין,
דְכְּתִיב כִּי אֵת כָּל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲתָה רֹאֶה לְךָ אֶתְנַנֶּה וְגו'. וְכְּתִיב שָׂא נָא
עֵינֶיךָ וּרְאֵה. וְלְבַתֵּר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲצַטְרִיךְ לְאַעְקָרָא אֶתְרִין אֲלִין.
אָמַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כְּבָר יְהֵבִית יֵת אַרְעָא לְאַבְרָהָם, וְהוּא אָבָא
לְכַלָּא, דְכְּתִיב כִּי אֵב הַמּוֹן גּוֹיִם גִּתְתִּיךָ. וְכָא יְאוּת לִי לְמַמְזוּי בְּגִין וְכָא
אוּדַע לְאַבוּהוֹן דְקָרִית לִיהַ אַבְרָהָם אוּהִבִי. וּבְגִין כֶּה אֲצַטְרִיךְ לְאוּדַע לִיהַ,
בְּגִין כֶּה (אָמַר) וַיִּי אָמַר הַמְּכַסֶּה אֲנִי מֵאַבְרָהָם אֲשֶׁר אֲנִי עוֹשֶׂה.

אָמַר רַבִּי אָבָא תָא וו״ו (ק״א א) עֲנִוְתַנּוּתָא דְאַבְרָהָם, דְאָף עַל גַּב דְאָמַר לִיהַ
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְעַקְת סְדוּם וְעַמּוּרָה כִּי רַבָּה. וְעַם כָּל דָּא דְאוּרִיךְ
עַמִּיָּה וְאוּדַע לִיהַ דְבַעִי לְמַעַבְדַּ דִינָא בְּסְדוּם, לָא בְּעָא קַמִּיָּה לְשׁוּבָא לִיהַ
לְלוּט וְכָא יַעֲבִיד בֵּית דִינָא. מֵאִי טַעֲמָא בְּגִין דְלָא לְמַתְבַּע אֲגָרָא מִן
עוֹבְדוּי.

וְעַל דָּא שְׁלוּז קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְלוּט וְשׁוּב לִיהַ בְּגִינֵיהַ דְאַבְרָהָם.
דְכְּתִיב וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת אַבְרָהָם וַיִּשְׁלַח אֶת לוּט מִתּוֹךְ הַהַפְּכָה וְגו'. מֵאִי

Zohar Vayera

אשר ישב בהן לוט הא אתמר. אבל בגין דכלהו וזיבין ולא אשתכחו
(בנייהו), מפלהו דאית ליה מידי דזכו, בר לוט. מפאן אוליפנא בכול אתר
דדיירין ביה וזיבין וזריב איהו.

אשר ישב בהן לוט. (קו א) וכי פכלהו הוה יתיב לוט, אלא בגייעיה הוו יתבי
דלא אתזרבו. ואי תימא בזכותיה, לא. אלא בזכותיה דאברהם. אמר
רבי שמעון תא וזוי, דשמושא דעביד בר זש לזכאה, ההוא שמושא אגין
עליה בעלמא. ולא עוד אלא דאף על גב דאיהו וזיבא, אולף מארוזוי
ועביד לון.

תא וזוי דהא בגין דאתזבר לוט בהדיה דאברהם אף על גב דלא אולף
כל עובדוי, אולף למעבד טיבו עם ברין כמה דהוה עביד אברהם, ודא
הוא דאותיב לכל אגון קרתי כל ההוא זמנא דיתבו בתר דעאל לוט
ביניהו.

דף קה ע"ב

אמר רבי שמעון תא וזוי, דשכינתא לא אעדי מניה דאברהם ביהיא
שעתא דקודשא בריה הוא אמר ליה (בההוא זמנא דקודשא בריך הוא עמיה), אמר ליה
רבי אלעזר והא שכינתא הוה מליל עמיה דהא (בדרגא) דא אתגלי עליה
קודשא בריה הוא דכתיב, (שמות ו) וארא אל אברהם אל יצחק ואל יעקב
באל שדי. אמר ליה הכי הוא ודאי. ותא וזוי מה כתיב ויאמר יי זעקת
סדום ועמורה כי רבה. בקדמיתא ויי אמר. ולבסוף ויאמר יי זעקת סדום
ועמורה וגו. דא איהו דרגא עלאה דאתגלי ליה על דרגא תתאה, (דף קה ע"ב)

ארדה נא ואראה הפצעתה הבאה אלי עשו כלה. למאן קאמר. אי
תימא לאגון מלאכין. מאן זמא מליל עם דא ופקיד כדא. אלא לאברהם
קאמר דברשותיה קיימין אגון אתרי. דבר אזור לאגון מלאכין. מה
דאתמר לאברהם מה טעמא עשוי. עשה מבעי ליה. מאי עשוי. (אלא) דא
אברהם ושכינתא דלא אעדי מניה. (דבר אזור) עשו מה דאתמר למלאכין,
בגין דהוו זמיעין תמן והוו משתכחין למעבד דינא, ועל דא עשוי.

דבר אזור עשוי (למעבד) כתרזובו עבדו. וכי לא הוה ידע קודשא בריה הוא
דאיהו אמר ארדה נא ואראה, והא כלא אתגלי קמיה. אלא ארדה נא

Zohar Vayera

מִדְרָגָא דְרוּמוֹי לְדְרָגָא דְדִינָא, וְהִינֵנוּ (היא) יְרִידָה. וְאֶרְאָה, רְאִיָּה דָא הִיא לְאִשְׁגָּזָא עֲלֵיהוֹן בְּמֵאן דִּינָא יְדִין לֹון.

אִשְׁכּוּן רְאִיָּה לְטַב וְאִשְׁכּוּן רְאִיָּה לְבִישׁ. רְאִיָּה לְטַב, דְּכַתִּיב, (שְׁמוֹת ב) וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּדְעוּ. רְאִיָּה לְבִישׁ, דְּכַתִּיב אַרְדָּה נָא וְאֶרְאָה (נִא אִשְׁכּוּן יְרִידָה לְטַב וְאִשְׁכּוּן יְרִידָה לְבִישׁ. לְטַב דְּכַתִּיב, (שְׁמוֹת יט) וַיִּרְדּוּ יְיָ עַל הַר סִינַי. (בְּמִדְבָר יא) וַיִּרְדּוּ וַדְּבַרְתִּי עִמָּךְ שָׁם. יְרִידָה לְבִישׁ אַרְדָּה נָא בְּגִין) לְאִשְׁגָּזָא עֲלֵיהוֹן בְּדִינָא, וְעַל דָּא אָמַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הַמְּכַסֶּה אֲנִי מֵאֲבָרְהֵם:

וְאֲבָרְהֵם הָיוּ יְהִיָּה לְגוֹי גָּדוֹל וְעֲצוּם. מֵאִי טַעְמָא בְּרַכָּה דָּא הָכָא. אָלָא בְּגִין לְאִוְדְעָא דְאִפְּיֵלוּ בְּשַׁעֲתָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יְתִיב בְּדִינָא עַל עַלְמָא לָא אִשְׁתַּנֵּי. דְהָא יְתִיב בְּדִינָא עַל דָּא (דִּיא לִג וְיִתִּיב) וּבְרוּמוֹי עַל דָּא וְכָלָא בְּרַנְעָא וְזָדָא וּבְשַׁעֲתָא וְזָדָא.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה וְהָא פְתִיב, (תְּהִלִּים סט) וְאֲנִי תַפְלִתִּי כִּי יִי עֵת רַצוֹן. זְמַנִּין דְאִיהוּ עֵת רַצוֹן וְזְמַנִּין דְלֹא אִיהוּ עֵת רַצוֹן. זְמַנִּין דְשָׁמַע וְזְמַנִּין דְלֹא שָׁמַע. זְמַנִּין דְאִשְׁתַּכּוּז וְזְמַנִּין דְלֹא אִשְׁתַּכּוּז דְכַתִּיב, (שְׁעִיָּה נה) דְרִשׁוּ יְיָ בְהַמְצָאוֹ קְרָאוּהוּ בְהַיּוֹתוֹ קְרוֹב.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר פֶּאן לְיוּזִיד פֶּאן לְצַבּוּר. פֶּאן לְאַתֵּר וּזְד וְכָאן לְכוּלֵי עַלְמָא. בְּגִינֵי כִּי בְרִיךְ לִיה לְאֲבָרְהֵם דְאִיהוּ שְׁקִיל פְּכָל עַלְמָא דְכַתִּיב, (בְּרַאשִׁית ב) אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּהַבְרָאָם (כַּתִּיב) וְתַנִּינָן בְּאֲבָרְהֵם. יְהִיָּה בְּגִימְטְרִיא שְׁלֵשִׁים. הָכִי תַנִּינָן תַּלְתִּין צְדִיקִים אֲזִמִּין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּכָל דְרָא וְדָרָא לְעַלְמָא. פְּמָה דְאֲזִמִּין לְאֲבָרְהֵם.

הַשְּׁלֵמָה מִהַשְּׁמִטוֹת (סִימָן יז)

לְאֲבָרְהֵם. זְמַנָּא וְזָדָא זָפַק רַבִּי שְׁמַעוֹן וְזָמָא (יח) עַלְמָא דְחוּשִׁיף וְאִפְּיֵל וְאִסְתַּתֵּם גְּהוּרִיָּה. אָמַר לִיה לְרַבִּי אֶלְעָזָר, תָּא וְנִזְוִי מָה בְּעֵי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמַעַבְדַּב בְּעַלְמָא. אֲזָלוּ וְאִשְׁכּוּזוּ וּזְד מְלֶאכָא דְדָמִי לְטוֹרָא רַבְרָבָא וְאִפְּיֵק תַּלְתִּין שְׁלֵהוּבִין דְגוֹרָא מְפּוּמִיָּה. אָמַר לִיה רַבִּי שְׁמַעוֹן מָה אֵת בְּעֵי לְמַעַבְדַּב. אָמַר לִיה בְּעֵינָא לְמוֹרְבִיָּה לְעַלְמָא בְּגִין דְלֹא שְׁכִיזִי תַּלְתִּין זְפִאִין בְּדָרָא דְהָכִי גָּזַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עַל אֲבָרְהֵם דְכַתִּיב (בְּרַאשִׁית יח) הָיוּ יְהִיָּה בְּגִימְטְרִיא תַּלְתִּין.

Zohar Vayera

אמר ליה רבי שמעון במטו מינף, זיל קמיה קודשא בריך הוא ואימא ליה, בר יוואי שכיז בארעא. אול שהוא מלאכא קמיה דקודשא בריך הוא ואמר ליה, מאריה דעלמא גלי קבר מיה דאמר לי בר יוואי. אמר ליה קודשא בריך הוא זיל אורביה לעלמא ולא תשגוז בבר יוואי.

אתא וזמיה ר' שמעון למלאכא אמר ליה אי לא תיזיל, גזורנא עקך דלא תיעול לשמיא ותהוי באתר עזא ועזאל וכד תיעול קמיה קודשא בריך הוא, אימא ליה אי לית תלתין זכאין בעלמא ליהוון עשרין דהכי פתיב לא אעשה בעבור העשרים ואי לית עשרים ליהוון עשרה דהכי פתיב לא אשויית בעבור העשרה ואי לית עשרה ליהוון תרין דאינון אנא וברי, דהכי פתיב (דברים י"ט) על פי שנים עדים יקום דבר, ואין דבר אלא עולם דכתיב (תהלים ל"ג) בדבר יי שמים נעשו. ואי לית תרין, הא אית ווד ואנא הוא דכתיב (משלי י) וצדיק יסוד עולם. בה שעתא קל מן שמיא נפק ואמר, זכאה וזלקך רבי שמעון. דקודשא בריך הוא גזר לעילא ואת מבטל לתתא בודאי עקך אתמר (תהלים קמ"ה) רצון יראוי יעשה: (עד כאן מההשמטות)

פתוז ואמר, (שמואל ב כג) מן השלשים הכי נכבד ואל השלשה לא בא וגו'. מן השלשים הכי נכבד, אלין אנון תלתין צדיקים דאנון קודשא בריך הוא לעלמא ולא יבטל לון מניה. ובניהו בן יהודע פתיב ביה מן השלשים הכי נכבד איהו ווד מניהו.

ואל השלשה לא בא. דלא שקיל לתלתא אזורנין דעלמא קאים עליהו. ואל השלשה לא בא. למהוי במנינא כווד מניהו. באנון תלתין זכאין זכה למיעל בוושפנא, אבל ואל השלשה לא בא, דלא זכה לאתוברא בהו ולמהוי עמהון בוזולקא וודא. יהיה, כמה דתנינן תלתין הוה. ובגין כך קודשא בריך הוא ברכיה באנון תלתין צדיקים.

תא וזוי, אמר ליה קודשא בריך הוא לאברהם ועקת סדום ועמורה פי רבה, דהא סליקת קדמי מיה דאנון עבדין לכל עלמא, דכל עלמא מנעי רגליהו דלא למיעל בסדום ועמורה דכתיב, (איוב כו) פרץ נוזל מעם גר הנשפוזים מני רגל דלו מאנוש נעו. פרץ נוזל מעם גר, פרצה הוה פריץ נוזל לאנון בני עלמא דעאלו לתמן. דכלהו דוומאן למאן דהו יתבי

Zohar Vayera

למיכל ולמשתתי לבר נש אזורא, שדיין ליה (בנזקבי דנקרי) בעומקא דנהרא,
ואיהו דנטיל ליה הכי נמי.

דף קו ע"א

ועל דא כלהו בני עלמא הוו נשכוזים בני רגל. דמנעי רגלייהו דלא
למיעל תמן. ומאן דעאל, דלו מאנוש נעו, דהוו דלי גופא בכפנא לא הוו
יהבי ליה למיכל ולמשתתי ואשתני דיוקניה משאר בני עלמא, דכתיב דלו
מאנוש, נעו. כתיב הכא נעו. וכתיב התם (משלי ה) נעו מעגלותיה. הכי נמי
הוו סטאן מעגלין וארוזין דלא למיעל תמן. ואפילו עופי שמיא הוו מנעי ^{דף}
^{קו ע"א} למיעל תמן דכתיב, (איוב כו) נתיב לא ידעו עיט וגו'. ובגני כף כלי
עלמא הוו צוויזין על סדום ועל עמורה ועל כלהו קרתי. דכלהו כגוונא
וזדא הוו.

ועקת סדום ועמורה פי רבה. אמר ליה אברהם. אמאי. אמר ליה
ונוטאתם פי כבדה מאד. בגני כף ארדה נא ואראה, הכצעקתה.
הכצעקתם מבעי ליה, דהא כתיב ועקת סדום ועמורה ותרי קרתי הוו,
אמאי הכצעקתה. אלא הא אוקמוה.

תא וזוי, בסטרא דתותי קלא דברדא סלקין קוטרי כלהו בכתפא
מתפנשי בוד טיף ועאלין בגו נזקבי דתהומא רבא, אתעבידו וזמש בוד.
וזד איהו כד (עלין קלין) איפא צלילין קלין דכלהו אתעבידו וזד. קלא דסליק
מתתא עאל בינייהו ואתמשכו כווד. וההוא קלא סלקא ונזתא תבעא
דינא לאתמשכא לתתא. כד האי קלא סלקא למתבע דינא כדן אתגלי
לאשגזא קודשא בריך הוא בדינא.

אמר רבי שמעון, הכצעקתה. מאן הכצעקתה, דא גזרת דינא דתבעא
דינא כל יומא. דהכי תנינן כפיה שנין קיימא גזרת דינא ותבעא מקמי
קודשא בריך הוא על דזבינו אוזוי דיוסף ליוסף. בגין דגזרת דינא צוויזת
על דינא, ועל דא הכצעקתה, הבאה אלי.

במאי (ק א) הבאה אלי. דא הוא רזא כמא דאת אמר, (אסתר ב) בערב היא
באה ובפקר היא שבה. ודא הוא הבאה אלי תדיר. כגוונא דא קץ כל
בשר בא לפני והא אתמר. עשו כלה הא אתמר:

Zohar Vayera

וַיִּגַשׁ אַבְרָהָם וַיֹּאמֶר הֲאֵף תִּסְפָּה צְדִיק עִם רָשָׁע. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה מֵאֵן זֹמָא אַבָּא דְרוּבִינְתָא כְּאַבְרָהָם. תָּא וְזוּי, בְּגוּז כְּתִיב וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים לְגוּז קִץ כָּל בָּשָׂר בָּא לִפְנֵי וְגו' עֲשֵׂה לָךְ תְּבַת עֲצֵי גֹפֶר. וְאַשְׁתִּיק וְלֹא אָמַר לִיה בְּיַדִּי. וְלֹא בָּעָא רוּבִי. אֲבָל אַבְרָהָם בְּשַׁעֲתָא דְאָמַר לִיה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, זַעֲקַת סְדוּם וְעַמּוּרָה כִּי רַבָּה וְגו'. אַרְדָּה זָא וְאַרְאָה וְגו'. מִיַּד כְּתִיב וַיִּגַשׁ אַבְרָהָם וַיֹּאמֶר הֲאֵף תִּסְפָּה צְדִיק עִם רָשָׁע.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אוֹף אַבְרָהָם לֹא עֲבַד שְׁלִימוּ כְּדָקָא יְאוּת. גּוּז לֹא עֲבִיד מִיַּדִּי, לֹא הָאִי וְלֹא הָאִי. אַבְרָהָם תְּבַע דִּינָא כְּדָקָא יְאוּת דְלֹא יְמוּת זְכָאָה עִם וְזִיבָא. וְשָׂרִי מוֹנָשִׁים עַד עֲשָׂרָה, עֲבַד וְלֹא אֲשֻׁלִים, דְלֹא בָּעָא רוּבִי בִּין כְּה וּבִין כְּה, דְאָמַר אַבְרָהָם לֹא בְּעִינָא לְמִתְבַּע אֲגַר עוּבְדוּי.

אֲבָל מֵאֵן עֲבַד שְׁלִימוּ כְּדָקָא יְאוּת, דָּא מִשְׁהָ. דְכִינּוּ דְאָמַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא (שְׁמוֹת ל"ב) סְרוּ מִהַר מִן הַדֶּרֶךְ וְגו'. עֲשׂוּ לָהֶם עֲגָל מִסֹּכָה וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ לָהּ. מִיַּד מִה כְּתִיב וַיּוֹזַל מִשְׁהָ אֶת פָּנָיו יְיָ אֱלֹהָיו וְגו'. עַד דְאָמַר וְעַתָּה אִם תִּשָּׂא וְזָטְאָתֶם וְאִם אֵין מוֹנָשִׁי זָא מִסְפָּרָה אֲשֶׁר כְּתִבְתָּ. וְאֵף עַל גַּב דְכִלְהוּ וְזָטוּ, לֹא זָו מִתְבָּן עַד דְאָמַר לִיה סְלוּזְתִּי כְּדְבָרְךָ. אֲבָל אַבְרָהָם לֹא אֲשַׁגּוּז אֶלְא אִי אֲשַׁתְּכּוּז בְּהוּ זְכָאִי וְאִם לֹאוּ לֹא. וְעַל דָּא לֹא הוּא בְּעַלְמָא בַר זֵשׁ דִּיגִין עַל דְרִיָּה כְּמִשְׁהָ דְאִיהוּ רַעִיא מְהִיבְזָא.

וַיִּגַשׁ אַבְרָהָם וַיֹּאמֶר, אֲתִקִּין גְּרַמִּיָּה לְמִתְבַּע דָּא. אוֹלִי יִמְצְאוּ שָׁם וְזִמְשִׁים. שָׂרָא מוֹנָשִׁים דְאִיהוּ שִׁירוּתָא לְבַנְדֵּעַ, עַד עֲשָׂרָה דְאִיהוּ עֲשִׂירָאָה סוּפָא דְכָל דְרַגִּין.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק עַד עֲשָׂרָה, אֲלִין עֲשָׂרָה יוֹמִין דְבִין רֵאשׁ הַשָּׁנָה לְיוֹם הַכְּפוּרִים. בְּגִין כְּה שָׂרָא מוֹנָשִׁים עַד עֲשָׂרָה.

השכלמה מזה השמות (סימן יז)

דְאִיהוּ שִׁירוּתָא עַד עֲשָׂרָה דְאִיהוּ עֲשָׂרָה סוּפָא דְרַגִּין וְכִינּוּ דְמִטָּא עַד עֲשָׂרָה אָמַר, מִכָּאֵן וְלִתְתָא לֹאוּ אֲתֵר לְקִימָא בְּתִשׁוּבָה וְתַב וְאָמַר אַרְבָּעִים בְּגִין דִּישְׁתַּבּוּן ד' קַרְיִין, וְתַב וְאָמַר שְׁלֹשִׁים בְּגִין דִּישְׁתַּבּוּן ג' קַרְיִין, וְתַב וְאָמַר עֲשָׂרִים בְּגִין דִּישְׁתַּבּוּן תְּרִין קַרְיִין, וְתַב וְאָמַר עֲשָׂרָה בְּגִין

Zohar Vayera

ד'ישתזוב קרתא וזדא מאינזן וזמשה בגיני כף לא נזזית לתתא מן עשרה:
(עד כאן מזהשמות)

וכיון דמטא לעשרה, אמר מפאן ולתתא לאו הוא אתר דקיימא בתשובה,
בגיני כף לא נזזית לתתא מעשרה:

דף קו ע"ב

ויבאו שני המלאכים סדומה בערב וגו'. אמר רבי יוסי תא וזזי מה כתיב
לעילא וילך יי כאשר (דף קו ע"ב) כלה לדבר אל אברהם. דהא כיון דאתפרש
שכינתא מאברהם, ואברהם תב לאתריה, פדין ויבאו שני המלאכים
סדומה בערב, דהא וזד אסתלק בשכינתא, ואשתארו אנן תרין.

מדרש הנעלם (דף קו ע"א) רבי פתוז בהאי קרא (שופטים ג) ואלה הגוים אשר הגזינו יי
לנסות בם את ישראל. אמר רבי וזזי הוית בההוא עלמא (ולית עלמא) קאים (ד"א ולית
מעלה) אלא באנן (דף קו ע"ב) דשליטין על רעותא דלבהון שנאמר (תהלים פא) עדות
ביהוסף שמו וגו'. אמר רב יהודה למה זכה יוסף לאותה המעלה והמלכות,
בשביל שפבש יצרו. דתנינן כל הכובש את יצרו מלכותא דשמיא אוזיל עליה.

דאמר רב אנוא לא ברא הקדוש ברוך הוא ליצר הרע אלא לנסות בו בני
אדם. ומי בעי קודשא בריה הוא לנסותא בבני נשא. אין. דאמר רב אנוא מנא
כן מודכתיב, (דברים יג) כי יקום בקרבך נביא וגו' ובא האות והמופת וגו' כי מנסה יי
אלהיכם וגו'. ולמה בעי נסותא דהא כל עובדוי דבר נש אתגלי קמיה, אלא
שלא לתת פתוזון פה לבני אדם. ראה מה כתיב ולוט יושב בשער סדום, דההוה
יתיב לנסותא לברייתא.

אמר רבי יצזוק מאי דכתיב (ישעיה ז) והרשעים פים נגרש וגו'. אפלו בשעת דינו
של רשע הוא מעיז פניו ואזי הוא ברשעתו קיים, ראה מה כתיב טרם ישכבו
וגו'. אמר רבי יצזוק כשם שברא קודשא בריה הוא מן ערן בארץ כף ברא
גיהנם בארץ. וכשם שברא מן ערן למעלה כף ברא גיהנם למעלה.

מן ערן בארץ דכתיב, (בראשית ב) ויטע יי אלהים מן בערן וגו'. גיהנם בארץ דכתיב,
(איוב י) ארץ עיפתה כמו אופל וגו'. מן ערן למעלה דכתיב, (שמואל א כה) והיתה נפש
אדוני צרורה בצרור הזוים את ה' אלהיה וכתוב, (קהלת יב) והרוזן תשוב אל
האלהים אשר נתנה.

Zohar Vayera

גֵּיהֶנָּם לְמַעַלְהָ דְכַתְיִיב וְאֵת גִּפְשֵׁי אִיבִיךָ יִקְלַעְנָהּ בְּתוֹךְ כַּף הַקְּלַע. עַן עֲדָן לְמַטָּה כְּדִקְאִמְרוּן. עַן עֲדָן לְמַעַלְהָ לְנִשְׁמַתָּן שֶׁל צְדִיקִים גְּמוּרִים לְהִיּוֹת נְזוּנִין מֵאוּר הַגְּדוּל שֶׁל מַעַלְהָ. גֵּיהֶנָּם לְמַטָּה לְאוֹתָם הָרְשָׁעִים (דִּישְׂרָאֵל) שֶׁלֹּא קִבְּלוּ בְּרִית מִיְלָה וְלֹא הֶאֱמִינוּ בְּהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְדָתוֹ וְלֹא שָׁמְרוּ שִׁבְתָּ, וְאִלוּ הֵם עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמְזֻלוֹת שְׁגֵדוּנִים בְּאֵשׁ, שְׁנַאֲמַר (יוֹזְקָאֵל טו) מִהֲאֵשׁ יֵצְאוּ וְהֲאֵשׁ תֹּאכְלֶם וְגו'.

וְכַתְיִיב (יִשְׁעִיָּה טו) וַיֵּצְאוּ וַרְאוּ בְּפִגְרֵי הָאֲנָשִׁים וְגו'.

גֵּיהֶנָּם לְמַעַלְהָ לְאוֹתָם פּוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל שֶׁעֲבָרוּ עַל מִצְוֹת הַתּוֹרָה וְלֹא וָזָרוּ בְּתִשׁוּבָה שְׁדוּוּזִים אוֹתָם לְוִוִּץ עַד שֶׁיִּקְבְּלוּ עֲנָשׁ. וְהוֹלְכִים וְסוֹבְבִים כָּל הָעוֹלָם שְׁנַאֲמַר (תְּהִלִּים יב) סָבִיב רְשָׁעִים יִתְהַלְכֹּן. וְשֵׁם גְּדוּנִים שְׁנִים עֶשֶׂר וּדְשׁ, לְאֹנוּר כֵּן מְדוּרָם עִם אוֹתָם שֶׁקִּבְּלוּ עֲנָשׁ בְּמוֹתָם (דָּף קז ע"א) כָּל אֹנוּד וְאֹנוּד כְּפִי הַמְּקוֹם הָרְאוּ לוֹ.

וְהָרְשָׁעִים שֶׁל הָעוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמְזֻלוֹת גְּדוּנִים תְּמִיד בְּאֵשׁ וּבַמַּיִם וְשׁוֹב אֵינָם עוֹלִים שְׁנַאֲמַר וְאֵשׁ לֹא תִכְבֶּה. מִשְׁפָּט הָרְשָׁעִים בְּגֵיהֶנָּם כְּמִתְיָב וַיִּי הַמְטִיר עַל סְדוּם וְעַל עַמּוּרָה גְּפָרִית וְאֵשׁ וְגו' וְשׁוֹב אֵינָם עוֹלִים וְלֹא יִקְוּמוּ לְיוֹם הַדִּין שְׁנַאֲמַר (דְּבָרִים כט) אֲשֶׁר הִפָּךְ יִי בְּאִפּוֹ וּבְזוּמָתוֹ, בְּאִפּוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה. וּבְזוּמָתוֹ בְּעוֹלָם הַבָּא.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק לְהֵאֵי גְוִוְנָא אֵיִת גַּן עֲדָן לְמַעַלְהָ וְאֵיִת גַּן עֲדָן לְמַטָּה. אֵיִת גֵּיהֶנָּם לְמַטָּה וְאֵיִת גֵּיהֶנָּם לְמַעַלְהָ. אָמַר רַבִּי יַעֲקֹב הָרְשָׁעִים שֶׁקִּלְקְלוּ בְּרִית מִיְלָה שִׁבְתָּם וּזְכָלוֹ שִׁבְתָּ בְּפִרְהֶסְיָא וּזְכָלוֹ אֵת הַמּוֹעֲדוֹת וְשִׁכְפְּרוּ בְּתוֹרָה וְשִׁכְפְּרוּ בְּתוֹנִית הַמּוֹתִים וְכַדּוּמָה לָהֶם יוֹרְדִים לְגֵיהֶנָּם שֶׁלְמַטָּה וְגֵדוּנִים שֵׁם וְשׁוֹב אֵינָם עוֹלִים. אֲבָל יִקְוּמוּ לְיוֹם הַדִּין וְיִקְוּמוּ לְתוֹנִית הַמּוֹתִים, וְעַלִּיהֶם נֶאֱמַר (דִּישְׂרָאֵל יב) וְרַבִּים מִיִּשְׂרָאֵל אֲדָמַת עֶפְרַיִם יִקְיָצוּ אֶלֶּה לְוִוִּי עוֹלָם וְגו'. וְעַלִּיהֶם נֶאֱמַר (יִשְׁעִיָּה טו) וְהָיוּ דְרָאוּן לְכָל בְּשָׂר. מִה דְרָאוּן, דִּיִּי רָאוּן, שֶׁהַכֹּל יֵאמְרוּ דִּיִּי בְּרָאִיתֶם. וְעַל הַצְּדִיקִים שֶׁבִּישְׂרָאֵל נֶאֱמַר (יִשְׁעִיָּה ט) וְעַמָּךְ כָּלֶם צְדִיקִים וְגו', (ע"כ מוֹדֵרֵשׁ הַנַּעֲלָם).

כִּיּוֹן דְּזוּמָא לֹוֹט לֹוֹן, רְהִט בְּתַרְיִיהוּ. מֵאֵי טַעֲמָא, וְכִי כָּל אֲנוּן דְּהוּוּ אֲתִיּוֹן אִיהוּ אֲעִיל לֹוֹן לְבִיתִיהָ וְיִהִיב לֹוֹן לְבִיכָל וְלְמִשְׁתֵּי וּבְנֵי מִתָּא הִיךָ לֹא קִטְלִין לִיהָ, דְּהָא לְבִרְתִּיהָ עֲבָדוּ דִּיעָא. וּמֵאֵי הוּא. דְּבִרְתִּיהָ דְּלֹוֹט יִהְיֶה פִתָּא דְּנִהֲמָא לְוִוֹד עֲנָא, יָדְעוּ בָּהּ, שְׁפִינָה דּוּבְשָׂא וְאוֹתְבוּנָה בְּרִישׁ אֵיגְרָא עַד דְּאֲכָלוּהָ צְרַעִי. אֲלֵא בְּגִין דְּהָוָה בְּלִילִיא וְזָשִׁיב דְּלֵא יִסְתַּכְּלוּן לִיהָ בְּנֵי מִתָּא, וְעַם כָּל דָּא כִּיּוֹן דְּאֲעָלוּ לְבִיתָא אֲתַכְּנָשׁוּ כְּלָהוּ וְאִסְוִרוּ לְבִיתָא.

Zohar Vayera

אמר רבי יצחק אמאי רהט לוט אפתרייהו, (אלא בגין) דכתיב וירא לוט וירץ לקראתם. רבי וזקיה ורבי ייסא. ווד אמר דיוקנא דאברהם וזמא עמהון. ווד אמר שכינתא אתמא עלייהו. פתיב הכא וירא לוט וירץ לקראתם, וכתיב הָתָם וירץ לקראתם מפתחו האהל. מה להלן וזמא שכינתא, אוף הכא וזמא שכינתא.

וירא לוט וירץ לקראתם ויאמר הנה נא אדני באכף דלית גוי' יוד. סורו נא, גשו נא מבעי ליה, מאי סורו נא. אלא לאהדרא לון סורגיה דביתא בגין דלא יוזמון לון בני מתא, ולא יעלון באורו מישר לביתא, ובגין כך סורו נא.

דף קז ע"א

רבי וזקיה פתו (א"י כ"ח) כי הוא לקצות הארץ יביט תנוזת כל השמים יראה. כמה אית לון לבני נשא לאסתכלא בעובדי דקודשא בריה הוא, ולאשתדל באורייתא יממא וליילי, דכל מאן דאשתדל באורייתא, קודשא בריה הוא אשתבוז ביה לעילא, ואשתבוז ביה לתתא, בגין דאורייתא אילנא דוויי איהי לכל אנון דעסקין בה למיהב לון וויין בעלמא דין (דף קז ע"א) ולמיהב לון וויין בעלמא דאתי.

תא וווי, כי הוא לקצות הארץ יביט. למיהב לון מזונא ולספקא לון מכל מה דאצטריכו, בגין דאיהו אשגוז בה תדיר, דכתיב, (דברים יא) תמיד עלי יי אלוהיה בה מרשית השנה ועד אחרית שנה. בגין דארץ דא מה כתיב בה (משלי לא) ממרוק תביא לזמא, ולבתר איהי יהבת מזונא וטרפא לכל אנון וויין ברא דכתיב (משלי לא) ותקם בעוד לילה ותתן טרף לביתה וזק לזערותיה.

ועל דא כי הוא לקצות הארץ יביט תנוזת כל השמים יראה. לכלהו בני עלמא למיהב לון מזונא וספוקא לכל מה דאצטריף כל ווד ווד דכתיב (תהלים קמה) פותחו את ידה ומשביע לכל ווי רצון. דבר אזור כי הוא לקצות הארץ יביט. לאסתכלא עובדי דבר נש ולאשגוזא בכל מה דעבדי בני נשא בעלמא. תנוזת כל השמים יראה. מסתכל וזומי לכל ווד ווד.

Zohar Vayera

תָּא וַזַּי, כִּינן דְּזַמְנָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עוֹבְדִין דְּסְדוּם וְעַמּוּרָה, שְׂדֵר לֹון
לְאַנּוּן מִלְּאָכִין לְזוּבְלָא לְסְדוּם. מַה כְּתִיב וַיֵּרָא לוֹט וְזַמְנָא לְשְׂכִינְתָּא. וְכִי
מֵאן יְכִיל לְמוֹזְמֵי שְׂכִינְתָּא, אֲלָא וְזַמְנָא זְהָרָא וְזַד דְּזַהִיר דְּקָא סְלֶקָא עַל
רִישֵׁיהוּ. וְכִדִּין וַיֹּאמֶר הֲגַה זָא אֲדַעֵי בְּאַלְיָף דְּלִית כְּמַה דְּאַתְמַר, וּבְגִין
שְׂכִינְתָּא הֵהוּא זְהִירוּ דְּזַהִיר קְאָמֵר, סוּרוּ זָא אֶל בֵּית עֲבָדְכֶם וְלִיעוּ וְרוּזְצוּ
רְגְלֵיכֶם.

לֹא עֲבַד הָכִי אֲבָרְהָם, אֲלָא בְּקַדְמֵיתָא אָמֵר וְרוּזְצוּ רְגְלֵיכֶם וּלְבַתֵּר
וְאַקְוֹזָה פֶּת לְזוּם וְגו'. אֲבָל לוֹט אָמֵר סוּרוּ זָא אֶל בֵּית עֲבָדְכֶם וְלִיעוּ.
וּלְבַתֵּר וְרוּזְצוּ רְגְלֵיכֶם וְהִשְׁכַּמְתֶּם וְהִלַּכְתֶּם לְדַרְכְּכֶם. בְּגִין דְּלֹא
יִשְׁתַּמּוּדְעוּן בְּהוּ בְּגֵי זְשָׂא.

וַיֹּאמְרוּ לֹא כִי בְּרוּזוּב זְלִין. בְּגִין דְּכָף הוּוּ עֲבָדֵי אֲוֵרוּזִין דְּעֹאֲלִין תַּמָּן לֹא
הָוֵה בַּר זֶשׁ דִּיכְנֹוּשׁ לֹון לְבֵיתָא, וְעַל דָּא אָמְרוּ לֹא כִי בְּרוּזוּב זְלִין. מַה
כְּתִיב וַיִּפְצַר בָּם מְאֹד וְגו'. תָּא וַזַּי כִּד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֲבִיד דִּיעָא
בְּעֻלְמָא, שְׂלִיזָא וְזָדָא עֲבִיד לִיה, וְהִשְׁתָּא וְזַמִּינָן תְּרֵי שְׂלוּזֵי, אֲמַאי וְכִי לֹא
סִגֵי בְּזוּד. אֲלָא וְזַד הָוֵה, וּמַה דְּאָמֵר תְּרֵי (הַכִּי הוּא וְדָא בְּגִין דְּזוּד) וְזַד הָוֵה לְאַפְקָא
לִיה לְלוֹט וּלְשׁוּבָא לִיה, וְזוּד לְמַהֲפָךְ לְקַרְתָּא וּלְזוּבְלָא אֲרַעָא, וּבְגִין כִּד
אִשְׁתָּאֵר וְזַד:

וַיִּי הַמְטִיר עַל סְדוּם וְעַל עַמּוּרָה וְגו'. רַבִּי וַזַּיָּא פְּתוּז (יְשִׁיעִיה יֵב) הֲגַה יוּם יִי בָּא
אֲכֹרֵי וְגו'. הֲגַה יוּם יִי בָּא, דָּא כִי דִיעָא לְתַתָּא. בָּא כְּמַה דְּאַתְמַר. (קו ז)
הַבָּאָה אֲלֵי (עֵשׂו). בְּגִין דְּלֹא עֲבִיד דִּיעָא עַד דְּעֹאֲל וְנָטִיל רְשׁוּ, כְּזוּזָא דָּא
קִץ כָּל בְּשָׂר בָּא לְפָנֵי.

דף קז ע"ב

דְּבַר אֲזוּר הֲגַה יוּם יִי בָּא. דָּא הוּא מוֹזְבְּלָא לְתַתָּא כִּד זְטִיל זְשַׁמְתָּא, בְּגִינֵי
כִּד אֲכֹרֵי וְעֲבָרָה. לְשׁוּם הָאָרֶץ לְשַׁמָּה, דָּא סְדוּם וְעַמּוּרָה. וְזוּטְאִיה (דף קז
ע"ב) יִשְׁבִּיד בּוּמְנָה. אֲלִין יְתַבֵּי אֲרַעָא. מַה כְּתִיב בְּתַרִּיה כִּי כּוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם
וּכְסִילֵיהֶם וְגו'. דְּהָא מִן שְׁמַיָּא אֲמִטֵּר עֲלֵיהוֹן אֲשָׂא, וְאֵעֲבַר לֹון מִן עֻלְמָא.
לְבַתֵּר מַה כְּתִיב אֲוִקִיר אֲנֹוּשׁ בּוּפּוּ וְגו'. דָּא אֲבָרְהָם דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
סְלִיק לִיה עַל כָּל בְּגֵי עֻלְמָא.

Zohar Vayera

רבי יהודה אוקים לון להני קראי ביומא דאתנורב בי מקדשא, דבההוא יומא אתנושכו עלאי ותתאי, ואתנושכן שמיא וכוכביא. רבי אלעזר מוקים להני קראי ביומא דיוקים קודשא בריה הוא לכנסת ישראל מעפרא, וההוא יומא יתידע לעילא ותתא, דכתיב, (זכריה יד) והיה יום אוןד הוא יודע לני. וההוא יומא יומא דנוקמא איהו, דזמין קודשא בריה הוא לנקמא בשאר עמין עובדי עבודת כוכבים ומזלות.

וכד קודשא בריה הוא יעביד נוקמין בשאר עמין עובדי עבודת כוכבים ומזלות, כדין אוקיר אנוש מפוז דא מלכא משיוזא דיסתלק ויתייקר על כל בני עלמא, וכל בני עלמא יפלזון ויסגדון קמיה דכתיב, (תהלים עב) לפניו יכרעו ציים וגו' מלכי תרשיש וגו'. תא וזוי, אף על גב דנבואה דא אתמר על בבל, בכולא אתמר. דהא נזמין בהאי פרשתא דכתיב (ר"ל סמוך כפ שלמעלה שכ בה אוקיר אנוש וגו' ואולי לדעת הזוה"ק וד פר היא) כי ירום יי את יעקב. וכתיב ולקווים עמים והביאום אל מקומם.

ויי המטיר על סדום. דא דרגא דבי דינא לתתא דנטיל רשו מעילא. רבי יצחק אמר דעביד דינא ברוזמי. דכתיב מאת יי מן השמים. בגין לאשתכחא דינא ברוזמי. ואי תימא מאי רוזמי הכא דכתיב ויהי בשנות אלהים את ערי הכפר ויזכר אלהים את אברהם וגו'. ולבתר נפקו מניה תרין אומין שלמין, וזכה דנפיק מניה דוד ושלמה מלכא.

וזמי מה פתיב ויהי פהוציאם אותם הווצעה ויאמר וגו'. תא וזוי (סג א) בשעתא דדינא שרי בעלמא, הא אתמר דלא ליבעי לבר נש לאשתכחא בשוקא, בגין דכיון דשריא דינא לא אשגוז בין זפאה וזוייבא, ולא בעי (לאסתכלא) לאשתכחא תמן. והא אתמר דבגין כף אסתים גוז בתגיבה ולא ישגוז בעלמא בשעתא דדינא יתעביד. וכתיב (שמות יב) ואתם לא תצאו איש מפתחו ביתו עד בקר עד דיתעביד דינא. ובגין כף ויאמר המלט על נפשך אל תביט אחריה וגו'.

רבי יצחק ורבי יהודה הוו אולי בארוא. אמר רבי יהודה לרבי יצחק דינא דעביד קודשא בריה הוא במבול ודינא דסדום, תרווייהו דינן דגיהנם הוו בגין דזוייבי גיהנם אתדנו במיא ובאשא.

Zohar Vayera

סְטָרֵי תוֹרָה תּוֹסֵפֶתָא קְטוֹרֵי רַמְאֵי, הוֹרְבַנְי (עֵינן סוּף הַסֵּפֶר ס"ב) דְּבְדוּרֵי. (ז"א דבורי וז"א דבוריני) וְזַכִּימִין בְּסַכְלֵתְנֹו, יִסְתַּכְלוֹן לְמוֹנְדֵעַ, בְּשַׁעֲתָא דְרִישָׁא וְזוּרָא אֶתְקִין כְּרִסְיָא עַל גְּבֵי סְמִכִין דְּאַבְגִּין דְּמַרְגְּלִיטָן טַבָּן. בֵּין אֲנֹן אַבְגִּין אֵית וּד מַרְגְּלִיטָא שְׁפִירָא בְּזוּזוֹ יָאָה בְּרִיָּא קוּמְטָרָא דְקֶנְטָרָא (ז"א דקיסרא) דְּמַלְהֵטָא בְּעַ גְּוֹנִין, אֲנֹן עַ גְּוֹנִין מַלְהֵטָן לְכָל סֵטֶר.

אֲלִין עַ מִתְפָּרְשָׁאן מִגֹּז גְּוֹנִין. אֲלִין זִיקִין בְּזִיקִין דְּנִצְיָין לְד' סְטָרֵי עַלְמָא, הַכָּא אֵיתָא זִיקָא תְּקִיפָא דְסֵטֶר שְׁמַאכָּא דְאַתְאֲזִיד בְּשַׁמְיָא. אֲנֹן גְּוֹנִין שְׁבַעִין (רַמְאֵל ז) דִּינָא יְתִיב וְסַפְרִין פְּתִיזוּ. מִהַכָּא נְפֻקֵי גֵירִין וְסִיפִין וְרוּמוֹזִין וְאַשָׁא דְקוּסְטָרָא. וְאַתְאֲזִיד אֶשָׁא תְּקִיפָא דְנְפֻקָא מִשְׁמִימִים בֵּיהּ, וְכַד אֶתְאֲזִיד אֶשָׁא עַלְמָא בְּאֲלִין דְּלִתְתָּא, לִית מֵאן דִּיכִיל לְאַתְפָּר רּוּזָא וְדִינָא.

עֵינִין לְהֵטִין כְּטִיסִין דְּזוּרָא, גְּזוּיָת בְּהוּ לְעַלְמָא. וּוִי מֵאן דְּאַעֲרַע בֵּיהּ, וְזַמֵּר וְזַרְצִין (ס"א זורבין), אֵיהוּ וְזַרְבָּא שְׁנַנְא בִידֵיהּ, לָא וְזִיִּים עַל טַב וְעַל בִּישׁ. דְּהָא (ס"א פסקא) פְּתָקָא דְאַנֹן שְׁבַעִין בְּרִשׁוֹ דְאַתְאֲזִיד הֵהוּא סְטָרָא דְשַׁמְיָא גְּזוּיָת בִּידָא שְׁמַאכָּא בְּכַמְהָ דִּינִין, אֶתְהַפֵּךְ בְּכַמְהָ גְּוֹנִין, הַפּוּךְ בְּכָל יוּמָא, אֵיהוּ אֶקְרִי כְּרַם זְלָת דְּמִתְקַנָּא לְגַבֵּי בְּנֵי אָדָם. כָּל גְּוֹנִין דְּכָלִי זַעֲמוּ דְקוּדְשָׁא בְּרִיָּה הוּא בֵּיהּ אֶתְוֹזְזִין. וְאַנֹן יְתַבִּין בְּרוּבֵי דְעַלְמָא, וּבְנֵי נְשָׂא בְּסַכְלוֹתָא דְלְהוֹן לָא מִשְׁגְּזִי בְּהוֹן. גְּפִרִית וְאַשׁ הַתּוֹכָא דְמִיָּא וְאַשָׁא דְמִתְהַתְּכִי מִן שְׁמִיָּא אֶתְאֲזִידוּ דָּא בְּדָא וְגְזוּת עַל סְדוּם. וּוִי לְזוּזֵיבִיָּא דְלָא מִשְׁגְּזִיזִין עַל יְקָרָא דְמֵאֲרִיהוֹן:

א. עֶשְׂרָה שְׁמֵהָן גְּלִיפֹן בְּהוֹרְמְנוּתָא דְמַלְכָּא. (פִּירוּשׁ הַשֵּׁם בְּמַלְכוּת עֶשֶׂר אוֹתוּת יוֹד ה"א ו"ו ה"א).
ב. עֶשֶׂר אֲנֹן וְסַלְקִין לְזוּזֵיבִין סְגִי. (פ"י יוד עולה כ, יוד הא עולה כ"ו, יוד (ג"ל ה"ו) הא ויו עולה מ"ב, י יוד יד ידוד עולה ע"ב).
ג. שְׁבַעִין (הם ע"ב ונקראים ד' מוֹזוּת שְׂכִינָה וְהם לְמַטָּה מִמַּלְכוּת). גְּוֹנִין מַלְהֵטִי לְכָל סֵטֶר. נְפֻקֵי מִגֹּז שְׁמֵהָן דְּאַגְלִיף רְזָא דְעַ שְׁמֵהָן דְּמַלְכָּא כִּיָּא. דְאַנֹן בְּרָזָא דְשַׁמְיָא.

וְאַנֹן מִיכָאֵל גְּבִרְיָאֵל רַפְאֵל זוּרִיָּאֵל. קַמִּיָּין "קְדוּמִיָּאֵל" מַלְכִּיָּאֵל "צְדִקִיָּאֵל. פְּתִיזוּ "פְּדִאֵל" תּוּבִיָּאֵל "זוּשְׁדִיָּאֵל. צְרִי "צְדִקִיָּאֵל" רְזִיָּאֵל "יוֹפִיָּאֵל. סְגוּל "סְטוּטְרִיָּה" גְּזוּרִיָּאֵל "וְהִרְיָאֵל ז"א וְרִדִיָּאֵל" לְמוּאֵל. וְזַרְק "רַהֲטִיָּאֵל" וְזוּזְקִיָּאֵל "קְדִשִׁיָּאֵל. שֵׁב"א "שְׁמוּעָאֵל" בְּרַכִּיָּאֵל (ז"א שְׁכִנְיָאֵל וְז"א בְּרַקִּיָּאֵל) "אֵהִיָּאֵל. וְזַל"ם וְזִנְיָאֵל" לְהִדִּיָּאֵל "מוּזְזִיָּאֵל. (ז"א וְזִנְיָאֵל לְעִדִּיָּאֵל מִלְכִּיָּאֵל). "עֲנִיָּאֵל עֲנָאֵל אֶהֱנִיָּאֵל רוּזְמִיָּאֵל עֲזוּרִיָּאֵל (ז"א ש"בִּנְאֵל רְוּמִיָּאֵל קְדוּמִיָּאֵל. שְׂרָק. וְזַכְמִיָּאֵל רְמוּיָּאֵל קְרִשִׁיָּאֵל. וְזַרְק) סְנַנְיָהּ וְדַרְגְּזִיָּהּ רְסִיָּסִיָּאֵל דּוּמִיָּאֵל "זוּזְזִיָּאֵל" זְכִרִיָּאֵל "וְאַרְיָאֵל" הִיָּנְאֵל דְּנִדְאֵל גְּדִיָּאֵל בְּדִאֵל אֶנְפִּיָּאֵל וְעַדִּיָּאֵל, אֵל אֶדְנִיָּי עַל כְּלָהוּ. ד (פִּירוּשׁ כְּשֵׁעִיב מַלְכִּיָּים מִתּוֹכֵהוֹן בְּמַלְכוּת אוֹ נְקָרָא מַלְכוּת הוּא וְבֵית דִּינֹו בְּלִשׁוֹן וְהוּא).

Zohar Vayera

השלמה מזההשמוטות (סימן ב"ט)

"אהניאל" ברקיאל "גדיאל" דומיאל "הדריאל" ודרגזיה "זהריאל" וזניאל
"טהריאל" יעזריאל "כרעיאל" לבדיאל "מלכיאל" נהריאל "סניה" ענאל "פתוויאל"
"צוריאל" קנאל "רמיאל" שעריאל "תבכיאל":

סדר תשר"ק

"תפוריא" שכניאל "רנאל" קמריה "צוריה" פסיסיה "עיריאל" סמכיאל "זריאל"
"מדונייה" לסניה "כמסריה" ריאל "טסמסיה" וזניאל "זכראל" ודריאל "הניאל"
"דנבאל" גדיאל "בדאל" אדירירון אדני על כולהו וכו': (עד כאן מזההשמוטות)

כד מתוזפרן כלהו פנודא ברזא ונדא פנויקלא עלאה, פדין אקרי וידוד כלא
בכללא ונדא. מאת יי מן השמים, שמה קדישא דאתגלף בע' שמהן אורנין רזא
דשמים. ואלין אנן שבעין דשלטין על אלין ע' דינין רזא דיהו"ה, ואלין שבעין
שמהן בקדושה יהו"ה שמים. ה (פירוש שם של ע"ב גשרים היוצא מפסוק ויסע ויבא ויט אלו הם נקראים
שמים, ואותם ע"ב מלאכים של מטה במלכות מקבלים מע"ב של מעלה, ונוטלין מהן).

אלין נטלין מאלין וידוד. ו (פירוש מלכות מתפארת). נטיל מאת ידוד דא מן דא. א (פירוש סוד
של אותן ע"ב שמות הוא שם ידוד, והוא הרכוב עליהן כנשמה לגוף). ואלין תלנין מאלין, תתאין בעלאין,
וכלא קשורא ונדא. ובהאי קודשא ברין הוא אשתמודע ביקריה. ו (פירוש ע"ב
מלאכים של מטה מתחבים בע"ב שמות של מעלה הנקראים שמים). שמים דאנן ע' רזא ידוד, דא איהו
ברזא דשבעין ותרין שמהן ואלין אנן דנפקי מן ויסע ויבא ויט. והו"ו יל"י סי"ט
על"ם מזה"ש לל"ה אכ"א כה"ת הז"י אל"ד לא"ו הה"ע. וזלק ראשון ברוך שם
פבור מלכותו לעולם ועד יז"ל מב"ה הר"י הק"ם לא"ו כל"י לו"ו פה"ל זל"ה יי"י
מל"ה וזה"ו. וזלק שני ברוך שם פבור מלכותו לעולם ועד נת"ה הא"א יר"ת
שא"ה רי"י או"ם לכ"ב וש"ר יה"ו לה"ו כו"ק מז"ד. וזלק שלישי ברוך שם פבור
מלכותו לעולם ועד אנ"י וזע"ם רה"ע יי"ז הה"ה מי"ה וו"ל יל"ה סא"ל ער"י עש"ל
מי"ה. וזלק רביעי ברוך שם פבור מלכותו לעולם ועד והו"ו דנ"י הו"ו ש"ע עמ"ם
ננ"א נ"ת מב"ה פו"י נמ"מ יי"ל הר"ו מצ"ר. וזלק חמישי ברוך שם פבור מלכותו
לעולם ועד ומ"ב יה"ה ענ"ו מו"י דמ"ב מז"ק אי"ע וזב"ו רא"ה יב"מ הי"י מו"ם,
וזלק ששי ברוך שם פבור מלכותו לעולם ועד.

ואלין אנן שבעין שמהן דשלטין על שבעין דרגין תתאין רזא וידוד. אלין שבעין
שמהן ידוד רזא דאקרי שמים. שבעא רקיעין אנן דסלקין לשבעין שמהן שמה
קדישא, ודא איהו וידוד המטיר. מאת ידוד מן השמים. סתרא דסתרין לחכימין

Zohar Vayera

אתמסר. שְׁמָא (דף קט ע"א) דא דאקרי שְׁמַיִם מְנִיָּה אַתְּבָרִי סִתְרָא דְאִקְרִי אָדָם. וְשִׁבְן שְׁיִפֵי גּוֹפָא דְאֵנֹן וְוִשְׁבֹן מֵאֵתָן וְאַרְבַּעִין וְתַמְנָא שְׁיִפִין. וְשִׁבְן אֲתוּוּהִי מֵאֵתָן וְשִׁית סְרִי, שְׁמָא דָא דְאִיהוּ רִזָּא וְסִתְרָא כֻּלְלָא דְכָל אֲוִרִיתָא בְּכ"ב אֲתוּוֹן וְעֶשֶׂר אֲמִירָן, בְּגִין דְהָא שְׁמָא דָא מֵאֵתָן וְשִׁית סְרִי אֲתוּוֹן וְתַלְתִּין וְתַרְיִן שְׁבִילִין דְאֲתַפְלִיכֵן בֵּיהּ, הָא מֵאֵתָן וְאַרְבַּעִין וְתַמְנָא שְׁיִפִין דְגּוֹפָא רִזָּא דְאִקְרִי אָדָם דְשִׁלִּיט עַל כְּרִסְיָא. רִזָּא דְשִׁבְעִין דְלִתְתָא, וְסִתְרָא דָא דְכִתִּיב (יִזְקָא ל' א) וְעַל דְמוֹת הַכֹּסֵא דְמוֹת כְּמֵרָאָה אָדָם עֲלִיו מְלַמְעֵלָה, וְדָא הוּא סִתְרָא דְכִתִּיב וַיִּי הַמְטִיר עַל סְדוֹם וְגו' מֵאֵת יי מִן הַשָּׁמַיִם. וְכֵלָּא וּזְד וּמְלָה וּזְדָא, וְסִתְרָא וּזְדָא לְוִכִּימֵי לְבָא אֲתַמְסֵר, זְכָאָה (ד"א ל"ג איהו) וְוִלְקָהוֹן בְּעֵלְמָא דִּין וּבְעֵלְמָא דְאֲתֵי.

סְדוֹם גְּזֵר דִּינָא דְלָהוֹן עַל דְמִנְעוּ צְדָקָה מְנִיָּהוּ, כְּמָא דְאֵת אָמַר, (יִזְקָא ל"ו) וַיִּד עֲנִי וְאֲבִיוֹן לֹא הוֹזִיקָהּ. וּבְגִין כֶּף דִּינָא לָא הוּא אֶלָּא מִן שָׁמַיִם. צְדָקָה וְשָׁמַיִם כֻּלָּא וּזְד וְכִתִּיב, (תְּהִלִּים ק"ח) כִּי גָדוֹל מַעַל שָׁמַיִם וְזְסָדָה, וּבְגִין דְתַלְמִי צְדָקָה בְּשָׁמַיָּה (נ"א בְּשָׁמַיִם) דִּינָא הוּא מִשְׁמַיִם דְכִתִּיב מֵאֵת יי מִן הַשָּׁמַיִם.

דִּינָא דְיִשְׂרָאֵל מֵהָאֵי אֲתֵר דְכִתִּיב, (איכה ד) וַיִּגְדַּל עֵוֹן בֵּית עַמִּי מִזֹּטָאֵת סְדוֹם. וְאִקְרִי יְרוּשָׁלַם אֲוִוֹת לְסְדוֹם כְּמָא דְאֵת אָמַר, (יִזְקָא ל"ז) הִנֵּה זֶה הָיָה עֵוֹן סְדוֹם אֲוִוֹתָהּ, וְדִינָהוֹן הוּא מִן שְׁמַיָּא דִּינָא וּזְדָא כְּסְדוֹם עַל דְמִנְעוּ צְדָקָה מְנִיָּהוּ. בַּר דָּא אֲתַתְּפֵךְ וְדָא אֲתַנּוֹרֵב, דָּא אֵית לָהּ תְּקוּמָה, וְדָא לֵית לָהּ תְּקוּמָה, (ע"כ סתרי תורה).

אָמַר רַבִּי יְצוּק סְדוֹם בְּדִינָא דְגֵיהֶנָם אֲתַדֵּן, דְכִתִּיב וַיִּי הַמְטִיר עַל סְדוֹם וְעַל עִמּוֹרָה גֶפְרִית וְאֵשׁ מֵאֵת יי מִן הַשָּׁמַיִם. דָּא מִסְטָרָא דְבִינָא וְדָא (ע"ין סוף הספר סימן ב) מִסְטָרָא דְאֵשׁ. דָּא וְדָא הוּא דִינָא דְגֵיהֶנָם, וְוִיבִין דְגֵיהֶנָם בְּתַרְיִן דִּינִין אֲלִין אֲתַדְנֵוּ.

דף ק"ז ע"א

אָמַר לֵית דִּינָא דְוִיבִי דְגֵיהֶנָם תְּרִיסֵר יְרוּזִי, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא סְלִיק לִוֵן מְנִיָּהֶנָם, וְתַמֵּן מִתְלַבְּגִין וְיַתְבִּין לְתַרְעָא דְגֵיהֶנָם, וְוִזְמָאן אֵנֹן וְוִיבִין דְעֵאֲלִין וְדִינִין לִוֵן תַּמֵּן, וְאֵנֹן תַּבְּעֵי רִוּוּבֵי עֲלִיָּהוּ. וְלְבַתֵּר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְוִיבִין עֲלִיָּהוּ וְאֵעִיל לִוֵן לְדוּכְתָא דְאֲצֵטְרִיךְ לִוֵן. מֵהָהוּא יוּמָא וְלִהְלָאָה גּוֹפָא אֲשֵׁתְכֶךָ בְּעֶפְרָא וְנִשְׁמַתָּא יְרֵתָא (דף ק"ז ע"א) אֲתַרָּה כְּדוּזִי לָהּ. (נ"ז ס"א א).

תָּא וַוּי דְּהָא אֲתַמַּר דְּאֶפְיֵלוּ אַנּוּן בְּגֵי טוֹפְסָנָא לָא אֲתַדְּנֵוּ אֶלְא בְּאִשָּׁא וּבִמְיָא.
בְּמִיָּא קְרִירָן גְּזוּתֵי מַלְעִילָא, וּבְמִיָּא רְתִיוּן סְלָקֵי מוּתַתָּא כְּאִשָּׁא. וְאֲתַדְּנֵוּ
בְּתַרֵי דִינִין, בְּגֵין דְּדִינָא דְלַעִילָא הָכִי הוּא, בְּגֵין כֶּךָ בְּסָדוּם גְּפָרִית וְאִשׁ.

אָמַר לִיה אִי יְקוּמוּן לְיוֹם דִּינָא. אָמַר לִיה הָא אֲתַמַּר. אֲבָל אֶלִין דְּסָדוּם
וְעַמּוּרָה לָא יְקוּמוּן, וְקָרָא אוּכוּז דְכַתִּיב, (דברים כט) גְּפָרִית וּמְלוּז שְׂרָפָה כָּל
אֲרֻצָּה לֹא תוֹרַע וְלֹא תִצְמִיזוּ וְגו'. אֲשֶׁר הִפָּךְ יִי בְּאִפּוּ וּבְזוּמָתוֹ. אֲשֶׁר הִפָּךְ
יִי, בְּעַלְמָא דִין. בְּאִפּוּ, בְּעַלְמָא דְאֵתִי. וּבְזוּמָתוֹ, בְּזוּמָנָא דְזַמִּין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא לְאֻזְיָא מוּתִיָּא. אָמַר לִיה תָּא וַוּי, כַּמָּה דְאֲרַעָא דְלַהוֹן אֲתַאֲבִיד
לְעַלְמָא וְלְעַלְמֵי עַלְמֵיָא, הָכִי גַמִּי אֲתַאֲבִידוּ אַנּוּן לְעַלְמָא וְלְעַלְמֵי עַלְמֵיָא.

וְתָא וַוּי, דִּינָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דִינָא לְקַבֵּל דִּינָא. אַנּוּן לָא הוּא תַּיִבִין
גְּפָשָׁא דְמִסְכָּנָא בְּמִיכְלָא וּבְמִשְׁתֵּיָא, אוּף הָכִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לָא אֲתִיב
לוֹן גְּפִשִׁיהוּ לְעַלְמָא דְאֵתִי. וְתָא וַוּי, אַנּוּן אֲתַמְנְעוּ מִצְדָּקָה דְאֶקְרִי וַוּיִם,
אוּף קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְנַע מִנְיָהוּ וַוּיִם בְּעַלְמָא דִין וּבְעַלְמָא דְאֵתִי. וְכַמָּה
דְּאַנּוּן מְנַעוּ אַרְוּזִין וְשִׁבְלִין מִבְּגֵי עַלְמָא, הָכִי גַמִּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְנַע
מִנְיָהוּ אוּרְוּזִין וְשִׁבְלִין דְרַנּוּבִי לְרַנּוּבִי עַלְמֵיהוּ בְּעַלְמָא דִין וּבְעַלְמָא דְאֵתִי.

רַבִּי אַבָּא אָמַר כְּלָהוּ בְּגֵי עַלְמָא יְקוּמוּן, וְיְקוּמוּן לְדִינָא וְעַלְמֵיהוּ כְּתִיב, (דניאל
יב) וְאֶלֶּה לְנוֹרָפוֹת וּלְדָרְאוֹן עוֹלָם. וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְאִרֵי דְרַנּוּבִין אִיהוּ,
כִּינּוּן דְדָן לָהוּ בְּהֵאִי עַלְמָא וְקַבִּילוּ דִינָא, לָא אֲתַדְּנֵוּ בְּכַלְהוּ דִינִין.

דף קוז ע"ב

אָמַר רַבִּי וַוּיָא כְּתִיב וַיִּשְׁלַח אֶת לוֹט מִתּוֹךְ הַהֶפְכָּה וְגו'. (קה א) מַהוּ בְּהִפָּךְ
אֶת הָעָרִים אֲשֶׁר יָשָׁב בָּהֶן לוֹט. אֶלְא בְּכַלְהוּ עֵבֶד דִּינּוּרִיָּה לוֹט, דְכַתִּיב
וְלוֹט יָשָׁב בְּעָרֵי הַכֶּכֶר וַיֵּאֱהֵל עַד סְדוּם. (וכתיב אשר ישב בהן לוט. אלא ודאי בכלהו עבד
דינוריה) וְלָא קַבִּילוּ לִיה, בְּרַ דְמִכְלָךְ סְדוּם קַבִּיל לִיה (דף קוז ע"ב) בְּסָדוּם בְּגִינֵיהּ
דְאֲבָרְהֶם:

וְתַבֵּט אִשְׁתּוּ מִאֻזְרִיו, מִאֻזְרִיָּה מִבְּעֵי לִיה, אֶלְא מִבְּתַר שְׂכִינְתָּא. רַבִּי יוֹסִי
אָמַר מִבְּתַרֵיהּ דְלוֹט, דְמוּזַבְלָא אֻזִּל אֲבַתְרִיָּה, וְכִי אֲבַתְרִיָּה אֻזִּל, וְהָא
הוּא שְׂדֵר לִיה, אֶלְא בְּכָל אֲתַר דְהוּא אֻזִּל לוֹט אֲתַעֲכַב מוּזַבְלָא לְנוּבְלָא,
וְכָל אֲתַר דְאֻזִּל כְּבָר וְשִׁבִיק לְאֻזְרִיָּה הוּא מִהִפָּךְ לִיה מוּזַבְלָא.

Zohar Vayera

וּבְגִין כִּי אָמַר לִיה אֵל תִּבְט אֲוֹרֵיהָ דְהָא אֲנָא אֲוֹבֵל בְּתַרְהּ, וְעַל דָּא כְּתִיב וּתְבַט אֶשְׁתּוּ מֵאֲוֹרֵיו וְזִמְתָּ מִזִּבְלָא. פְּדִין וְתֵהִי נְצִיב מְלוּז. דְּהָא בְּכָל זְמַנָּא דְמִזִּבְלָא לֹא זִמְנִי אֲנָפוּי דְדָבָר נִשְׁ (כִּי אֲוֹבֵי אֲנָפוּי לִכְר נִשְׁ) לֹא מִזִּבְלָא לִיה. כִּיִּין דְּאֶתְתִּיהָ אֶהְדְּרַת אֲנָפוּהָ לֹא־סִתְפְּלָא אֲבִתְרֵיהָ מִיַּד וְתֵהִי נְצִיב מְלוּז.

רַבִּי אֲלֵעָזָר וְרַבִּי יוֹסִי הָווּ קִיִּיבִי יוֹמָא וּזְד וְעֶסְקִי בְּהֵאִי קָרָא, אָמַר רַבִּי אֲלֵעָזָר כְּתִיב, (דְּבָרִים ו') אֶרֶץ אֲשֶׁר לֹא בְּמִסְכָּנוֹת תֹּאכַל בָּהּ לְזִמְתָּ, לֹא תִזְוֹסֵר כָּל בָּהּ. הֵאִי בָּהּ בָּהּ תֵּרִי זְמַנִּי אֲמַאי. אֲכָלָא הָא אֶתְמַר דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא פְּלִיג כָּל עַמִּין וְאַרְעָאן לְמִמֶּנָּן שְׁלִיזִין, וְאַרְעָא דִּישְׂרָאֵל לֹא שְׁלִיט בָּהּ מְלָאכָא וְלֹא מִמֶּנָּא אֲוֹרָא אֲכָלָא אִיהוּ בְּלוּזוּדוּי, בְּגִין כִּי אֲעִיל לְעַמָּא דְלֹא שְׁלִיט בָּהּ אֲוֹרָא לְאַרְעָא דְלֹא שְׁלִיט בָּהּ אֲוֹרָא.

תָּא וְזִי, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יְהִיב מִזִּמְנָא תִּמְנָן בְּקַדְמִיתָא וְלִבְתַּר לְכָל עַלְמָא. כָּל שְׂאָר עַמִּין עוֹבְדֵי עֲבוּדַת כּוֹכָבִים וּבְזוּלוֹת בְּמִסְכָּנוֹת, וְאַרְעָא דִּישְׂרָאֵל לֹא־הִכִּי, אֲכָלָא אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל אֶתְנִין בְּקַדְמִיתָא וְלִבְתַּר כָּל עַלְמָא.

וּבְגִין כִּי אֶרֶץ אֲשֶׁר לֹא בְּמִסְכָּנוֹת תֹּאכַל בָּהּ לְזִמְתָּ. אֲכָלָא בְּעֵתֵירוּ בְּסוּפְקָא דְכָלָא תֹאכַל בָּהּ וְלֹא בְּאַתְרֵי אֲוֹרָא. בָּהּ בְּקַדְמִישׁוּ דְאַרְעָא, בָּהּ שְׂרִיא מְהִימְנוּתָא עַלְמָת. בָּהּ שְׂרִיא בְּרַכְתָּא דְלַעִילָא, וְלֹא בְּאַתְרֵי אֲוֹרָא.

דף קט ע"א

תָּא וְזִי כְּתִיב כְּפִין " כְּאֶרֶץ מִצְרַיִם. עַד הֵכָא לֹא אֶתִּידַע כְּפִין " אִי הוּא אֶרֶץ מִצְרַיִם, וְאִי אִיהוּ אֶרֶץ סְדוּם, (דף קט ע"א) וְאִי אִיהוּ כְּפִין " דְּאֶקְרִי כְּפִין עַדָּן. אֲכָלָא כְּפִין " דְּאִית בֵּיה סוּפְקָא וְעַדוּנָא דְכָלָא, הִכִּי נְבִי הָוָה סְדוּם וְהִכִּי נְבִי מִצְרַיִם. מַה כְּפִין " לֹא אֶצְטְרִיךְ בְּרִי נִשְׁ לְאַשְׁקָאָה לִיה, אוּף מִצְרַיִם לֹא אֶצְטְרִיךְ אֲוֹרָא לְאַשְׁקָאָה לִיה, בְּגִין דְּנִילוּס אִיהוּ אֶסִּיק וְאַשְׁקִי לְכָל אֶרְעָא דְמִצְרַיִם.

תָּא וְזִי, מַה כְּתִיב, (כְּרִמֵּי יד) וְהָיָה אֲשֶׁר לֹא יַעֲלֶה מֵאֵת מִשְׁפּוּזוֹת הָאֶרֶץ אֶל יְרוּשָׁלַם וְגו'. דָּא הוּא עוֹנֵשָׁא דְלַהוֹן דְּאֶתְמַנְעַ מִנְהוֹן מִטְרָא, מַה כְּתִיב וְאִם מִשְׁפּוּזוֹת מִצְרַיִם לֹא תַעֲלֶה וְלֹא בָּאָה וְגו'. זִמְנִי דְלֹא כְּתִיב וְלֹא עֲלִיהֶם יְהִיֵּה הַגָּשֶׁם, בְּגִין דְּלֹא נְזִוִית מִטְרָא לְמִצְרַיִם וְלֹא אֶצְטְרַכֵּן לִיה, אֲכָלָא

Zohar Vayera

עוֹנֵשׂא דְלִהוֹן מִהּ הוּא דְכַתִּיב, (וכריה ד) וְזֹאת תִּהְיֶה הַמַּעֲפָה אֲשֶׁר יִגְוֹף יְיָ אֶת כָּל הַגּוֹיִם וְגו'. בְּגִין דְּמַצְרִים לֹא צְרִיכִין לְמִטְרָא. אוֹף סְדוּם מִהּ פְּתִיב בֵּיתָּהּ כִּי כִלְהּ מִשְׁקָהּ, כָּל עֲדוּנִין דְּעֵלְמָא הֵווּ בָּהּ, וְעַל דָּא לֹא בְּעָאן דְּבִנֵי נִשְׂא אֲוֹרְגִין יִתְעַדְגִּין בָּהּ.

רַבִּי וְזִיָּא אָמַר אֲנִין הֵווּ וְזִיבִין מַצְרִמִּיהוּ וּמִמְמוֹנְהוֹן, דְּכָל בַּר נֵשׁ דְּאִיהוּ צָר עֵינָא לְגַבֵּי מִסְכְּנָא, יָאוּת הוּא דְלֹא יִתְקַיִם בְּעֵלְמָא. וְלֹא עוֹד אֶלְא דְלִית לִיהּ וְזִיִּים לְעֵלְמָא דְאִתִּי. וְכָל מֵאן דְּאִיהוּ וְהִתְרָן לְגַבֵּי מִסְכְּנָא יָאוּת הוּא דְיִתְקַיִם בְּעֵלְמָא, וְיִתְקַיִם עֲלֵמָא בְּגֵינֵיהּ, וְאִית לִיהּ וְזִיִּים וְאוֹרְכָא דְזִיִּי לְעֵלְמָא דְאִתִּי:

וְיַעַל לוֹט מַצְעֵר וְיִשֵּׁב בְּהָר הוּא וְשִׁתִּי בְּזוֹתֵי עֲמוֹ וְגו'. מֵאֵי טַעְמָא. בְּגִין דְּזוּמָא דְהוּא קָרִיב לְסְדוּם וְאֶסְתַּלַּק מִתַּמְנָן. רַבִּי יִצְחָק פְּתוּז (אִיב לז) וְהוּא מְסִיבּוֹת מִתְהַפֵּךְ בְּתוֹבּוֹלְתֵי לְפַעְלָם וְגו'. קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא מְסִבֵּב סְבוּבִין דְּעֵלְמָא וְאִיתֵי קוּבְרִין טְהִירִין לְמַעַבְד עוֹבְדוּי, וְלִבְתֵּר מִתְהַפֵּךְ לֹון וְעֵבִיד לֹון בְּזוּמָא אֲוֹרָא.

מִדְרָשׁ הַעֲלָם וְיַעַל לוֹט מַצְעֵר וְגו'. אָמַר רַבִּי אֲבָהוּ, בָּא וּרְאֵה מִהּ פְּתִיב בְּיַצָּר הָרַע, תַּדַּע לָךְ שְׂאִינֵוּ מִתְבַּטֵּל לְעוֹלָם מִבְּנֵי אָדָם עַד אוֹתוֹ זְמַן דְּכַתִּיב, (וּזְחָק לז) וְהִסְרֵתִי אֶת לֵב הָאָבֶן וְגו'. שְׂאֵף עַל פִּי שְׂרוּאָה בְּנֵי אָדָם נְדוּנִין בְּגֵינֵיהֶם, הוּא בָּא וְזוּזָר לֹו אֶצֶל בְּנֵי אָדָם, הָדָא הוּא דְכַתִּיב וְיַעַל לוֹט מַצְעֵר. מִצְעֵרָה שֶׁל גֵּיהֶם מִשָּׁם עוֹלָה לְפִתּוֹת בְּנֵי אָדָם.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה שְׁלֵשׁ הַנְּהָגוֹת יֵשׁ בְּאָדָם, הַנְּהָגַת הַשְּׂכָל וְהַזְּכָמָה וְזוּ הִיא רַבִּי קַט (עב) כּוֹז הַנְּשָׁמָה הַקְּדוּשָׁה. וְהַנְּהָגַת הַתְּאֵוָה שֶׁהִיא מִתְאֵוָה בְּכָל תְּאֵוֹת רְעוּת, וְזֵהוּ כּוֹז הַתְּאֵוָה. וְהַנְּהָגַת הַמַּעֲהָת לְבִנֵי אָדָם וּמוֹזִיקַת הַגּוֹף וְהִיא נְקֵרָא תְּפֵשׁ הַגּוֹף, אָמַר רַב דִּיבִי זְהוּ כּוֹז הַמּוֹזִיק.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה בָּא וּרְאֵה לְעוֹלָם אִין יַצָּר הָרַע שׁוֹלֵט אֶלְא בְּאֵלוּ בִּי כּוֹזוֹת אֲלִין דְּאֲמִרָן, נְפֵשׁ הַמִּתְאֵוָה הִיא הַרְוֹדְפַת אֲוִיר יַצָּר הָרַע לְעוֹלָם, מִשְׁמַע דְּכַתִּיב וְהִתְאֵוָה הַבְּכִירָה אֶל הַצְּעִירָה אֲבִינוּ זְקֵן. נְפֵשׁ הַמִּתְאֵוָה הִיא מְעוֹרְרַת אֶת הָאֲוִירָת וּמְפַתֵּחַ אוֹתָהּ עִם הַגּוֹף לְהַדְּבִק בְּיַצָּר הָרַע, וְהִיא אוֹמְרַת לְכָה נִשְׁקָה אֶת אֲבִינוּ יִין וְנִשְׁכְּבָה עִמוֹ. מִהּ יֵשׁ לָנוּ בְּעוֹלָם הַבָּא, נְלָךְ וְנִרְדָּף אֲוִיר יַצָּר הָרַע

Zohar Vayera

ואנור תשוקת וזמדת העולם הזה. ומה עושות, שתיהן מסכימות להדבק בו, מה פתיב ותשקיין את אביהן יין מתפסמות להתעורר ליצר הרע באכילה ובשתיה.

ותקם הבכירה ותשכב את אביה. פשארם שוכב על מטתו בלילה, נפש המתאווה היא המעוררת ליצר הרע, ומהרהרת בו, והוא דבק בכל הרהור רע עד שמתעברת מעט (כ"א ממנו) (ד"א ל"ג על) (נ"א עד) שמביא בלב האדם אותה המוושבה הרעה ודבקה בו, ועדין יש בלבו ולא נזמר לעשותה עד שזאת התאווה מעוררת לכונן הגוף כמתוולדה להדבק ביצר הרע ואז הוא תשלום הרעה, הדא הוא דכתיב ותהרין שתי בנות לוט (דף קי"א) מאביהן. אמר רבי יצחק מעולם אין יצר הרע מתפתה אלא באכילה ושתיה, ומתוך שמנות היין או שולט באדם. בצדיק מה פתיב ביה (משלי יג) צדיק אכל לשבע נפשו. ואינו משתכר לעולם, דאמר רבי יהודה האי צורבא מרבנן דמרוי, קרינא עליה (משלי יא) נזם זהב באף וזויר. ולא עוד אלא שמוזלל שם שמים. מנהג הרשעים מהו (ישעיה כב) הגה ששון ושמחה. היין או שולט באדם, הרוג בקר ושזוט צאן וגו'. עליהם אמר הכתוב (משלי ה) הוי משכימי בבקר שחר ירדפו וגו'. כדי לעורר ליצר הרע, שאין יצר הרע מתעורר אלא מתוך היין, הדא הוא דכתיב ותשקיין את אביהן יין. אמר רבי אבהו מה פתיב ולא ידע בשכבה ובקומה. פלומר יצר הרע אינו משגיון בה בשכבה בעולם הזה ובקומה לעולם הבא, אלא מתעורר עם כונן הגוף לעבד תאוותו בעולם הזה. דאמר רבי אבהו בשעה שזכנסין הרשעים בגיהנם מכניסים ליצר הרע לראות בהן, הדא הוא דכתיב ולוט בא צערה לצערה של גיהנם, ונפק ליה מתמן לברייתא לנסותא פדקאמרן. הדא הוא דכתיב ויעל לוט מצוער מצערה של גיהנם.

וישב בהר, אמר רבי יצחק משמע דכתיב בהר מלמד שהוא שם מושבו במקום הר. גוף שהוא זורב פהר דלית ביה טיבותא. ושתיה בנותיו עמו. אלו הב' כוזות דאמרן. כי (דף קי"א) ירא לשבת בצוער, יראה וזרדה נופלת עליו בשעה שרואה צער גיהנם שמצערין לרשעים וזושב ששם ידון, כיון שרואה שאינו נדון שם יוצא והולך לפתות בני אדם אוזריי. רב הונא פד הנה דריש לאודהרא לבני אדם, הנה אמר להו בני אסתמרו משליווא של גיהנם, ומאן הוא זהו יצר הרע שהוא שליון של גיהנם.

רבי אבא אמר מאי דכתיב, (משלי ל) לעלוקה שתי בנות הב. אלו שתי בנות לוט דאמרן, שהיא נפש המתאווה, ונפש המשתתפת בגוף הרודפת אנור יצר הרע לעולם. אמר רבי יהושע פתיב הכא בלוט כי ירא לשבת בצוער, וכתיב

התם לַעֲלוֹקָה שְׂתִי בְּזוֹת הַב הַב. יר"א בְּגִימְטְרִיא הוּא עֲלוֹקָה"ה. אָמַר רַבִּי יִצְחָק אִי יָרָא הוּא לְמַאי אֲתִי לְמִטְעִי בְּרִייתָא, אֲלָא כֶּף דְּרַף כָּל עוֹשֵׂה עוֹלָה, כְּשֵׁרוּאָה הָרַע מִתְיָרָא לְפִי שְׁעָה, מִיָּד וּזְוֹר לְרִשְׁעָתוֹ וְאִינוּ וּזְוִישׁ לְכָלוּם, כֶּף יִצָּר הָרַע בְּשְׁעָה שְׁרוּאָה דִּין בְּרִשְׁעִים יָרָא, כִּיּוֹן שְׁיִוצָא לְוּוּץ (לעשות) אִינוּ וּזְוִישׁ כָּלוּם.

רַבִּי אָבָא אָמַר מֵהוּ דְאָמְרוּ וְהִתְאַמְרוּ הַבְּכִירָה אֶל הַזְּעִירָה אָבִינוּ זְקֵן. מַאי אָבִינוּ זְקֵן. זְהוּ יִצָּר הָרַע שְׁנִקְרָא זְקֵן שְׁנִאֲמַר (קהלת ד) מֶלֶךְ זְקֵן וְכָסִיל. שֶׁהוּא זְקֵן שְׁנוֹלָד עִם הָאָדָם, דְּתִנְיָנָן אָמַר רַבִּי יְהוּדָה אָמַר רַבִּי יוֹסִי אוֹתָהּ זָפֵשׁ הַמִּתְאַוָּה אוֹמְרַת לְאוֹזְרַת אָבִינוּ זְקֵן זְרָדָף אוֹזְרֵנוּ וְנִדְבַק (דף קיא ע"א) בּוּ כְּשֶׁאָר כָּל הָרִשְׁעִים שְׂבָעוֹלָם. וְאִישׁ אֵין בְּאֶרֶץ לְבָא עֲלֵינוּ, אֵין אִישׁ צְדִיק בְּאֶרֶץ, וְאֵין אִישׁ שְׁלִיט עַל יִצְרוֹ, הַרְבֵּה רִשְׁעִים בְּאֶרֶץ, לִית אֲנִן בְּלוֹזוּדְנָא וּזְיִיבִין, נַעֲשֵׂה כְּדָרְךָ כָּל הָאֶרֶץ שְׁהֵם וּזְיִיבִים, שְׁעַד הַיּוֹם דְּרַף כָּל הָאֶרֶץ הוּא. לְכָה זְשִׁקָה אֶת אָבִינוּ זִין, זְשִׁמוּז בְּעוֹלָם הַזֶּה, נֹאכַל וְנִשְׁתַּתָּה וְנִרְוָה וְנִמְרָא וְנִדְבַק בְּאָבִינוּ בִּיצָר הָרַע וְנִשְׁכַּבָּה עִמוּ. וְרוּז הַקִּדְשׁ צְוּוֹזֵת וְאוֹמְרַת (ישעיה כח) גַּם אֲכָה בֵּינָן שְׁגוּ וּבִשְׂכַר תַּעֲוּ.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה תָּא וּזְוִי, מַה כְּתִיב וְתִשְׁקִין אֶת אָבִיהֶן זִין. דְּרַף הָרִשְׁעִים לְטַעוֹת אוֹזְרֵי הַיּוֹן לְפָנֵק לִיצָר הָרַע וְלְעוֹרְרוֹ, וְעַד שֶׁהוּא שְׁמוּז בְּשִׁכְרוּתוֹ שׁוֹכֵב עַל מִטָּתוֹ, מִיָּד וְתִקָּם הַבְּכִירָה וְתִשְׁכַּב אֶת אָבִיהָ. הִיא מְזַמְנַת עִמוּ וּמִתְאַוָּה וּמִהֲרָרַת בְּכָל הַרְהוּרִים רְעִים, וְיִצָּר הָרַע מִתְנוּבֵר עִמָּה וְנִדְבַק בָּהּ וְאִינוּ מִשְׁגִּיזוּ בָּהּ (ס"א מִהוּא זִמְנָא) מַה הוּא מִפְּנֵיהָ. בְּשִׁכְבָּה וּבְקוּמָה. בְּשִׁכְבָּה בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְקוּמָה לְעֵתִיד לְבָא. בְּשִׁכְבָּה בְּעוֹלָם הַבָּא כְּשֶׁתִּתֵּן דִּין וּזְוִישׁוּן. וּבְקוּמָה לְיוֹם הַדִּין דְּכִתִּיב, (דניאל יב) וְרַבִּים מִיִּשְׂרָאֵל אֲדַמַּת עִפְרָא יְקִיצוּ וְגו'.

בְּשׁוּם עֲנָן מֵאֲלוּ אֵין מִשְׁגִּיזוּ בָּהּ יִצָּר הָרַע, אֲלָא דְבַק בָּהּ וְהִיא זְרָבָקַת בּוּ, וְלֵאוּר כֵּן מְעוֹרְרַת לְאוּרָא לְאוּר שֶׁהִרְהוּר גְּדוּל זְרָבַק בִּיצָר הָרַע, בָּאָה הָאוֹזְרַת וְנִדְבַקַת בּוּ וְתִשְׁקִין אֶת (דף קיא ע"ב) אָבִיהֶן זִין. כִּמוּ כֵן לְעוֹרֵר לִיצָר הָרַע וְנִדְבַקַת בּוּ וְאִי תִשְׁלוּם הָרַעוֹת לְעֵשׂוֹת וּמִתְעַבְרוֹת שְׁתִּיהֶן מִיצָר הָרַע, הִדָּא הוּא דְכִתִּיב וְתִהְרִין שְׂתִי בְּזוֹת לוֹט מֵאָבִיהֶן.

עַד שְׁיִצָּא לְפַעַל מִעֲשִׂיהֶן זוּ יוֹלְדַת רִשְׁעָתָהּ זוּ יוֹלְדַת רִשְׁעָתָהּ, וְכֵן דְרַכָּם שָׁל רִשְׁעִים בְּעֲנָן זֶה עִם יִצָּר הָרַע, עַד שֶׁהוּרָג לְאָדָם וּמוֹלִיכּוֹ לְגִיהֶנֶם וּמְכַנְסוֹ שָׁם, וְאוּר כֶּף עוֹלָה מִשָּׁם לְפִתּוֹת לְבָנֵי אָדָם כִּמוּ כֵן. וּמִי שְׂמִכִיר בּוּ נִצַּל מִמֶּנּוּ וְאִינוּ מִתְנוּבֵר עִמוּ.

Zohar Vayera

אמר רבי יצחק משל למה הדבר דומה, לכת לסטים שהיו אורבים בדרךים לגזול ולהרג לבני אדם, ומפרישים מהם אווד שיודע להסית לבני אדם ולשונו רה, מה עביד במקדים והולך לקבלם ונעשה כעבד לפניהם עד שמאמינים הטפשים בו ובטוים באהבתו ובשיוותו ושמוים עמו, ומולכם בולק דבריו באותו הדרך שהלסטים שם, כיון שמגיע עמהם לשם, הוא הראשון שהורג בם, לאור שנותנם ביד הלסטים להרגם ולקנות ממונם, ואנן צוויזין ואמרין ווי דאציתנא לדין ולרפיכא דלישניה. לאור שהרגו אלה, עולה משם ויצא לפתות לבני אדם כמתוזה. הפקוים מה הם עושים פשרואים לזה יוצא לקראתם ומפתה להם, מכירין בו שהוא צודה את נפשם והורגים אותו והולכים בדרך אורת.

פה הוא יצר הרע יוצא מפת הלסטים עולה מניהגם לקבלא דבני נשא ולפתות להם בולק מתק דבריו, הדא הוא דכתיב ויעל לוט מצוער וישב בהר וגו'. כמו לסטים לארב לבני אדם, מה עושה עובר לפניהם, והטפשים מאמינים בו ובאהבתו שהוא הולך לפתותם ועובד להם כעבד, שנותן להם נשים יפות אסורות, גותן להם בני אדם להרע, מפרק מהם על תורה ועל מלכות שמים. הטפשים רואים פה, בטוים באהבתו, עד שהולך עמהם ומולכם באותו דרך שהלסטים שם, בדרך גיהנם אשר אין דרך לנטות ימין ושמאל, כיון שמגיע עמהם לשם, הוא הראשון שהורג להם, ונעשה להם מלאך המות ומכניסן לגיהנם, ומורידן להון מלאכי וזבלה, ואנן צוויזין ואמרין ווי דאציתנא לדין, ולא מהניא לון.

לאור כן עולה משם ויצא לפתות לבני אדם. הפקוין פשרואין אותו מכירים אותו ומתגברים עליו עד ששולטין עליו, וסאטין מזה הדרך ולוקוין דרך אורת להנצל ממנו.

רב יוסף פד הנה נזיית לבבל וזמא אנן רווקיא דהו עיילי ונפקי בני נשי שפירין ולא ווטאן, אמר לון לא מסתפו אלן מיצר הרע, אמרו ליה לא מקונדיטון בישא קאתינא, מקדושתא דקדישא אתגורנא, דאמר רב יהודה אמר רב צריך אדם לקדש עצמו בשעת תשמיש, ונפקי מניה בני קדישי בני מעלי דלא מסתפו מיצר הרע שנאמר (ויקרא כ) והתקדשתם והייתם קדושים.

[דף קט ע"ב](#)

Zohar Vayera

רבי אבא אמר מאי דכתיב, (יוזקאל כ) ואת שבתותי קדשו, אלא אין עונתן של תלמידי וזכמים אלא משבת לשבת, ובזהר להו דהואיל דתשמיש המטה דמצוה הוא, קדשו. כלומר קדשו עצמכם בשבתותי בהוא תשמיש דמצוה. אמר רב יהודה אמר רב האי מאן דעיל לקרתא וזמי נשי שפירן, ירכין עינוי ויימא הכי, בך (גיא סך) ספאן איגור איגורא (קדינא) קרדיטא תקיל פוק פוק דאבוי קדישא דשבתא הוא. מאי טעמא דזומינות דארווא שלט ביה ויכיל יצר הרע לשלטא עלוי, (עד כאן מדרש הנעלם)

ובמה, בתזבובותיו, עביר תזבובין ומסבב סבובין לאפקא לון ולאו פאנון קדמאי. (דף קט ע"ב) לפעלם, בגין פעלם דבני נשא, פמה דאנון עבדין עובדין הכי מהפך לון. כל אשר יצום על פני תבל ארצה. בגין דעובדין דבני נשא מהפך לאנון מסבות בכל מזה דאיהו פקיד לון על פני תבל וגו'.

סתרי תורה ויעל לוט מצוער וגו', מגו הורמנותא דמלכא, אתפרשא מסטרא דימינא ווד התוכא דקטורא דגולפא מתדבקא בגו התוכא דדהבא מסטרא דשמאלא בגו מסאבו (דיצירה) (גיא ודירות) ואתעביר דקטורא וודא דאילנא. פד בעא יצווק לאתערא בעלמא, בתוקפיה דדינא קשיא אתתקף ופריש דרגין מקיובייהו, ואתתקף אברהם ופריש ההוא דקטורא וודא דאילנא מגו ההוא מסאבו. ההוא נווש קדמאה עאל באנפיה דהוא אילנא, ואיהו זמרא דשטא, ואוליד תרין דרגין קטורין דא בדא. ואנון דרגין דסורון בסטר מסאבו ווד אקרי מלכו"ם ווד אקרי פעור.

דא עיטא דאתפסיא ודא עיטא דאתגליא. פעור דאתגליא איהו וכל עובדוי באתגליא. מלכו"ם דאתפסיא איהו וכל עובדוי באתפסיא. מאלין תרין אתפרשין זיגין סגיאין לזייהו, וסורון ימא רבא ולכל (אלן סטרי מסאבו. וכל ווד ווד שף (גיא נוף)) לדוכתיה.

פגוונא דא איהו לתתא. לוט אתפרש מאברהם ושווי דיוריה באנשי סדום, פד אתער דינא בהו אדפר לאברהם ושלחו ליה מתמן ואתפריש בנייהו. יין אשקיאנו ליה בנתיה ואולידו בהו תרין אובין, ווד אקרי עמון ווד אקרי מואב. ווד באתגליא ווד באתפסיא. עמון דרגא (קעג א) דיליה מלכו"ם עיטא דאתפסיא. מואב דרגא דיליה פעור פלא באתגליא. פגוונא דא בנתיה, דא אמרת בן עמי ברא אית לי מעמי וכל אמרת ממאן הוא, בגין כך איהו הוה באתפסיא. דא

Zohar Vayera

אמרת מואב מאב הוא דנא. מאבא אולידת ליה. דרנא דיליה פעור מלה באתגליא.

ובתרין אלין אוניד דוד מלכא, לבתר מן מואב אתת רות ונפק מינה דוד מלכא. מן עמון (דף קי ע"ב) אתעטר דוד מלכא בהאי עטרא דאיהי סהדותא לורעא דדוד דכתיב, (מלכים ב יא) ויתן עליו את הנזר ואת הערות. והאי הות מן מלכא דרנא דבני עמון דכתיב, (שמואל ב יב) ויקח את עטרת מלכא.

מלכא דרנא דבני עמון הוא דכתיב ותהי על ראש דוד ומתמן הוה סהדותא לבני לעלמין, ובה אשתמודע מאן דאיהו מן בני דדוד דאתנווי למלכא ודאי דאמרין מן דוד הוא (הנף). דאפילו אתיליד בההוא יומא יכיל הוה למסבל ההיא עטרא על רישיה (דהא איהו) דהות משקל כפר זהב ואבן יקרה הות. ובר נש אורא לא יכיל למסבלא. ודא הוא דכתיב ביואש ויתן עליו את הנזר ואת הערות. ובתרין דרגין אתאוניד דוד מלכא, ואנן תוקפא דמלכותיה לאתתקפא על שאר עמין, דאי לא אתכליל בסטרא דלהון לא יכיל לאתתקפא עליהו, כל (גויני) דרגין דשאר עמין פליקן ביה בדוד לאתגברא ולאתתקפא עליהו:

וישב בהר. פתיב, (משלי ל) לעלוקה שתי בנות הב. אלן שתי בנות דיצר הרע דאנן מתערין ליה (ד"א ל"ג בגין) לשלטה בגופא, ודא איהי נפש דאתרביאת תדיר בגופא. וודא איהי נפש דכסיפת בתיאובתין בישין (ד"א ל"ג דהא עלמא) ובכל פסופין בישין דהאי עלמא. דא איהי בכיר"ה ודא (ד"א ואורא) איהי צעיר"ה.

ויצר הרע לא אתזבר תדיר אלא בתרין אלין בגין לפתאה לבני נשא ובגין דיהמנון ליה (ס"א לאובלא) לאובדא להו לאתר גירין דמותא ופלוון ליה. כמא דאת אמר, (משלי ז) עד יפלוז וזן כבדו. כלסטים דמקפוני בטוריא (וכמינו) וטמירו גרבייהו באתר דזויל דטוריא, וידעין דהא בני נשא אתטמרו גרבייהו למיהך באנן דוכתי, מה עבדי ברירו בנייהו ההוא דוודידא בלישניה מכלא ההוא דידע למפתי בני נשא ופוק מבינייהו ויתב בארוז מישר דכל בני עלמא עברין תמן, פיון דמטא לגבייהו שרי לאתזברא תמן, (עד כאן סתרי תורה)

רבי אלעזר אמר והוא מסבות מתהפך. הקדוש ברוך הוא מסבב סבובין ואייתי עובדין בעלמא לאתקיימא, ולבתר דושיבו בני נשא דיתקיימון אנן עובדין, קודשא בריך הוא מהפך לון לאנן עובדין מכמה דהו בקדמיתא. בתזבולותיו. בתזבולתו פתיב כהאי אומנא דעביד מאנן דזורסא. בעוד דההיא טיקלא אסתזורת קמיה. וזשיב למעבד כגוונא דא

Zohar Vayera

עביר. וְשׁוּב לְמַעַבְד כְּזוֹנָא אֲזוּרָא עֲבִיר. מִהֲפָךְ מֵאֲנָא דָּא לְמֵאֲנָא דָּא, בְּגִין דְּהָהוּא טִיקְלָא אֲסִתְזוּרְתָּ קַמִּיהָ. כִּף קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מִהֲפָךְ עוּבְדוּי דְּאִיהוּ עֲבִיר.

דף קי ע"א

בְּתוּבּוּלְתוֹ וְזָסֵר יו"ד, וּמֵאֲן אִיהוּ, דָּא בִּי דִּינָא לְתַתָּא דְּאִיהוּ טִיקְלָא דְּאֲסִתְזוּרְתָּ קַמִּיהָ, וְעַל דָּא מִהֲפָךְ מֵאֲנִין מִמֵּאֲנָא דָּא לְמֵאֲנָא אֲזוּרָא. וְכַל דָּא כְּפִי פְּעֻלָּם דְּבִנֵּי נְשָׂא, אִי מְטִיבִין בְּנֵי נְשָׂא עוּבְדִיהוֹן, הָהוּא טִיקְלָא דְּסוּזָרָא אֲסוּזְרְתָּ לֹון לְיִמֵּינָא, וְכַדִּין אֲתַעֲבִידוּ עוּבְדִין בְּעַלְמָא לְאוּטְבָא לֹון כְּדָקָא יְאוּת. וְטִיקְלָא אֲסוּזְרְתָּ תְדִיר וְכֹא שְׂכִיף בְּהָהוּא סְטָרָא דְּיִמֵּינָא וְעַלְמָא מִתְּלַלְלָא בִּיהָ. אֲתוּ בְּנֵי נְשָׂא לְאַבְאֲשָׂא, (דף קי ע"א) תְּוּבּוּלְתוֹ דְּאֲסוּזָרָא תְדִיר וְהוּא קִיּוּמָא בְּאֲסוּזְרוּתָא דְּיִמֵּינָא, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲסוּזָרָא לִיהָ בְּסְטָרָא דְּשְׂמַאלָא וּמִהֲפָךְ מִסְבּוֹת וּמֵאֲנִין דְּהוּוּ בְּקַדְמִיתָא לְהָהוּא סְטָר שְׂמַאלָא.

וְכַדִּין טִיקְלָא אֲסוּזָרָא וְאֲתַעֲבִידוּ עוּבְדִין בְּעַלְמָא לְאַבְאֲשָׂא לֹון לְבִנֵּי נְשָׂא. וְטִיקְלָא אֲסוּזָרָא לְהָהוּא סְטָרָא עַד דְּבִנֵּי נְשָׂא תִּיבִין לְאוּטְבָא עוּבְדִיהוֹן. וְטִיקְלָא קִיּוּמָא בְּעוּבְדִין דְּבִנֵּי נְשָׂא. וְעַל דָּא בְּתוּבּוּלְתוֹ לְפַעֲלָם, וְכֹא קִיּוּמָא תְדִיר.

תָּא וְזוּי, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא גְּרַם סְבוּבִין וְעוּבְדִין בְּעַלְמָא בְּגִין לְמַעַבְד כְּכֹא כְּדָקָא יְאוּת. וְכַלָּא זְפָקָא מַעֲקָרָא וְשִׁרְשָׁא דְּלַעֲיָלָא. אֲקָרִיב אֲבָרְהָם לְגַבִּיָּתָא, זְפָקָא מַעֲיָתָא יִשְׁמַעְעָל דְּכֹא הוּא אֲבָרְהָם זְזִיר כַּד זְפָקָא מַעֲיָתָא, בְּגִין דְּאִיהוּ לְתַתָּא וְכֹא אֲשִׁתְּלִים בְּאֵת קִיּוּמָא קַדִּישָׁא.

לְבַתֵּר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא סְבִב סְבוּבִין בְּתוּבּוּלְתוֹתָיו וְאֲתַזְזֵר אֲבָרְהָם וְעָלָא בְּבִרִית וְאֲשִׁתְּלִים בְּשָׁמַיָּתָא וְאֲקָרִיב אֲבָרְהָם, וְה' (ש"א) עֲלָתָא אֲעִטְרַת לִיהָ בְּרֹזָא דְּמִים (כ"א) מְרוּזָא. כִּיּוֹן דְּרֹזָא (דְּבִרֵי הַיָּמִים א) אֲשִׁתְּלִים וְאֲתַזְזֵר, זְפָקָא מַעֲיָתָא יִצְוֹק וְהוּא זְרַעָא קַדִּישָׁא וְאֲתַקְשֵׁר לְעֵילָא בְּרֹזָא דְּאֵשׁ מִמֵּימָם, וְעַל דָּא כְּתִיב, (ירמיה ב) וְאֲנֹכִי זָטַעְתִּיךָ שׁוּרְקָא כְּכֹא זְרַעָא אֲמַת. וְכֹא אֲתַקְשֵׁר בְּהָהוּא סְטָרָא אֲזוּרָא.

Zohar Vayera

תָּא וַוּזִי, לוֹט זָפְקוּ מַעֲיָה וּמַבְנֵתִיהָ תְרִין אוּמִין מִתְפָּרְשִׁין, וְאַתְקִשְׁרוּ בְּהֵוּא סִטְרָא דְאַתְנוּזִי לֹון, וְעַל דָּא קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא מְסַבֵּב (דף קי"ב) סְבוּבִין וּמַזְלֵל גְּלַזְלִין בְּעַלְמָא דִּיתְעַבִּיד כִּלְא כְדָקָא יְאוּת וְיִתְקַשֵּׁר כִּלְא בְּאַתְרֵיהָ.

תָּא וַוּזִי, יְאוּת הָוּה לְלוֹט דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא יְפִיק מַעֲיָה (מבבנתיה) וּמַאֲתֵתִיהָ תְרִין אוּמִין אֲלִין, אֲכָל בְּגִין לְאַתְקִשְׁרָא בְּאַתְרֵיהּ דְאַתְנוּזִי לְהוּ. וְאַתְעַבִּידוּ מַעֲוָ יִנְא, וְהֵוּא יִנְא אֲוֵדְמִן לְהוּן בְּמַעֲרֵתָא הֵהִיא לִילְיָא, וְדָא הוּא רִוָּא דְאַתְעַבִּידוּ כְּמִה דְאַתְ אָמַר וַיִּשֶׁת מִן הַיַּיִן וַיִּשְׁכַּר וְהָא אֲתַמַּר וְאוֹקְמוּהָ.

תָּא וַוּזִי, מוּאָב וְעַמּוֹן אַנּוֹן קָרְאֵן לֹון שְׁמֵהֶן, מוּאָב מַאָב. רַבִּי יוֹסִי אָמַר בְּכִירָה בְּוֹצִיפּוּ אָמְרָה מוּאָב, מַאָבָא הוּא. וְהַצְעִירָה גַם הִיא יְלָדָה בֶּן וְתִקְרָא שְׁמוֹ בֶּן עַמִּי. בְּצַנִּיעוּ אָמְרָה בֶּן עַמִּי. בַּר עַמִּי, וְכָל אָמְרָה מִמָּאֵן הָוּה. תָּא וַוּזִי, בְּקַדְמִיתָא כְּתִיב וְכָל יָדַע בְּשִׁכְבָּהּ וּבְקוֹמָהּ בּוֹא'וּ וְנִקְוֹד עַל וַא'וּ, בְּגִין דְסִינְעָא דְעִילָא הָוּה אֲשֶׁתְּכוּן בְּהֵוּא עוֹבְדָא דְזַמִּין מִלְכָּא מְשִׁינּוּא לְנִפְקָא מַעֲיָה, וּבְגִין כֶּה אֲשֶׁתְּכִים הֵכָא בּוֹא'וּ. וּבְאַוּרָא כְּתִיב וּבְקוֹמָהּ וְזָסַר וַי'וּ, בְּגִין דְכָל זָפַק מַעֲיָה וּוּלְקָא לְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא כְּהִיא אֲוּרָא, וְעַל דָּא כְּתִיב בְּהִיא אֲוּרָא קְשִׁישָׁא וּבְקוֹמָהּ בּוֹא'וּ מְכָל וְנִקְוֹד עֲלֵהָ.

דף קיא ע"א

רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, לָא יָדַע דְזַמִּין קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לְאוֹקְמָא מַעֲיָה דְוֹד מִלְכָּא וּשְׁלֵמָה וְכָל שְׁאָר מִלְכִין וּמִלְכָּא מְשִׁינּוּא. תּוּ וּבְקוֹמָהּ, דְכְּתִיב בְּרוּת (רות ג') וְתִקְּמוּ בְּטָרָם יִכִּיר אִישׁ אֶת רַעְיָהּ וְגו'. וּבְהֵוּא יוֹמָא הָוּה לָהּ קִימָה וְדָאִי (דף קיא ע"א) אֲתַנּוּזְבַר עַמּוֹה בַּעַז לְהַקִּים שֵׁם הַבַּיִת עַל גּוֹזְלָתוֹ, וְאַתְקָם מַעֲיָה כָּל הַזֵּי מִלְכִין וְכָל עַלְוִיא דְיִשְׂרָאֵל. וְכָל יָדַע בְּשִׁכְבָּהּ דְכְּתִיב וְתִשְׁכַּב מִרְגְּלוֹתָיו עַד הַבֶּקֶר. וּבְקוֹמָהּ דְכְּתִיב וְתִקְּמוּ בְּטָרָם יִכִּיר אִישׁ אֶת רַעְיָהּ וְגו'. בְּגִין כֶּה וּבְקוֹמָהּ נִקְוֹד וַא'וּ.

תָּא וַוּזִי, (קה ע"א) עֲנֻתְנוּתָא דְאַבְרָהָם דְהָא אֲפִילוּ בְּקַדְמִיתָא כִּד בְּעָא קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לְמַעַבְד דִּינָא בְּסָדוּם לָא בְּעָא מַעֲיָה רִוּוּמִי עַל לוֹט (דה"א), לְבַתֵּר דְכְּתִיב וַיִּרָא וְהִנֵּה עָלָה הַקִּיטָר הָאָרֶץ כְּקִיטָר הַכַּבְשָׁן לָא תִבַּע עֲלֵיהָ

Zohar Vayera

דלוט וְלֹא אָמַר עֲלֵיהּ לְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא כְּלוּם, אוּף הָכִי קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לֹא אָמַר לִיהּ מִיַּדִּי, בְּגִין דְּלֹא יוֹשֵׁב אַבְרָהָם דְּקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא זָרַע מִזְכוּתֵיהּ כְּלוּם.

וְאִי תִימָא דְאַבְרָהָם לֹא הוּוּ וְיֹשִׁיב לִיהּ לְלוּט בְּלַבֵּיהּ כְּלוּם, הָא מָסַר גְּפִשִׁיהּ לְבִיחָהּ לְאַנְוָא קָרְבָּא בְּחֻמְשָׁה מִלְּכִין תְּקִיפִין, כְּמָא דְאַתְּ אָמַר, (בראשית יד) וַיִּשְׁמַע אַבְרָם כִּי גִשְׁבָּה אֲוִזִּי וְגו'. וְכַתִּיב וַיִּזְלַק עֲלֵיהֶם לִלְחָה. וְכַתִּיב וַיֵּשֶׁב אֶת כָּל הָרֶכֶשׁ וְגַם אֶת לוּט אֲוִזִּי וּרְכֻשׁוֹ הֵשִׁיב וְגו'. אֲבָל בְּרוּזִימוּתָא דְרוּזִים לְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא וְזֻמָּא עוּבְדוּי דְלוּט דְלֹא כְשָׂרָן כְּדָקָא יְאוּת, לֹא בְעָא אַבְרָהָם דְבְּגִינֵיהּ יִשְׁבּוּק קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא כְּלוּם מִדִּילֵיהּ, וּבְגִינֵי כֶּף לֹא תִבְעַ עֲלֵיהּ רוּזִי לֹא בְּקַדְמִיתָא וְלֹא בְּסוּפָא:

דף קיא ע"ב

וַיִּסַּע מִשָּׁם אַבְרָהָם אֶרְצָה הַנֶּגֶב. כָּל מִטְלָנְוִי הוּוּ לְסַטְרָא דְדִירוּמָא (דף קיא ע"ב) יתיר מִסַּטְרָא אֲוִרָא, בְּגִין דְּהָא בְּחֻכְמָתָא עֲבַד לְאַתְדַּבְּקָא בְּדִירוּמָא:

וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אֵל שְׂרָה אִשְׁתּוֹ אֲוִזוֹתִי הִיא. תְּנִינָן (כ"ו) לֹא לִיבְעִי לִיהּ לְבָר גֵּשׁ לְסַמְכָא עַל גִּיסָא, וְאִי קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אֲרוּזִישׁ גִּיסָא לְבָר גֵּשׁ, לֹא אִית לִיהּ לְסַמְכָא (תדיר) עַל גִּיסָא זְמַנָּא אֲוִרָא. בְּגִין דְּלֹא בְּכָל שַׁעֲתָא וְשַׁעֲתָא אֲתִירוּזִישׁ גִּיסָא.

וְאִי יִיעוּל בַּר גֵּשׁ גְּרַמִּיהּ בְּאַתֵּר דְּזֻזְקָא אִשְׁתְּכּוּחַ לְעֵינָא, הָא פָּקַע כָּל זְכוּתֵיהּ דְּעֲבַד בְּקַדְמִיתָא וְאוּקְבּוּהָ. כְּמָא דְאַתְּ אָמַר, (בראשית לב) קָטוּנְתִי מִכָּל הַחוּסְדִים וּמִכָּל הָאֲמֹת וְגו'. וְאַבְרָהָם פִּינָן דְּסַלִּיק מִמְצָרִים וְאִשְׁתְּזִיב זְמַנָּא וְזָדָא, הִשְׁתָּא אֲמַאי אָעִיל גְּרַמִּיהּ בְּצַעֲרָא כְּקַדְמִיתָא וְאָמַר אֲוִזוֹתִי הִיא.

אֲלֹא אַבְרָהָם לֹא סָמִיךְ עַל גְּרַמִּיהּ כְּלוּם, וְזֻמָּא שְׂכִינְתָא תְּדִיר בְּדִירוּתָהּ דְּשְׂרָה וְלֹא אֲעֲדִי מִתְּבִין, וּבְגִין דְּהוּוּ תְּבִין, אֲסַמִּיךְ אַבְרָהָם וְאָמַר אֲוִזוֹתִי הִיא כְּמָה דְכַתִּיב (משלי ז) אָמַר לְזֻכְמָה אֲוִזוֹתִי אֶת. וּבְגִין כֶּף אָמַר אֲוִזוֹתִי הִיא (ס"א א"ת):

וַיָּבֵא אֱלֹהִים אֵל אַבְימֶלֶךְ וְגו'. וְכִי קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אֲתָא לְבַבֵּיהּ דְּרִשִׁיעֵינָא כְּמָה דְכַתִּיב, (במדבר כב) וַיָּבֵא אֱלֹהִים אֵל בְּלָעָם. (בראשית לא) וַיָּבֵא

Zohar Vayera

אלהים אל לבן. אלא ההוא ממנא שלינא דאתפקדא עליהו הוה, בגין דכלהו פד עבדי שליחותא נטלי שמא דא, ומסטרא דדינא קא אתיין. ועל דא ויבא אלהים אל אבימלך בנולום הלילה ויאמר לו הנך מת על האשה אשר לקוחת וגו'.

דף קיב ע"א

רבי שמעון פתח ואמר, (משלי יב) שפת אמת וגו'. שפת אמת תכון לעד. דא אברהם, דכל מלוי בקדמיתא ובסופא הוה באמת. ועד ארגיעה לשון שקר. דא אבימלך. באברהם נאמר ויאמר אברהם אל שרה אשתו אוזותי היא. דא בקדמיתא, דאמר בגין שכינתא דהות עמה דשרה אוזותי היא, ואברהם בנזכמתא עבד. מאי טעמא **דף קיב ע"א** בגין דאברהם מסטרא דבינא איהו, אמר אוזותי היא, ורזא כמא דאת אמר, (שיר השירים ה) אוזותי רעיתי יונתי תמתי. ועל דא אברהם קרא לה תדיר אוזותי, בגין דאתדבק בהדה, ולא יתעדון (ויקרא קב דא בן דא לעלמין).

לסוף ביה פתיב וגם אמנת אוזותי בת אבי היא אף לא בת אמי. וכי הכי הוה. אלא כלא בגין שכינתא קאמר, אוזותי היא בקדמיתא, דכתיב אמר לנזכמתא אוזותי את. ולבתר וגם אמנת. מאי וגם. לאתוספא על ביה דקאמר בקדמיתא. אוזותי בת אבי היא. ברתיה דנזכמתא עלאה, ובגין כך אתקרי אוזותי ואתקרי נזכמתא. אף לא בת אמי. מאתר דשירותא דכלא סתימא עלאה. ועל דא ותהי לי לאשה באוזה בנזכמתא דכתיב, (שיר השירים ב) וימינו תנזכקני וכלא רזא דנזכמתא איהו.

תא וזי, בקדמיתא פד נזותו למצרים הכי קאמר בגין לאתדבקא בגו מהיבנותא, וקרא לה אוזותי, בגין דלא יטעון גו אגון דרעין דלבר. אוף הכא אוזותי, בגין דלא אתעדדי בגו מהיבנותא פדקא יאות. דהא אבימלך וכל אגון יתבי ארעא הוה אולי בתר פולונא נזכראת, ואיהו אתדבק גו מהיבנותא, ובגין כך עאל לתמן ואמר אוזותי, ביה אוזות לא אתפרש מאווא לעלמין אוף הכא. דהא אתתא יכילת לאתפרשא אכל אוזות לא אתפרש, דהא תרין אוזין לא יכלין לאתפרשא לעלמין ולעלמי עלמין.

Zohar Vayera

וּבְגִין כֶּךָ אָמַר אַבְרָהָם אֲוֹזוֹתַי הֵימָּה, דְּהָא כִּלְהוֹן הָווּ לְהוֹטִין גְּזוּ טְהָרֵי
כִּכְבֵּיא וּמְזִלֵי וּפְלוּזֵי לֹון, וְאַבְרָהָם הָוֵה מִתְדַבֵּק גְּזוּ מִהִימְנוּתָא וְאָמַר אֲוֹזוֹתַי
דְּלֵא גְתַפְרֵשׁ לְעֵלְמִין. וְסִימְנִיף (וִיקְרָא כֵּא) וְלֵאזוּזוֹתוֹ הַבְּתוּלָה דְּאַתְמָר לְכַהֵן,
אַתְרָא דְּאַבְרָהָם שְׂרִיא בֵּיהּ.

דף קיב ע"ב

כְּתִיב, (דברים י) אֵת יי אֱלֹהֶיךָ תִירָא אוֹתוֹ תַעֲבֹד וּבֹו תִדְבֹק וּבְשִׁמוֹ תִשָּׁבַע.
הָאֵי קָרָא אוֹקְמוּהָ. אֲבָל תָּא וּזְוִי, לִי אֱלֹהֶיךָ תִירָא לֹא כְתִיב, אֲלֵא אֵת (דף
קִיב ע"ב) יי, מֵאֵי אֵת, דָּא דְרָגָא קְדָמָאָה אֵתֵר דְּוֹזְלָא דְּקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא,
וּבְגִין כֶּךָ כְּתִיב תִירָא, דְּתַמְנֹן בְּעֵי בְרַ נֶשׁ לְדוּזְלָא קָמֵי מְאֲרִיהַ (קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא)
בְּגִין דְּאִיהוּ (כ"י) דִּינָא.

וְאוֹתוֹ תַעֲבֹד. דָּא דְרָגָא עֲלָאָה דְּקִיבָא עַל הָאֵי דְרָגָא תַתָּאָה, וְלֹא
מִתְפָּרֵשׁ אֵן לְעֵלְמִין, אֵת וְאוֹתוֹ, דָּא בְדָא דְבִקִין וְלֹא אֵתְפָּרֵשׁן. מֵאֵי וְאוֹתוֹ.
דָּא אֵתֵר בְּרִית קְדִישָׁא אוֹת לְעֵלְמִין. דְּהָא פּוֹלְזוּנָא לֹא שְׂרִיא בְּאֵת וְלֹא
אִיהוּ לְמַפְלוּז אֲלֵא לְמַדּוּז, אֲבָל פּוֹלְזוּנָא אִיהוּ (קט"ו א) לְעִילָא, וּבְגִין כֶּךָ
וְאוֹתוֹ תַעֲבֹד.

וּבֹו תִדְבֹק. בְּאֵתֵר דְּאִיהוּ דְּבִקוּתָא לְאַתְדַבֵּקָא דְּאִיהוּ גְּזוּפָא דְּשְׂרִי
בְּאַמְצַעִיתָא. וּבְשִׁמוֹ תִשָּׁבַע אֵתֵר שְׁבִיעָאָה דְּדִרְגִין. וְסִימְנִיף (רמיה ב) וְאֵת
דְּוֹד מִלְכָּם אֲשֶׁר אֶקִים לָהֶם. בְּגִין כֶּךָ אֵתְדַבֵּק אַבְרָהָם בְּמִהִימְנוּתָא כֹּד
זְוֹת לְמִצְרַיִם וְכֹד אֹל לְאַרְעָא דְּפִלְשְׁתִּים. לְבַר נֶשׁ דְּבַעָא לְזוּזָא גְּזוּ גְּזוּבָא
עֲמִיקָא. דְּוֹזִיל דְּלֵא יְכִיל לְסַלְקָא מִגּוּ גְּזוּבָא, מִה עֲבַד קֶשֶׁר וּזְד קֶשֶׁרָא
דְּוֹזְבֵל לְעִילָא מִן גְּזוּבָא, אָמַר הוּאִיל דְּקֶשֶׁרָא קֶשֶׁרָא דָּא מִכָּאֵן וְלֵהֲלָאָה
אִיעוּל תַּמְנֹן. כֶּךָ אַבְרָהָם בְּשַׁעֲתָא דְּבַעָא לְזוּזָא לְמִצְרַיִם. עַד לֹא יִוֹזוּת
תַּמְנֹן קֶשֶׁר קֶשֶׁרָא דְּמִהִימְנוּתָא בְּקָדְמִיתָא לְאַתְתַּקְפָּא בֵּיהּ, וְלְבַתֵּר זְוֹת.

אוֹף הָכִי זְמִי כֹד עֵאל לְאַרְעָא דְּפִלְשְׁתִּים. בְּגִין כֶּךָ (משלי יב) שְׁפַת אִמֶת תִּפְכוּן
לְעַד. וְעַד אֲרָגִיעָה לְשׁוֹן שְׁקָר, דָּא אֲבִימְלָךְ דְּאָמַר בְּתוּם לְבָבֵי וּבְנִקְיוֹן
כִּפְּי. וְכֹד אֵהֲדָרוּ לִיה מִה כְּתִיב גַּם אֲנֹכִי יִדְעֵתִי כִי בְתָם לְבָבְךָ עֲשִׂיתָ
זָאת, וְלֹא כְּתִיב נִקְיוֹן כִּפְּיִם:

Zohar Vayera

ועתה השב אשת האיש כי נביא הוא. רבי יהודה פתחו ואמר (שמואל א ב) רגלי ווסידיו ישמר וגו'. ווסידו פתיב וזר, ודא אברהם דקודשא בריך הוא נטיר ליה תדיר וקא אעדי נטירו מציה לעלמין. ומה דאמר רגלי דא אתתיה, דקודשא בריך הוא שדר שכינתיה עמה ונטר לה תדיר.

דבר אזור רגלי ווסידיו ישמר. וזר, דא אברהם דקודשא בריך הוא אזיל עמיה תדיר בגין דלא ייכלון לנזקא ליה. ורשעים בושף ידמו. אלן אנון מלכין דקטל קודשא בריך הוא בההוא ליליא דרדף בתרייהו.

הדא הוא דכתיב בושף ידמו, דא ליליא דאתקשר בושוכא וקטל לון, ואברהם רדיף וליילא קטיל לון, הדא הוא דכתיב ויוזלק עליהם לילה הוא ועבדיו ויכם. ויוזלק עליהם לילה, דא קודשא בריך הוא דפליג רומי מן דינא בגין למעבד נוקמין לאברהם, ובגין כף ורשעים בושף ידמו. ויכם, ויכום מבעי ליה. אלא דא קודשא בריך הוא. פי לא בכון יגבר איש. דאיהו ואליעזר הון בלוודייהו.

רבי יצחק אמר והא תנינן באתר דנזקא שכינו לא יסמך בר נש על ניסא, ולא הוה אתר דנזקא אשתכחו כהאי דאברהם אזיל בתר ובושה מלכין למרדף בתרייהו ולאנזא קרבא.

אמר רבי יהודה כד אזיל אברהם ליהאי לא אזל לאנזא קרבא, וקא סמך על ניסא, אלא צערא דלוט אפקיה מביתיה, ונטיל ממונא למפרק ליה, ואי לאו דימות בהדיה גו שביה. פיון דנפק וזמא שכינתא דנזקא קמיה וכמה וזילין סוורגיה, בההיא שעתא רדף בתרייהו, וקודשא בריך הוא קטיל לון, הדא הוא דכתיב ורשעים בושף ידמו.

רבי שמעון אמר רזא איהו, רגלי ווסידו ישמר, דא אברהם. וכד נפק אשתתף יצוק בהדיה ונפלו קמיה, ואי לאו דאשתתף יצוק בהדיה דאברהם לא אשתציאו הדא הוא דכתיב ורשעים בושף ידמו. פי לא בכון יגבר איש. אף על גב דזילא אשתכחו תדיר בימינא, אי לא הוה בסטרא דשמאלא לא אתדוויין קמיה.

Zohar Vayera

דְּבַר אֲזוּר רִגְלֵי וְזִסְדֵּי וְשִׁמּוֹר, בְּשִׁעְתָּא דְּבַר זֶשׁ רְזוּיִם לִיהּ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא רְזוּיִם לִיהּ בְּכָל מוֹה דְּאִיהוּ עֶבֶד וְזִטְרִי אֲרוּזוּי כִּמְא דְּאֵת אֲמַר (תהלים קכא) "יִשְׁמַר צְאֲתָךְ וּבּוֹאֶךָ מֵעֲתָה וְעַד עוֹלָם.

דף קיג ע"א

תָּא וְזוּי, כִּמְה וּזְבִיבוּתִיה דְּאֲבָרְהָם לְצִבִּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּבְכָל אֲתַר דְּהוּה אֲוִיל לָא הוּה וְזוּיִס עַל דִּילִיהּ כְּלוּם, (דף קיג ע"א) אֲלָא בְּגִין לְאֲתַדְבָּקָא בִּיהּ בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וּבְגִין כִּף רִגְלֵי וְזִסְדֵּי וְשִׁמּוֹר. וְדָא הִיא אֲתַתִּיהּ, דְּכִתִּיב וְאֲבִימֶלֶךְ לֹא קָרַב אֲלֶיהָ. וְכִתִּיב כִּי עַל כֵּן לֹא נִתְתִּיךָ לְנִגְעַ אֲלֶיהָ.

בְּפָרְעָה מוֹה כְּתִיב, (בראשית יב) וַיִּנְגַע "י אֶת פְּרַעֲהָ וְזוּ עַל דְּבַר. אִיהִי אֲמַרְהָ וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הוּה מוּזִי, וּבְגִין כִּף רִגְלֵי וְזִסְדֵּי וְשִׁמּוֹר. וְרִשְׁעִים בּוּזְשָׁף יִדְמוּ, אֲלִין פְּרַעֲהָ וְאֲבִימֶלֶךְ, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֶבֶד בְּהוּ דִּינִין בְּלִילִיא. כִּי לֹא בְּכוּז יִגְבַר אִישׁ. מֵאֵן אִישׁ, דָּא אֲבָרְהָם, דְּכִתִּיב וְעֲתָה הָשִׁב אִשְׁתְּ הָאִישׁ וְזוּ:

וְיִי פָקַד אֶת שָׂרָה כַּאֲשֶׁר אָמַר וְזוּ. רַבִּי וְזִינָא פָּתוּז וְאֲמַר (וכריה ג) וַיִּרְאֵנִי אֶת יְהוֹשֻׁעַ הַכַּהֵן הַגָּדוֹל עוֹמֵד לִפְנֵי מֶלֶךְ "וְהִשְׁטָן עוֹמֵד עַל יְמִינוֹ לְשִׁטְנוֹ. הָאִי קָרָא אִית לְאִסְתַּכְּלָא בִּיהּ. וַיִּרְאֵנִי אֶת יְהוֹשֻׁעַ הַכַּהֵן הַגָּדוֹל דָּא יְהוֹשֻׁעַ בֶּן יְהוֹצָדֵק. עוֹמֵד לִפְנֵי מֶלֶךְ "י, מֵאֵן מֶלֶךְ "י. דָּא אֲתַר צְרוּרָא (ס"א דְּנִשְׁמַתִּין דְּצַדִּיקָא צְרוּרָא) דְּנִשְׁמַתִּיהּ דְּצַדִּיק צְרוּרָא בִּיהּ, וְכָל אַנּוּן נִשְׁמַתִּין דְּצַדִּיקָא קְיָיִמִין תַּמּוֹן, וְדָא הוּא מֶלֶךְ "י.

מִדְרֵשׁ הַנֶּעְלָם וְיִי פָקַד אֶת שָׂרָה כַּאֲשֶׁר אָמַר. רַבִּי יוֹזֶזֶן פָּתוּז בְּהָאִי קָרָא (שיר השירים ז) רֵאשֶׁף עֲלֶיךָ כַּכְרָמֶל וְדִלַת רֵאשֶׁף כְּאַרְגָּמָן מִלֶּךְ אֲסוּר בְּרֵהֲטִים. עֲשֵׂה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא שְׁלִטוֹנִים לְמַעַלָּה וְשְׁלִטוֹנִים לְמַטָּה. כְּשִׁנּוּתֵן קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מַעַלָּה לְשָׂרִים שֶׁל מַעַלָּה זוֹטְלִים מַעַלָּה הַמְּלָכִים שֶׁל מַטָּה. נִתֵּן מַעַלָּה לְשָׂרוֹ שֶׁל בְּבַל, זְטַל מַעַלָּה זְבוּכְדִנְצַר הָרִשָׁע דְּכִתִּיב בִּיהּ (דניאל ב) אֲנֵת הוּא רֵאשֶׁה דִּי דְּהַבָּא, וְהָיוּ כָּל הָעוֹלָם מְשׁוּעָבְדִים תַּוּזַת יָדוֹ וּבְנֵוֹ וּבֶן בְּנֵוֹ, הָדָא הוּא דְּכִתִּיב רֵאשֶׁף עֲלֶיךָ כַּכְרָמֶל, וְהוּ זְבוּכְדִנְצַר, הָדָא הוּא דְּכִתִּיב, (דניאל ד) הַנוֹחַתְהִי תַטְלַל וְזוּיִת בְּרָא. וְדִלַת רֵאשֶׁף כְּאַרְגָּמָן, וְהוּ בְּלִשְׁצַר דְּאֲמַר (דניאל ה) אֲרִגְוֹנָא יִלְבָּשׁ. מִלֶּךְ אֲסוּר בְּרֵהֲטִים, וְהוּ אֲוִיל מְרוּדָךְ שְׁהִיָּה אֲסוּר עַד שְׁמַת אָבִיו זְבוּכְדִנְצַר וּמֶלֶךְ תַּוּזַתִּיו.

Zohar Vayera

אמר רבי יהודה למאי אתא האי טעם בשיר השירים. אלא אמר רבי יהודה שבעה דברים נבראו קודם שנברא העולם, ואלו הן וכו', כסא הכבוד שנאמר (תהלים צג) נכון כסאך מאז מעולם אתה וכתיב, (ירמיה יז) כסא כבוד מרום מראשון. שהוא היה ראש הנקדם לכל, ונטל הקדוש ברוך הוא את הנשמה הטהורה מכסא הכבוד להיות מאירה לגוף, הלא הוא דכתיב ראשך עליך כפרמל, זהו כסא הכבוד שהוא ראש על הכל. ודלת ראשך פארזמן, זו היא הנשמה הנטלת ממנו. מלך אסור ברהטים, זהו הגוף שהוא אסור בקבר וכלה בעפר ולא נשאר ממנו אלא כמלא תרוד רקב. ובמנו יבנה כל הגוף. וכשפוקד הקדוש ברוך הוא את הגוף הוא אומר לארץ שתפליט אותו לזוץ דכתיב (ישעיה כו) וארץ רפאים תפיל. אמר רבי יוחנן המיתים שבארץ הם וזים תזולה הלא הוא דכתיב, (ישעיה כו) יזויו מתיה, נבלתי יקובון אלו שבזוזה לארץ. הקיצו ורננו שוכני עפר, אלו המיתים שבמדבר. דאמר רבי יוחנן למה בות משה בזוזה לארץ. להראות לכל באי עולם, פשם שעתיד הקדוש ברוך הוא להזיות למשה כך עתיד להזיות לדורו (למה) שהם קבלו התורה. (דאמר רבי יוחנן) ועליהם נאמר (ירמיה ב) זכרתי לך וזסד זעוריך אהבת כלולותיה לכתך אנורי במדבר בארץ לא זרועה. דבר אזור הקיצו ורננו שוכני עפר, אלו הם האבות. והמיתים בזוזה לארץ יבנה גופם ומתגלגלים תנות הארץ עד ארץ ישראל ושם יקבלו נשמתם ולא בזוזה לארץ, הלא הוא דכתיב, (יוזקאל לו) לכן הנבא ואמרת אליהם הנה אנכי פותח את קברותיכם והעליתי אתכם מקברותיכם עמי והבאתי אתכם אל אדמת ישראל. מה כתיב אנוריו ונתתי רוזי בכם וזייתם.

רבי פנחס אמר הנשמה נטלה מכסא הכבוד שהוא הראש כדקאמר (שיר השירים ז) ראשך עליך כפרמל. ודלת ראשך פארזמן זו היא הנשמה שהיא דלת הראש. מלך אסור ברהטים, הוא הגוף שהוא אסור בקברים. זהו הגוף וזהו שרה וזהו מלך. וקודשא בריך הוא פוקדה למועד אשר דבר אליו הלא הוא דכתיב וזי פקד את שרה כאשר אמר. פוקד את הגוף לזמן הידוע שבו יפקוד הצדיקים.

אמר רבי פנחס עתיד הקדוש ברוך הוא ליפות לגוף הצדיקים לעתיד לבא פיופי של אדם הראשון כשנכנס לזן ערן, שנאמר (ישעיה מז) וזנור יי תמיד וגו' והיית כזן רוח. אמר רבי לוי הנשמה בעודה במעלתה זיונת באור של מעלה ומתלבשת בו, וכשתכנס (ונשתרש) לגוף לעתיד לבא באותו האור ממש תכנס, ואזי הגוף יאיר כזוהר הרקיע הלא הוא דכתיב, (דניאל יב) והמשכילים יזהירו כזוהר הרקיע, וישגיגו בני אדם דעה שלימה שנאמר (ישעיה יא) כי מלאה הארץ דעה את

Zohar Vayera

י. מִזָּא לָן הָא, מִמַּה דְכַתִּיב וְנִזְוָה יי תְּמִיד וְהַשְּׁבִיעַ בְּצוּצוֹצוֹת נְפִשָּׁה. זֶה אֹר שְׁל מַעֲלָה.

וְעֲצֻמוֹתֶיהָ יוֹזְלִין זֶה פְּקִידַת הַגּוֹף. וְהֵייתָ כְּגֵן רוּחַ וְכִמוּצָא מִיָּם אֲשֶׁר לֹא יִכְוָבוּ מִיָּמִיו. זֶהוּ דַעַת הַבוּרָא יִתְבָּרַךְ, וְאִי יֵדְעוּ הַבְּרִיּוֹת שֶׁהַנְּשֻׁמָּה הַנִּזְכָּסֶת בָּהֶם שֶׁהִיא נְשֻׁמַת הַנוּיִים נְשֻׁמַת הַתַּעֲנוּגִים שֶׁהִיא קְבֻלָּה תַּעֲנוּגִים מְלֻמְעָלָה וּמַעֲדָנַת לְגוֹף וְהַכֹּל תַּמְהִים בָּהּ וְאוֹמְרִים (שִׁיר הַשִּׁירִים ז) מַה יִּפִּית וּבַמָּה נְעַמְתָּ אֶהְבֶּה בַּתַּעֲנוּגִים. זֶה הִיא הַנְּשֻׁמָּה לְעֵתִיד לְבָא.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה תָּא וְזִי, שְׂכַף הוּא דְכַתִּיב, (שִׁיר הַשִּׁירִים ז) מִלֶּכָּךְ אָסוּר בְּרִהָטִים. וְכַתִּיב בְּתַרְיָה מַה יִּפִּית וּבַמָּה נְעַמְתָּ. וְאָמַר רַבִּי יְהוּדָה בְּאוֹתוֹ זְמַן עֵתִיד הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְשִׁמּוֹן עוֹלָמוֹ וְלְשִׁמּוֹן בְּבְרִיּוֹתָיו שֶׁנֶּאֱמַר (תְּהִלִּים קד) יִשְׂמְנוּ יי בְּמַעֲשָׂיו. וְאִי יִהְיֶה שְׂוֹזוֹק בְּעוֹלָם מַה שְּׂאִין עַכְשָׁיו, דְכַתִּיב, (תְּהִלִּים קכו) אִי יִמְלֹא שְׂוֹזוֹק פִּינוֹ וְגו'. הֲדָא הוּא דְכַתִּיב וְתֵאמֶר שְׂרָה צְוֹזוֹק עֲשֵׂה לִי אֱלֹהִים. שְׂאִי עֵתִידִים בְּנֵי אָדָם לִוְבֵר שִׁירָה שֶׁהוּא עֵת שְׂוֹזוֹק. רַבִּי אַבָּא אָמַר הַיּוֹם שֶׁיִּשְׂמְנוּ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עִם בְּרִיּוֹתָיו לֹא הִיְתָה שְׂמִינָה כְּמוֹתָהּ מִיּוֹם שֶׁנֶּבְרָא הָעוֹלָם, וְהַצְּדִיקִים הַנְּשֻׁאָרִים בִּירוּשָׁלַיִם לֹא יִשׁוּבוּ עוֹד לְעַפְרָם דְכַתִּיב, (שְׁעִיָּה ד) וְהִיא הַנְּשֻׁאָר בְּצִיּוֹן וְהַנְּזוֹתֵר בִּירוּשָׁלַיִם קָדוֹשׁ יֵאמֶר לוֹ. הַנְּזוֹתֵר בְּצִיּוֹן וּבִירוּשָׁלַיִם דִּיִּיקָא.

אָמַר רַבִּי אֲנָא אִם כֵּן זְעִירִין אֲנִין, אֲלֵא כָּל אֲנִין דְּאֶשְׁתְּאָרוּ בְּאַרְעָא קְדִישָׁא דְיִשְׂרָאֵל דִּינָא דְלִהוֹן בִּירוּשָׁלַיִם וְכַצִּיּוֹן לְכָל דְּבָר. מְלֻמֵּד דְכָל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל בְּכָלל יְרוּשָׁלַיִם הִיא, מִמִּשְׁמַע דְכַתִּיב, (וִיקָא יט) וְכִי תִבְאוּ אֶל הָאֶרֶץ הַכֹּל בְּכָלל. רַבִּי יְהוּדָה בְּרַבִּי אֶלְעָזָר שָׂאל לְרַבִּי וְזִקְיָה, אָמַר לוֹ מִתִּים שְׁעֵתִיד הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַזְוִיּוֹתָם, לְמַה לֹּא יִהְיֶה נְשֻׁמַתָּהוֹן בְּאַתֵּר דְּאֶתְקַבְּרוּ תַּמָּן וְיִיתוּן לְאוּזִיָּא בְּאַרְעָא דְיִשְׂרָאֵל. אָמַר לוֹ נְשֻׁבַע הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְבָנוֹת יְרוּשָׁלַיִם וְשָׂלָא תַהֲרֵס לְעוֹלָמִים, דְּאָמַר רַבִּי יְרֻמְיָה עֵתִיד הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְוִדֵּשׁ עוֹלָמוֹ וְלְבָנוֹת יְרוּשָׁלַיִם וְלְהוֹרִידָהּ בְּנִיחָה מְלֻמְעָלָה (ס"א בִּזְוֹן) בְּגִין שְׂלָא יַהֲרֵס, וְנְשֻׁבַע שְׂלָא תַגְלָה עוֹד כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, וְנְשֻׁבַע שְׂלָא יַהֲרֵס בְּגִין יְרוּשָׁלַיִם, שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁעִיָּה סב) לֹא יֵאמֶר כֶּף עוֹד עֲזוּבָה וְלֹאֲרַצָּה לֹא יֵאמֶר עוֹד שְׂמִמָּה.

וּבְכָל מְקוֹם שֶׁאֵתָהּ מוּצָא לֹא לֹא, הִיא שְׂבוּעָה, הֲדָא הוּא דְכַתִּיב, (בְּרַאשִׁית ט) וְלֹא יִכְרַת כָּל בְּשָׂר עוֹד מִמִּי הַמִּבּוֹל וְלֹא יִהְיֶה עוֹד מִבּוֹל וְגו' וְכַתִּיב, (שְׁעִיָּה זד) אֲשֶׁר נְשֻׁבַעֲתִי מִעֵבֶר מִי נְזוּ. מִכָּאֵן שְׂלָא לֹא, שְׂבוּעָה. וּמִן לָאו אֵתָהּ שׁוּמַע הֵן. וְעֵתִיד הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְקַיֵּם עוֹלָמוֹ קַיִם שְׂלָא תַגְלָה כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל וְלֹא תַהֲרֵס בְּגִין בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, לְפִיכָךְ אִין מִקְבָּלִין נְשֻׁמַתָּן אֲלֵא בְּמְקוֹם קַיִם לְעוֹלָמִים, כְּדִי

Zohar Vayera

שְׁתַּהֲיָה הַנְּשֹׂמָה קַיִמַת בְּגוֹף לְעוֹלָמִים, וְדָא הוּא דְכַתִּיב הַנְּשֹׂאֵר בְּצִיּוֹן וְהַנּוֹתֵר בִּירוּשָׁלַם קְדוּשָׁה יֵאמֵר לוֹ וְגו'.

אָמַר רַבִּי וּזְקָיָה מֵהַכָּא (מִקְרָא הוּא) הוּא קְדוּשָׁה יְרוּשָׁלַם קְדוּשָׁה הַנּוֹתֵר בְּהַ קְדוּשָׁה. הוּא קְדוּשָׁה, דְכַתִּיב, (יִשְׁעִיהּ ו') קְדוּשָׁה יִי צְבָאוֹת. וְכַתִּיב, (הוֹשֵׁעַ יֵא) בְּקִרְבֶּךָ קְדוּשָׁה. יְרוּשָׁלַם קְדוּשָׁה, דְכַתִּיב, (קִהַלְתּוּ ו') וּבִמְקוֹם קְדוּשָׁה יִהְלְכוּ. הַנּוֹתֵר בְּהַ קְדוּשָׁה, דְכַתִּיב, (יִשְׁעִיהּ ד') וְהָיָה הַנְּשֹׂאֵר בְּצִיּוֹן וְהַנּוֹתֵר בִּירוּשָׁלַם קְדוּשָׁה יֵאמֵר לוֹ. מַה קְדוּשָׁה הָרֵאשׁוֹן קַיִים אִף הַשְּׂאֵר קְדוּשָׁה קְדוּשָׁה קַיִים.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק מֵאֵי דְכַתִּיב, (וְכִרְיָה ו') עוֹד יִשְׁבוּ יְקָנִים וְיִקְנֹת בְּרוּזוּבוֹת יְרוּשָׁלַם וְאִישׁ מִשְׁעֲנֵתוֹ בִּידוֹ מְרוּב יָמִים. מֵאֵי טִיבוֹתָא דָּא (כְּדִי) לְמִיזַל כְּדִין דְכַתִּיב וְאִישׁ מִשְׁעֲנֵתוֹ בִּידוֹ. אֲלֵא אָמַר רַבִּי יִצְחָק (קִלְהָ א') עֲתִידִים הַצְּדִיקִים לְעֵתִיד לְבֹא לְהוֹיּוֹת מִתִּים פְּאֵלִישֵׁעַ הַנְּבִיא, דְכַתִּיב, (מִלְכִים ב' ד') וְקוּז מִשְׁעֲנֵתִי בִידֶךָ וְכָף. וְכַתִּיב וְשָׂמַת מִשְׁעֲנֵתִי עַל פְּנֵי הַנְּעַר. אָמַר לֵיהּ קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא דְבָר שְׁעֵתִידִים לְעֵשׂוֹת הַצְּדִיקִים לְעֵתִיד לְבֹא אֲתָה רוּצָה עֲכָשִׁיו לְעֵשׂוֹת, מַה פְּתִיב וְיִשָּׁם אֵת הַמִּשְׁעֲנֵת עַל פְּנֵי הַנְּעַר וְאִין קוּל וְאִין עוֹנָה וְאִין קָשָׁב. אֲבָל הַצְּדִיקִים לְעֵתִיד לְבֹא עֲלָה בְיָדָם הַבְּטוּוֹה זֵו, דְכַתִּיב, (וְכִרְיָה י') וְאִישׁ מִשְׁעֲנֵתוֹ בִּידוֹ כְּדִי לְהוֹיּוֹת בּוֹ אֵת הַמִּתִּים (מַה מִּתִּים אֲתָם) מַהֲגָרִים שְׁנַתְּזִירוּ מֵאוּמוֹת הָעוֹלָם דְכַתִּיב בְּהוֹ (יִשְׁעִיהּ סה) כִּי הַנְּעַר בֶּן מֵאָה שָׁנָה יָמוֹת וְהוּוֹטָא בֶּן מֵאָה שָׁנָה יְקוּלָל. אָמַר רַבִּי יִצְחָק סוֹפִיָה דְקָרָא בּוֹכִיוֹ דְכַתִּיב מְרוּב יָמִים.

דְּבָר אַזְוֵר וְהַתְּאֵר שְׁרָה צְחוּק עֲשֵׂה לִי אֱלֹהִים. כְּתִיב, (יִשְׁעִיהּ סו) שְׂמוּזוֹ אֵת יְרוּשָׁלַם וְזִלּוֹ בְּהַ כָּל אֲהַבִּיהָ שִׁישׁוֹ אֲתָה מְשׁוּשׁ כָּל הַמִּתְאֲבָלִים עֲלֵיהָ. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה לֹא הִיָּתָה שְׂמוּזָה לְפָנֵי הַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ הוּא מִיּוֹם שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם, כְּאוֹתָהּ שְׂמוּזָה שְׁעֵתִיד לְשְׂמוּזוֹ עִם הַצְּדִיקִים לְעֵתִיד לְבֹא. וְכָל אֲזוּד וְאֲזוּד מֵרָאָה בְּאֲצַבְעֵי וְאֲזוּר (יִשְׁעִיהּ כה) הִנֵּה אֱלֹהֵינוּ זֵה קוּיָנוּ לוֹ וְיִוִּשִׁיעֵנוּ זֵה יִי קוּיָנוּ לוֹ נְזִילָה וְנִשְׂמוּזָה בִישׁוּעָתוֹ. וְכַתִּיב, (יִשְׁעִיהּ יב) וְאָמְרוּ יִי כִי גָאוֹת עֲשֵׂה מוֹדַעַת זֹאת בְּכָל הָאָרֶץ.

רַבִּי יוּזֵנָן אָמַר לֹא וּזִינָן מֵאֵן דְּפָרִישׁ הָאֵי מְלָה כְּדוּד מִלְכָּא דְאָמַר (תְּהִלִּים קד) תְּסַתִּיר פְּנֵיהּ יְבִהֲלוֹן וְגו'. מִכָּאֵן שְׁאִין הַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ הוּא עוֹשֵׂה רְעָה לְשׁוּם אָדָם, אֲלֵא כְּשִׁאֵנוּ מִשְׁגִּיּוֹן בּוֹ הוּא כָּלָה מֵאֲלִיו, דְכַתִּיב תְּסַתִּיר פְּנֵיהּ יְבִהֲלוֹן תּוֹסֵף רוּחֹם יִגְעוּן וְגו'. וְאֲזוּר כָּף (תְּהִלִּים קד) תִּשְׁלֹוּ רוּחֶךָ יְבִרָאוּן וְגו'. וְאֲזוּר כָּף (תְּהִלִּים קד) יְהִי כְבוֹד יִי לְעוֹלָם יִשְׂמוּזוֹ יִי בְּמַעֲשָׂיו. וְאִזִּי הַשְּׂוֹזָה בְּעוֹלָם דְכַתִּיב, (תְּהִלִּים קכז) אִזִּי

Zohar Vayera

ימלא שווק פינו וכלשונו רזה. הדיא הוא דכתיב ותאמר שרה צווק עשה לי אלהים לשמוון בישועתו.

רבי וזיא אמר תא וזוי, עד שהגוף עומד בעולם הזה הוא וזסר מן התשלום, לאור שהוא צדיק והולך בדרך יושר ומת ביושרו, נקרא שרה בתשלומו, הגיע לתנויית המתים הוא שרה, כדי שלא יאמרו שאור הוא שהויה קודשא בריך הוא. לאור שהוא וזי, ושמוון עם השכינה ומעביר הקדוש ברוך הוא הגיוון מן העולם דכתיב, (ישעיה כה) בלע המות לנצו ומוזה יי אלהים דמעה מעל כל פנים וגו. אזי נקרא יצווק, בשביל הצווק והשמונה שיהיה לצדיקים לעתיד לבא.

רבי יהודה אתא ליהוא אתר דכפר וזון, שדרו ליה תקרובתא כל בני מאתא, עאל לנביה רבי אבא, אמר ליה אימתי ליוזל מר, אמר ליה אפרע מה דיהבו לי בני מאתא ואיזיל, אמר ליה לא ליוזש מר להאי תקרובתא לאורייתא הוא דעבדו, ולא יקבלו מנה כלום, אמר ליה ולא מקבלי מלי דאורייתא, אמר אין. אתו כל בני מאתא. אמר ליה רבי יהודה פלהון מארי מתיבתא, אמר ליה, ואי אית מאן דלא יאות למיתב הכא ליקום וליזיל. קם רבי אבא ואבדיל מנייהו עשרה די יקבלון מניה, אמר להו יתיבו בהדי גברא רבא דנא, ואנא ואנן נקבל למזור ונתב עמיה. אזלו. ואנן עשרה דאשתארו עמיה יתיבו (אנן עשרה) ולא אמר כלום, אמרו ליה אי רעותיה דמר נקבל אפי שכינתא. אמר להו והא רבי אבא לית הכא, שדרו בהדיה ואתא.

פתוז ואמר וזי פקד את שרה כאשר אמר. מאי שניא הוה הכא, הוה ליה למימר וזי זכר את שרה כמה דאמר (בראשית ל) וזכר אלהים את רחל. דאין פקידה אלא על מה דהוה בקדמיתא. אלא בקדמיתא הוה, דכתיב שוב אשוב אליה בעת וזיה, ועל אותו ענין נאמר שפקד עכשיו, משמע דכתיב כאשר אמר, דאלמלא לא נאמר כאשר אמר לימא זכירה, אבל פקד הוה מלה דאמר למועד אשוב אליה.

לבתר אמר הכי, האי צדיק דזכי למיסק ליהוא יקר עלאה, דיוקניה מתפתוז בכרסי יק ריה, וכן לכל צדיק וצדיק דיוקניה לעילא פד הוה לתתא לאבטווא ליהוא נשמתא קדישא. והיניו דאמר רבי יונון, מאי דכתיב, (זבוק ג) שמש ירוז עמד זבלה, דזהרן גופא ונשמתא דקיימין באדרא קדישא עלאה דלעילא פדיוקנא דהוה קאים בארעא, והוה דיוקנא (ס"א מוונה) ממוונה הנאת נשמתא, והוה עתידה לאתלבש בהאי גרמא דאשתאר בארעא, וארעא מתעבר מניה

Zohar Vayera

וּטְפַל טִיגִיָּה לְבָרָא, וְדָא הוּא דְאִתְקַרֵי קְדוּשָׁה. וְכַד קָיִימָא דִּיּוֹקָנָא הֵהִיא דְלַעֲלִילָא, אֲתָא בְּכָל יְרוּזָא לְסַגְדָא קָמִי מַלְכָא קְדִישָׁא בְּרִיךְ הוּא דְכַתִּיב, **(ישעיה** **סו)** וְהָיָה מִדֵּי וּזְדִישׁ בְּזוּדֵשׁוֹ. וְהוּא מְבַשֵּׁר לִיהַּ וְאָמַר לְמוֹעֵד אֲשׁוּב אֵלֶיךָ, לְהֵהוּא זְמַן דְעֵתִיד לְאַזְוִיא מִיִּתְיָא עַד דְאִתְפַּקְדַת לְהֵהוּא זְמַנָּא כְּמָה דְאִתְבַּשֵּׁר הֲדָא הוּא דְכַתִּיב וַיִּי פָקַד אֶת שָׂרָה כַּאֲשֶׁר אָמַר. וְהֵהוּא יוֹמָא דְזוּדֵי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעוֹבְדוֹי הֲדָא הוּא דְכַתִּיב, **(תהלים קד)** יִשְׁמוּז יִי בְּמַעֲשָׂיו. אָמַר לִיהַּ רַבִּי אַבָּא זִימָא לָן מַר עַל פְּרִשְׁתָּא לְבַתֵּר, אָמַר יְאוּת לְכוּן לְמַפְתּוּז פְּרִשְׁתָּא דָּא. פְּתוּז וְאָמַר וַיְהִי אֲזוּר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וְהָאֵלֶּהִים גָּסָה אֶת אַבְרָהָם וְגו' וַיֹּאמֶר קוּז גָּא אֶת בְּנָהּ אֶת יוֹזִידָךְ אֲשֶׁר אֶהְבֵּת וְגו'. הֵכָא אֵיִת לְאַסְתַּפְלָא הָאִי אֹמְנָא דְאִפִּיק כְּסָפָא מִמְקוּרָא דְאַרְעָא, מֵאִי עֵבֵד. בְּקַדְמִיתָא מְעִיִּל לִיהַּ בְּזוּר דְלִיק עַד דְנִפִּיק מִנֵּיהַּ כָּל זוּהֵמָא דְאַרְעָא, וְהָא אֲשֶׁתְּאַרְת כְּסָפָא אָבֵל לָא כְּסָפָא שְׁלִימָתָא, לְבַתֵּר מֵאִי עֵבֵד, מְעִיִּל לִיהַּ בְּזוּרָא כְּדְבִקְדְמִיתָא וּמְפִיק מִנֵּיהַּ סְטִיפִי כְּמָא דְאֵת אָמַר, **(משלי כה)** הֲגוּ סִיגִים מִכְּסֵף וְגו' וְכַדִּין הוּא כְּסָפָא שְׁלִימָתָא בְּלָא עֲרַבּוּבִיא.

כָּךְ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְעִיִּל הָאִי גּוּפָא תְּזוּזַת אַרְעָא עַד דְמִתְרַקַב כּוֹלִיָּה וְנִפִּיק מִנֵּיהַּ כָּל זוּהֵמָא בִּישָׁא, וְאֲשֶׁתְּאַר הֵהוּא תְּרוּוד רִקַב וְאִתְבְּנִי גּוּפָא מִנֵּיהַ, וְעַד כְּעַן הוּא גּוּפָא לָא שְׁלִים.

לְבַתֵּר הֵהוּא יוֹמָא רַבָּא דְכַתִּיב, **(וכריה יד)** וְהָיָה יוֹם אָזוּד הוּא יוֹדַע לִי לָא יוֹם וְלָא לִילָה, מִתְטַמְרֵן כְּלָהוּ בְּעַפְרָא כְּדְבִקְדְמִיתָא מִן קְדָם דְזוּיִלו וְתַקִּיפוּ דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, הֲדָא הוּא דְכַתִּיב, **(ישעיה ב)** וּבָאוּ בְּמַעֲרוֹת אַרְיִים וּבְמוֹזְלוֹת עֵפֶר מִפְּנֵי פּוּז יִי וּמִהַדֵּר גְּאוּזוּ וְגו'. וְנִפִּיק גְּשָׁמִיתֵיהוּ וּמִתְעַכֵּל הֵהוּא תְּרוּוד רִקַב וְאֲשֶׁתְּאַר גּוּפָא דְאִתְבְּנִי תַמָּן **(גא נהורא)** דִּילִיָּה כְּנֵהוּרָא דְשִׁמְשָׁא וּכְוֵהֲרָא דְרִקִיעָא דְכַתִּיב, **(דניאל יב)** וְהַמְשִׁכִּים יוֹזִירוּ כְּוֵהֲרֵי דְרִקִיעַ וְגו'. וְכַדִּין כְּסָפָא שְׁלִים, גּוּפָא שְׁלִימָא בְּלָא עֲרַבּוּבִיא אֲזוּרִיתָא. **(מכאן עַד סוּף מוֹדֵשׁ הַזֵּעֵלֵם בְּדָף קִיּוּז אִינוּ נִמְצָא בְּזִיג רַק בְּזִיק)**

דְאָמַר רַבִּי יַעֲקֹב גּוּפָא דְנֵהִיר יְרַמִּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְלַעֲלֵילָא דְכַתִּיב, **(ישעיה כו)** כִּי טַל אֹרוֹת טַלְהָ. וְכַתִּיב **(ישעיה כב)** הִגָּה יִי מִטְלַטְלָךְ וְגו'. וְכַדִּין יִתְקַרוּן קְדִישִׁין עַלְאִין דְכַתִּיב, **(ישעיה ד)** קְדוּשׁ יֹאמֶר לוֹ. וְדָא הוּא דְאִתְקַרֵי תְּזוּזִית הַבְּתִים דְבַתְרִיתָא, וְדָא הוּא **(כספא שלים גופא שלימא)** **(גא נסיונא)** בְּתַרִּיתָא וְלָא יִטְעֵמוּן עוּד טַעֲמָא דְמוֹתָא דְכַתִּיב בִּי גְשָׁבַעְתִּי גָּאֵם יִי כִּי יַעַן אֲשֶׁר עֲשִׂיתָ וְגו' כִּי בְּרַךְ אַבְרָהָם וְגו'. וּבְהֵהוּא זְמַנָּא מְצָלוּ צְדִיקֵיָּא דְלָא יִתְנַסּוּן בְּדָא יִתֵּיר.

Zohar Vayera

מה כתיב וישא אברהם את עיניו וירא והנה איל וגו'. אליו שאר וזיבי עלמא דאתקרון אילים כמא דאת אמר, (ישעיה ס) אילי גביות ישרתו ומהר גמין רב רבי גביות. אזור גאון בסבך וגו' כמא דאת אמר, (תהלים עה) וכל קרני רשעים אגדע. (וישלו אברהם וגו') וילך אברהם ויקוז את האיל וגו'. דאנון מוזמנין לאתגסאה בכל גסיונא בישא, וישתארון הצדיקים לעלמא דאתי כמלאכין עלאין קדישין ליונדא שמייה, ובגין כך כתיב, (זכריה ד) ביום ההוא יהיה יי אוןד ושמו אוןד וגו'. אמר ליה (נ"א אמר לון) רבי יהודה מכאן ולהלאה אצלון פתוא. עאל יומא אזורא עלאו קמיה כל בני מתא, אמרו ליה לימא לן מר מלאי דאורייתא בפרשתא דקרינן בה יומא דשבתא ויי פקד את שרה. קם ביני עמודי, פתו ואמר ויי פקד את שרה וגו'. שלש מפתחות בידו של הקדוש ברוך הוא ולא מסרם לא ביד מלאך ולא ביד שרף. מפתחו של ויה ושל גשמים ושל תזוית המתים. בא אליהו ונטל השנים של גשמים ושל תזוית המתים. ואמר רבי יונון לא נמסר ביד אליהו אלא אות. דאמר רבי יונון כשבקש אליהו להזויות בן הצרפית אמר ליה קודשא בריך הוא, לא יאות לך למיסב בידך שתי מפתחות, אלא תן לי מפתחו הגשמים ותזויה המת. והיינו דכתיב, (מלכים א יו) כך הראה אל אונאב וגו' ואתנה מטר. לא אמר ותן מטר אלא ואתנה.

והא אלישע הווי ליה. אין. לקיים פי שנים ברוחו של אליהו, אלא שלשתם לא מסרם הקדוש ברוך הוא ביד שליחו, דאמר רבי סימון בא וראה כוזו של הקדוש ברוך הוא, בפעם אות מוזויה מתים ובמוריד שאול ויעל, מזריו מאורות ובמוריד גשמים, מצמיח ווציר, מדשן יבולים, פוקד עקרות, נותן פרנסות, עוזר דלים, סומך נופלים, זוקף כפופים, מהעדא מלכין ומהקם מלכין, והכל בזמן אוןד וברגע אוןד ובבת אות מה שאין שליחו לעולם יכול לעשותו.

תניא אמר רבי יוסי כל מה שעושה הקדוש ברוך הוא, אינו צריך לעשות אלא בדבור, דכיון דאמר במקום קדושתו יהא כך ביד געשה. בא וראה כוז גבורתו של הקדוש ברוך הוא דכתיב, (תהלים לב) בדבר יי שמים געשו. דאמר רבי יונון (יהודה) מאי דכתיב, (שמות יב) ועברתי בארץ מצרים אני ולא מלאך וגו'.

אי הכי יקרא סגיא הוא למצראי, דלא דמי מאן דתפש מלכא למאן דתפש הדיוטא. ועוד אין לך אומה מוזוהמת בכל טובמאה כמו המצרים דכתיב בהו (יוזקאל כג) אשר בשר וזמורים בשרם וגו' שהם וזשודים על משכב זכור, והם באים מוזם שעשה מה שעשה לאביו וקלל אותו ולכנען בנו. וכי לא היה להקדוש ברוך הוא מלאך או שליחו לשגר לעשות נקמה במצרים כמו שעשה

Zohar Vayera

בְּאֵשׁוֹר שֶׁהָיָה בְּזוֹ שֶׁל שָׁם דְּכַתִּיב, (בראשית י) וּבְנֵי שָׁם עִיכָם וְאֵשׁוֹר. וְשָׁם הָיָה כֹּהֵן
גָּדוֹל וְנִתְבָּרַךְ שֶׁנֶּאֱמַר (בראשית ט) בְּרוּךְ יי אֱלֹהֵי שָׁם. וְהָיָה לְשֵׁם הַגְּדוּלָה וְהַבְּרָכָה
עַל אֲוִיּוֹ. וְכַתִּיב בָּם (ישעיה לו) וַיֵּצֵא מִלֶּאֱלֹהִים יי וַיִּכְּתֹב בְּמוֹנֵזָה אֵשׁוֹר. וְעַל יְדֵי שְׁלִיחוֹ
נֶעֱשֶׂה, כָּל שֶׁכֵּן הַמִּצְוִים שֶׁהֵם מְוַזְהָמִים יוֹתֵר מִכָּל אֲוִיּוֹת, וְאָמַר אֲנִי וְלֹא מִלֶּאֱלֹהִים.
אֲכֹל אָמַר רַבִּי יְהוּדָה מִכָּאן לְמַדְּנֵנו כִּינּוּ גְבוּרָתוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּמַעֲלָתוֹ
שֶׁהוּא גְבוּרָה עַל הַכֹּל. אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֲוִיּוֹת זוֹ שֶׁל מִצְוִים מְוַזְהָמֵת
וּמְטוֹנֶפֶת, וְאִין רָאוּי לְשַׁגֵּר מִלֶּאֱלֹהִים וְלֹא שָׂרָף, דְּחָבַר קְדוּשָׁה בֵּין רְשָׁעִים אֲרוּרִים
מְטוֹנֶפֶת, אֲכֹל אֲנִי עוֹשֶׂה מַה שֶׁאִין יָכוֹל לַעֲשׂוֹת מִלֶּאֱלֹהִים וְלֹא שָׂרָף וְלֹא שְׁלִיחוֹ.
שֶׁאֲנִי אֹמֵר מִמְּקוֹם קְדוּשָׁתִי יְהֵא כֶּה וּמִיָּד נֶעֱשֶׂה, מַה שֶׁאִין הַמִּלֶּאֱלֹהִים יָכוֹל
לַעֲשׂוֹתוֹ. אֲכֹל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, מִמְּקוֹם קְדוּשָׁתוֹ אֹמֵר יְהֵא כֶּה וּמִיָּד נֶעֱשֶׂה
מַה שֶׁהוּא רוֹצֵה לַעֲשׂוֹת. וְלִפְיָכֶּה לֹא נֶעֱשִׂית נִקְמָה זוֹ עַל יְדֵי מִלֶּאֱלֹהִים וְשְׁלִיחוֹ,
בְּשִׁבִיל קְלוֹן הַמִּצְוִים, וְלִהְרָאוֹת גְּדוּלָתוֹ שֶׁל מְקוֹם שֶׁלֹּא רָצָה שֶׁיִּכְפְּסוּ בִּינֵיהֶם
דְּחָבַר קְדוּשָׁה, וְעַל הַדְּרָךְ הַזֶּה נֶאֱמַר אֲנִי וְלֹא מִלֶּאֱלֹהִים. אֲנִי יָכוֹל לַעֲשׂוֹתוֹ וְלֹא מִלֶּאֱלֹהִים.

כִּיֵּצֵא בּוֹ אָמַר רַבִּי יְהוּדָה מֵאִי דְכַתִּיב, (ויגה ב) וַיֹּאמֶר יי לְדָג. וְכַמָּה צְדִיקִים
וְנוֹסִידִים מִיִּשְׂרָאֵל שֶׁלֹּא דָבַר עִמָּהֶם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְכֹא לְדָבַר עִם הַדָּג
דְּחָבַר שֶׁאִינוֹ מִכִּיר וְיוֹדֵעַ. אֲכֹל אָמַר רַבִּי יְהוּדָה בֵּינּוֹן שֶׁעֲלָתָה תִּפְכָּלוֹ שֶׁל יוֹנָה
לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, מִמְּקוֹם קְדוּשָׁתוֹ אָמַר בְּשִׁבִיל שֶׁיִּקְיָא הַדָּג אֶת יוֹנָה אֶל
הַיַּבֶּשֶׁת. לְמַד לְדָג כִּינּוּ כִּינּוּ בְּשִׁבִיל, כְּלוֹמֵר וַיֹּאמֶר יי בְּשִׁבִיל הַדָּג שֶׁיִּקְיָא אֶת יוֹנָה
אֶל הַיַּבֶּשֶׁת. מִמְּקוֹם קְדוּשָׁתוֹ אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, יְהֵא כֶּה וּמִיָּד נֶעֱשֶׂה, מַה
שֶׁאִין שְׁלִיחוֹ יָכוֹל לַעֲשׂוֹתוֹ.

תִּנְיָא אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן מִפְתָּחוֹ שֶׁל וַיִּזְהַר בְּרוּךְ הוּא, הֵיא, וּבְעוֹד
שֶׁהֵיא יוֹשֶׁבֶת עַל הַמִּשְׁבֵּר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְעַיֵן בְּאוֹתוֹ הַיְכָל אִם רָאוּי הוּא
לְצֵאת לְעוֹלָם (ויצא ו) פוֹתֵנו דְלִתּוֹת בְּטָנָה וַיֵּצֵא, וְאִם לֹא סוּגֵר דְלִתּוֹתֶיהָ וּמִתּוֹ
שֶׁנִּיָּהֶם. אִי הַכִּי לֹא יֵצֵא רְשָׁע לְעוֹלָם. אֲכֹל הַכִּי תִנְיָנוֹן עַל שְׁלֵשׁ עֲבִירוֹת זְשִׁים
מִתּוֹת וְכוּ' (אמר רבי שמעון והא) וְאָמַר רַבִּי יֵצֵא לְמַה אֵשֶׁה מִפְּכָל פְּרִי בְטָנָה. אֲכֹל
אָמַר רַבִּי יֵצֵא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא רוֹאֵה אוֹתוֹ הָעוֹבֵר שֶׁאִינוֹ רָאוּי לְצֵאת לְעוֹלָם
וּמִקְדִּים לְהַבִּיתוֹ בְּמַעֲי אֲמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (בראשית ו) הַנְּפִילִים הָיוּ בְּאֶרֶץ בְּיָמֵים הָהֵם.
הַנְּפִילִים פְּתִיב בְּלֹא יוֹד רֵאשׁוּנָה. וְלִמָּה, בְּשִׁבִיל שֶׁאֲנוּרִי כֵּן בָּאוּ בְנֵי הָאֱלֹהִים
אֶל בְּנוֹת הָאָדָם וַיְלָדוּ לָהֶם בְּזִנוּת וַיִּרְבוּ מִמִּזְרִים בְּעוֹלָם. הַמָּה הַגְּבוּרִים אֲשֶׁר
מַעֲלָם. שֶׁאִין גְּבוּר וּפְרִיץ וְעַרְיָץ כִּינּוּ הַמְּבֹרָךְ. אֲנִשִּׁי הַשָּׁם, שֶׁהַכֹּל יָכִירוּ לְקָרוֹתוֹ
הַשָּׁם הַיְדוּעַ מִבְּזוּר, דְּכִינּוֹן שְׁרוּאִים מַעֲשִׂיו שֶׁהוּא פְּרִיץ וְעַרְיָץ וְגְבוּר הַכֹּל

Zohar Vayera

יְקָרְאוּהוּ אוֹתוֹ שֵׁם. וּמִה דְּאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְעִיֵן בְּאוֹתוֹ הַיּוֹלֵד. אִין לָךְ רְשָׁע בְּעוֹלָם מֵאוֹתָם הַרְשָׁעִים הַיּוֹצֵאִים לְעוֹלָם שְׂאִין הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְעִיֵן בּוֹ וְרוֹאֶה אִם אוֹתוֹ הַגּוֹף יִצְוֶה בֵּין צְדִיק וְכֹשֶׁר, אוֹ שְׂיָצִיל לְאָדָם מִיִּשְׂרָאֵל מִמִּיתָה מְשׁוּנָה, אוֹ שְׂיַעֲשֶׂה טוֹבָה אוֹתוֹ, וּבִשְׂבִיל כֶּף הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מוֹצִיאוֹ לְעוֹלָם.

בְּיוֹמוֹי דְּרַבִּי יוֹסִי הָיוּ אֲנֹן פְּרִיצֵי דְהָיוּ מְשַׁדְּדֵי בְטוֹרֵיָא עִם פְּרִיצֵי אוֹמוֹת הָעוֹלָם, וְכַד מְשַׁכְּוֵי בַר זָשׁ וְתַפְשִׁי לִיה לְקַטְלִיה, הָיוּ אֲמַרִין לִיה מַה שְׂמַר, אִי הָוָה יוֹדֵאי הָיוּ אֲזִלִין עִמִּיה וּמַפְקִין לִיה מִן טוֹרֵיָא, וְאִי הָוָה בַּר זָשׁ אֲזִרֵינָא קַטְלֵי לִיה. (והא) וְהָוָה אָמַר רַבִּי יוֹסִי אֲתַנּוּזוּן אֲנֹן בְּכָל הָאִי לְמִיעַל לְעַלְמָא דְאַתִּי.

תַּנּוּ רַבְּנָן ג' דְּבָרִים הַכְּלוּ אֵינָן בְּאֵן לְעוֹלָם אֶלָּא בְּקוֹלוֹת, קוֹל וּזְיָה דְכַתִּיב, (בְּרַאשִׁית
ג) בְּעֶצֶב תִּלְדֵי בָנִים וְכַתִּיב, (בְּרַאשִׁית ל) וַיִּשְׁמַע אֱלֹהִים אֶלְהִים. קוֹל גְּשָׁמִים דְכַתִּיב,
(תְּהִלִּים כט) קוֹל יי עַל הַמַּיִם וְכַתִּיב, (מַלְכִים א יז) כִּי קוֹל הַמּוֹן הַגָּשֶׁם. קוֹל תְּנוּזִית
הַמַּתִּים דְכַתִּיב, (שְׁעִיָה ז) קוֹל קוֹרָא בְּמִדְבָּר. מֵאִי בְעֵי הָכָא קָלָא בְּמִדְבָּרָא. אֶלָּא
אָמַר רַבִּי זְרִיקָא אֶלִין אֲנֹן קָלִיָא לְאַתְעָרָא מִתִּי מִדְבָּר, וּמִכָּאֵן דְהוּא הָדִין לְכָל
הָעוֹלָם. אָמַר רַבִּי יוּזָנָן הָא תַּנּוּן כְּשֶׁנִּכְנַס אָדָם לְקַבֵּר נִכְנַס בְּקוֹלוֹת. כְּשֶׁיִּקְוָמוּ
בְּתַנּוּזִית הַמַּתִּים אֵינֹן דִּין שְׂיִקְוָמוּ בְּקוֹלֵי קוֹלוֹת. אָמַר רַבִּי יַעֲקֹב עֲתִידָה בֵּת קוֹל
לְהִיָּוֵת מִתְּפוּצָצָת בְּבֵתֵי קְבָרוֹת וְאוֹמְרַת (שְׁעִיָה כז) הַקִּיצוּ וְרַגְנוּ שׁוֹכְנֵי עֶפְרָי, וְעֲתִידִים
לְזוּזוֹת בְּטַל שֶׁל אֹרֶךְ גְּדוֹל שֶׁל מַעֲלָה דְכַתִּיב, (שְׁעִיָה כו) כִּי טַל אֹרוֹת טַלְכָּךְ וְאֶרֶץ
רַפָּאִים תְּפִיל. אַכִּי"ר, (עֵי"כ מִדְרַשׁ הַנְּעִלָם).

וְהַשְׁטָן עוֹמֵד עַל יְמִינוֹ לְשַׁטְנוֹ. דָּא יִצָּר הָרַע דְּאִיהוּ מְשׁוּטְט וְאִזִּיל בְּעַלְמָא
לְנַטְלָא זְשַׁמְתִין וְלֹאֲפָקָא רוּזִין וְכַמְסִטִי לֹון לְבַרִיָּתָא לְעִילָא וְתַתָּא. וְדָא
הוּא בְּשַׁעֲתָא דְאַטִּיל לִיה נְבוּכַדְנֶצַּר לְאַשָׁא עִם אֲנֹן נְבִיאֵי הַשְּׁקָר, וְהָאִי
הָוָה מְסַטִין לְעִילָא בְּגִין דִּיתוּקָד עֲמַהוּן.

דְּהָכִי הוּא אֲרוּזִי דְלָאו אִיהוּ מְקַטְרַג אֶלָּא בְּזַמְנָא דְסַכְנָה וּבְזַמְנָא דְצַעֲרָא
שְׂרָיָא בְּעַלְמָא, וְאִית לִיה רְשׁוֹ לְמַסְטִי וְכַמְעַבֵּד דִּינָא אֶפְסוּ בְּלָא דִינָא
כְּמָא דְאַתְ אָמַר, (מִשְׁלֵי יג) וַיֵּשׁ זָסָפָה בְּלָא מְשַׁפֵּט. מַהוּ לְשַׁטְנוֹ, דְהָוָה אָמַר אוֹ
כְּלָהוּ יִשְׁתַּבְּחוּן אוֹ כְּלָהוּ יִתְקַדְדוּן.

דף קי"ג ע"ב

Zohar Vayera

דְּהָא בְּשַׁעְתָּא דְּאַתְיִיהִיב רְשׁוּתָא לְמוֹזַבְלָא לְמוֹזַבְלָא לָא אֲשַׁתְּוִיב זְכָאָה מִן
וּזְיִיבְיָא, וּבְגִין כֶּף בְּשַׁעְתָּא דְּדִינָא שְׁרִיָּא בְּמִתָּא בְּעֵי בַר נֶשׁ לְעֶרְקָא עַד
לָא אֲתַפֵּס תַּמָּן, דְּהָא מוֹזַבְלָא פִּינָן דְּשָׂרֵי הָכִי זְמִי עֲבִיד לְזַכָּאָה כּוֹזְיִיבָא.
וְכָל שְׁכָן דְּהוּוּ תַלְתִּיהוֹן כּוֹזֵד. וְהוּוּ תַבְעֵ דִּיתוּקְדוֹן כְּלָהוּ אוּ יִשְׁתַּזְבּוֹן
כְּלָהוּ. בְּגִין דְּכֹד אֲתַעְבִּיד (דף קיג ע"ב) זִיסָא לָא אֲתַעְבִּיד כְּלָגוּ זִיסָא וּפְלָגוּ
דִּינָא, אֲלָא כְּלָא כּוֹזְדָא, אוּ זִיסָא אוּ דִינָא.

אָמַר לוֹ רַבִּי יוֹסִי, וְלֹא, וְהָא בְּזַמְנָא דְּבִקְע קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יִמָּא לְיִשְׂרָאֵל
הָוָה קָרַע יִמָּא לְאַלְפִין וְאַזְלִין בִּיבְשִׁתָּא, וּמִיָּא הוּוּ תַבִּין מִסְטָרָא אֲוֹרָא
וּטְבַעִין לְאַלְפִין וּמִתִּין, וְאַשְׁתַּכּוּז זִיסָא הָכָא וְדִינָא הָכָא כְּלָא כּוֹזְדָא.

אָמַר לִיה וְדָא הוּא דְּקִשְׂיָא קַמִּיה, דְּכֹד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֲבִיד דִּינָא
וְזִיסָא כּוֹזְדָא, לָא בְּאַתֵּר וּזְד וְלָא בְּבִיתָא וּזְדָא (דאשתכחו כלא כוודא), וְאִי
אֲתַעְבִּיד קִשְׂיָא קַמִּיה, דְּהָא לְעִילָא לָא אֲתַעְבִּיד כְּלָא אֲלָא בְּשַׁלְיָמוּ
כּוֹזְדָא אוּ זִיסָא אוּ דִינָא בְּאַתֵּר וּזְד וְלָא בְּכָלָגוּ.

בְּגִין כֶּף לָא עֲבִיד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דִּינָא כּוֹזְיִיבְיָא עַד דְּאַשְׁתַּלְיָמוּ
כּוֹזְיִיבְיָהוּ הָדָא הוּא דְּכַתִּיב, (בראשית טו) כִּי לֹא שָׁלַם עֹזֶן הָאָמְרִי עַד הַגָּה.
וְכַתִּיב (ישעיה כז) בְּסַאסָאָה בְּשַׁלְוָה תִּרְיַבְנָה. וְעַל דָּא הָוָה אֲסַטִּין לִיה
לִיהוֹשַׁע דִּיתוּקְדָא בְּהוּ, עַד דְּאָמַר לִיה (זכריה ג) יְגַעַר יִי בְּךָ הַשֵּׁטֶן. מֵאַן אָמַר
לִיה, דָּא מְלָאךָ יִי (ואתמר ויאמר יי אל השטן).

וְאִי תִימָא וַיֹּאמֶר יִי אֵל הַשֵּׁטֶן יְגַעַר יִי בְּךָ וְגו'. תָּא וּזְיִי, הָכִי זְמִי לְמוֹשֶׁה
בְּסַנְהַ דְּכַתִּיב, (שמות ג) וַיֵּרָא מְלָאךָ יִי אֵלָיו בְּלִבַת אֵשׁ. וְכַתִּיב וַיֵּרָא יִי כִּי סָר
לְרֵאוֹת. לְזַמְנִין מְלָאךָ יִי וְלְזַמְנִין מְלָאךָ וְלְזַמְנִין יִי. וּבְגִין כֶּף אָמַר לִיה יְגַעַר
יִי בְּךָ הַשֵּׁטֶן וְלֹא אָמַר הַגָּנִי זְוַעַר בְּךָ.

תָּא וּזְיִי, כְּזוֹנָא דָּא בְּיוֹמָא דְּאַשְׁתַּכּוּז דִּינָא בְּעַלְמָא, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
יְתִיב עַל כְּרַסְיָא דְּדִינָא, כְּדִין אֲשַׁתְּכּוּז הָאִי שֵׁטֶן דְּאַסְטִי לְעִילָא וְתַתָּא,
וְאַשְׁתַּכּוּז אִיהוּ לְמוֹזַבְלָא עַלְמָא וְלִיטַל זְשַׁמְתִּין.

רַבִּי שְׁמַעוֹן הָוָה יְתִיב וְלְעֵי בְּאוֹרֵיָתָא, וְהוּוּ מִשְׁתַּדַּל בְּהָאִי קָרָא (דברים כא)
וְלָקוּזוּ ז' קָנִי הָעִיר הַהִיא עֲגָלַת בָּקָר וְגו' וְעֶרְפוּ שָׁם אֶת הָעֲגָלָה בְּנוֹזֵל. וְדִינָא
אִיהוּ בְּקוּפִיץ לְעֶרְפָּא לָהּ. אָמַר לִיה רַבִּי אֲלַעָזַר הָאִי לְמֵאִי אֲצַטְרִיךְ.

דף קיד ע"א

בְּכֹה רַבִּי שְׁמַעוֹן, וְאָמַר, וַיִּלְכְּמָא דְאַתְמַשְׁךָ בְּתַר דָּא. דְּהָא מִן הָהוּא יוֹמָא דְהָהוּא וַזְוִיא (דף קיד ע"א) בִּישָׁא דְאַתְפַּתָּה בֵּית אָדָם שְׁלִיט עַל אָדָם וְשְׁלִיט עַל בְּנֵי עֲלָמָא, אִיהוּ קָאִים לְמַסְטִי עֲלָמָא וְעֲלָמָא לֹא יָכִיל לְנַפְקָא מִעֲנִשִׂיהָ עַד דִּיִּתֵּי מִלְכָּא מְשִׁינְזָא וְיוֹקִים קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְדַמִּיכִי עֲפָרָא דְכַתִּיב, (ישעיה כה) בְּלַע הַבְּמוֹת לְנִצְזוֹ וְגו' וְכַתִּיב, (וכריה יג) וְאֵת רוּחוֹ הִטְמִינָהּ אֲעֵבִיר מִן הָאָרֶץ. וְאִיהוּ קָאִים עַל עֲלָמָא דָּא לְמִיטַל גְּשָׁמֹתֵין דְּכָל בְּנֵי גֵשָׁא.

וְתָא וַזְוִי הָא כַּתִּיב (דברים כא) כִּי יִבְרָא וְזָלַל וְגו' תָּא וַזְוִי, כָּל בְּנֵי עֲלָמָא עַל יְדֵי מִלְכָּא הַבְּמוֹת נְפָקָא גְּשָׁמֹתֵיהוּ. אִי תִּיבָא דְבֵר גֵּשׁ דָּא עַל יְדָא דְהָהוּא מִלְכָּא הַבְּמוֹת נְפָק גְּשָׁמֹתֵיהָ, לֹא הָכִי. אֲכָּא מֵאֵן דְּקָטִיל לִיהָ, אֲפִיק גְּשָׁמֹתֵיהָ עַד לֹא מָטָא וּמְנִיָּה לְשִׁלְטָאָה בֵּית הָהוּא מִלְכָּא הַבְּמוֹת.

וּבְגִין כָּךְ וְלֹאֲרִץ לֹא יִכְפֹּר וְגו' וְלֹאֲרִץ דִּיכֵן. וְלֹא דִי לֹון דְּקָאִים אִיהוּ לְמַסְטִי עֲלָמָא לְמַעֲנָא וְלְקַטְרָגָא תְּדִיר כָּל שְׁכָן דְּזֹלִין מִיְנִיָּה בֵּית דְּאִית לִיהָ לְנִטְלָא. וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וַזְוִי עַל בְּנֵי, וּבְגִין כָּךְ קָרְבִין עַל הָאִי עֲנָלָא, בְּגִין לְתַקְנָא עֲמִיָּה בֵּית דְּאַתְנָטִיל הָהִיא גְּשָׁמֹתָא דְבֵר גֵּשׁ מְנִיָּה, וְלֹא יִשְׁתַּכּוּז מִקַּטְרָגָא עַל (ד"א ל"ג קריבין ב"ה"א) עֲלָמָא.

וְרָזָא עֲלָאָה תְּנִינָן הָכָא: שׁוּר פָּרָה, עֲגֹל עֲגֹלָה, פְּלָהוּ בְּרָזָא עֲלָאָה אֲשֶׁתְּכּוּזוּ, וּבְגִין כָּךְ בְּדָא מִתְקַנֵּין לִיהָ, וְדָא הוּא דְכַתִּיב, (דברים כא) יָדִיעוּ לֹא שְׁפָכָה אֶת הַדָּם הַזֶּה וְגו' לֹא שְׁפָכָה וְלֹא גְרִיבְנָא מִיְתַתִּיהָ, וּבְדָא לֹא אֲשֶׁתְּכּוּז מִקַּטְרָגָא עֲלִיָּהוּ, וּבְכּוּלָּא זְהִיב קוּדְשָׁא בְּרִיךְ עֵיטָא לְעֲלָמָא.

תָּא וַזְוִי, כְּגוֹנָנָא דָּא בְּיוֹם רֵאשׁ הַשָּׁנָה וְיוֹם הַכְּפוּרִים דְּדִינָא אֲשֶׁתְּכּוּז בְּעֲלָמָא, אִיהוּ קָאִים לְקַטְרָגָא וְיִשְׂרָאֵל בְּעֵינֵין לְאַתְעָרָא בְּשׁוּפָר, וְלֹאֲתַעָרָא קוּל דְּכָלִיל בְּאֲשֶׁ"א וּבִמִ"א וְרוּחָא וְאֲתַעֲבִידוּ זֹד, וְלֹאֲשַׁמְעָא הָהוּא קוּל מִגּוֹ שׁוּפָר.

דף קיד ע"ב

וְהָהוּא קוּל סְלָקָא עַד אֲתַר דְּכַרְסִיָּא דְּדִינָא יִתְבָּא וּבְטַשׁ בָּהּ וְסְלָקָא. כִּיּוֹן דְּמָטָא הָאִי קוּל מִתְתָּא, קוּל דִּיעֵקֵב אֲתַתְּקֵן לְעֵילָא, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא (דף

קד ע"ב) אתער רוזמי, דהא כזוונא דישראל מתערי לתתא קול ווד פליל באש"א ורוז"א ומי"א דנפקי כוזדא מגו שופר, הכי נמי אתער לעילא שופר. והוא קול דכליל באש"א ומי"א ורוז"א אתתקן, ונפק דא מתתא ודא מעילא, ואתתקן עלמא ורוזמי אשתכחו.

והוא מקטרגא אערבב דושיב לשלטאה בדינא ולקטרגא בעלמא, ורוזמי דמתערי רוזמי, כדין אערבב ואתשש וזיליה וכל למעבד מידי, וקודשא בריה הוא דאין עלמא ברוזמי, דאי תימא דדינא אתעבד, לאו הכי, אלא אתוזברו רוזמי בדינא, ועלמא אתדן ברוזמי.

תא וזוי, פתיב, (תהלים פא) תקעו בודש שופר בפסה ליום וזגנו דאתפסיא סיהרא. דהא כדין שלטא האי וזויא בישא ויכיל לזוקא עלמא, וכד מתערי רוזמי, סלקא סיהרא ואתעברת מתמן, ואיהו אתערבב וכל יכיל לשלטאה, ואתעבר דלא יתקרב תמן, ועל דא ביום ראש השנה בעי לערבבא ליה כמאן דאתער משנתיה וכלא ידע כלום.

ביום הכפורים בעי לזייוא ולמעבד ליה זייוא דרוזא בשעיר דקרבין ליה, וכדין אתהפך סניגוריא עלייהו דישראל, אבל ביומא דראש השנה אתערבב דלא ידע וכל יכיל למעבד כלום. וזמי אתערותא דרוזמי סלקין מתתא, ורוזמי מלעילא וסיהרא סלקא בעייהו. כדין אתערבב וכלא ידע כלום וכלא יכיל לשלטאה.

וקודשא בריה הוא דן להו לישראל ברוזמי, וזויס עלייהו ואשתכחו להו זבנא כל אנן י' יומין דבין ראש השנה ליום הכפורים לקבלא כל אנן דתיבין קמיה ולכפרא לון מוזובייהו וסליק לון ליומא דכפורי.

דף קטו ע"א

ועל דא בכולא קודשא בריה הוא פקיד לון לישראל למעבד עובדא בגין דלא ישלוט עלייהו מאן דלא אצטריה, וכלא ישלוט עלייהו דינא, ויהון כלהון זכאין בארעא (דף קטו ע"א) ברוזימו דאפא על בגין, וכולא בעובדא ובמלין תלמיא, והא אוקימנא מלין. וזי פקד את שרה כאשר אמר, דכתיב למועד אשוב אליה פעת וזיה ולשרה בן. ותנינן פקד את שרה, פקידה לזוקבא, זכירה לדכורא, ובגין כך וזי פקד את שרה, כאשר אמר, דכתיב

Zohar Vayera

שׁוֹב אָשׁוּב אֵלֶיךָ כָּעֵת וְזִמָּה וְגו', מִהֲכֹא מִשְׁמַע דְּאָמַר (קכב) וַיֹּאמֶר שׁוֹב אָשׁוּב אֵלֶיךָ, וַיֹּאמֶר סִתָּם, דְּאִיהוּ הָוֵה וְלֹא שְׁלִיזָא אֲוֹרָא:

וַיַּעַשׂ יי לְשֵׁרָה וְגו'. כִּיּוֹן דְּאָמַר וַיִּי פִקְדָא אֶת שֵׁרָה, מֵהוּ וַיַּעַשׂ יי לְשֵׁרָה. אֲכֹלָא הָכִי תַנְיִן דְּאִיבָא דְעוֹבְדוּי דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא מִהֲהוּא נָהַר דְנִגְיָד וְנִפְיָק מִעֲדָן אִיהוּ, וְאִיהוּ נְשַׁמְתְּהוֹן דְצַדִּיקִיָּא, וְאִיהוּ מוֹלָא דְכָל בְּרַכָּאן טָבָאן וְגַשְׁמֵי בְרַכָּאן נְזִילֵי מִנִּיהּ וּמִתַּמְן נִפְקֵי, דְכְתִיב לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּזֶן, דְּאִיהוּ מוֹזֵל וּמִשְׁקָה מִעֵילָא לְתַתָּא, בְּגִין דְּבִנֵי (נשיא) בְּהֵאֵי (קפא א) מוֹלָא תַלְיִין וְלֹא בְּאַתֵּר אֲוֹרָא. וְעַל דָּא כְּתִיב וַיִּי פִקְדָא אֶת שֵׁרָה פְּקִידָה בְּלוֹוֹדוּי.

וַיַּעַשׂ יי לְשֵׁרָה. עֲשִׂייה אִיהוּ לְעֵילָא מִהֵאֵי דְרָגָא (קכב ב) כְּמִה דְאֶתְמַר דְּהָא בְּמוֹלָא תַלְיִיָּא, וְעַל דָּא כָּאן פְּקִידָה וְכָאן עֲשִׂייה. וּבְגִין כֶּה אָמַר יי וַיִּי וְכֹלָא וּזְד. רַבִּי אֶלְעָזָר פְּתוּז וְאָמַר (תהלים קכז) הִנֵּה נְזוּלָת יי בְּנִים שְׂכָר פְּרֵי הַבְּטָן. הִנֵּה נְזוּלָת יי, אֲוֹסְנָתָא לְאֶתְאֲוֹדָא בְּיֵי דְלָא יִתְעַבֵּר מִינָהּ לְעַלְמִין, דְּבַר נֶשׁ דְּזָכִי לְבָנִין בְּהֵאֵי עַלְמָא זְכִי בְּהוּ לְמִיעַל לְפִרְגוּדָא בְּעַלְמָא דְאַתֵּי. בְּגִין דְּהֵהוּא בְּרָא דְשִׁבִיק בַּר נֶשׁ וְזָכִי בֵּיהּ בְּעַלְמָא דָּא, אִיהוּ יִזְכִּי לִיהּ לְעַלְמָא דְאַתֵּי, וְזָכִי לְאַעְלָא בֵּיהּ לְנְזוּלָת יי. מֵאן נְזוּלָת יי, דָּא אֶרֶץ הַחַיִּים. וְהָכִי קָרָא לָהּ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל דְּאִיהִי אֶרֶץ הַחַיִּים.

דף קטו ע"ב

דוּד מִלְכָּא (קרא ליה) נְזוּלָת יי דְכְתִיב, (שמואל א כז) כִּי גָרְשׁוּנִי הַיּוֹם מִהַסְתַּפּוֹן בְּנְזוּלָת יי לְאָמַר לָךְ עַבְדְּךָ אֱלֹהִים אֲוֹרִים, וּבְגִין כֶּה הִנֵּה נְזוּלָת יי (דף קטו ע"ב) בְּנִים. מֵאן אֲזָכִי לִיהּ לְבַר נֶשׁ. בְּגִין. אִי זְכִי בְּהוּ בְּהֵאֵי עַלְמָא, שְׂכָר פְּרֵי הַבְּטָן, אֶגְרָא וּוּזוּלְקָא טָבָא בְּהֵאֵי עַלְמָא, בְּהֵהוּא אִיבָא דְמַעוּי אִיהוּ דְזָכִי בַר נֶשׁ בְּהֵהוּא עַלְמָא בְּהוּ.

תָּא וְזוּי, הִנֵּה נְזוּלָת יי בְּנִים. יְרוּתָא וְאֲוֹסְנָתָא דְאִיבִין דְעוֹבְדוּי דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא מִקְעֵילָא אִיהוּ מֵאִילְנָא דְחוּיִי, דְהָא מִתַּמְן זְכִי בַר נֶשׁ לְבָנִין כְּמָא דְאַתְּ אָמַר, (הושע יד) מִבְּנֵי פְרִיךָ נִמְצָא. מִה כְּתִיב, (תהלים קכז) אֲשֶׁרִי הִגְבַּר אֲשֶׁר מִלָּא אֶת אֲשַׁפְתּוֹ מֵהֶם לֹא יְבוֹשׁוּ וְגו'. אֲשֶׁרִי בְּעַלְמָא דִּין וְאֲשֶׁרִי בְּעַלְמָא דְאַתֵּי.

Zohar Vayera

לא יבושנו כי ידברו את אויבים בשער. מאן אויבים בשער. אלין מאריהון דדינין, דכד נשמעתא נפקת מהאי עלמא, כמה אנון מריהון דדינין דומינין קמיה, עד לא ייעול לדוכתיה בשער בההוא תרעא דיעול תמן, בגין דמשכונין שביק בהאי עלמא ובגניהון יזכי בההוא עלמא ועל דא לא יבושנו כי ידברו את אויבים בשער.

רבי יהודה ורבי יוסי הוו אזלי בארוזא. אמר ליה רבי יהודה לרבי יוסי פתוז פומך ולעי באורייתא דהא שכינתא אשתכוחת גבה, דכל זמן דבמלי דאורייתא לעאן שכינתא אתיא ומתוזברא, וכל שכן בארוזא (עט ב דשכינתא קדמא ואתיא ואולא קמיהו דבני נשא דזכאן במהימנותא קודשא בריך הוא.)

פתוז רבי יוסי ואמר. (תהלים קכו) אשתך כגפן פריה בירכתי ביתך בגין כשתילי זיתים סביב לשלונך. אשתך כגפן פריה, כל זמנא דאתתא בירכתי ביתא ולא נפקא לבר, היא צנועה ואתוזוי לאולדא בגין דכשרן. כגפן, מה גפן לא אתנטעא אלא בזינה ולא בזינא אוזרא. כך אתתא דכשרא לא תעבד נטיען בבר נש אוזרא. מה גפן לא אית ביה רכיבה מאילנא אוזרא, אוף הכי אתתא דכשרא הכי נמי.

דף קטז ע"א

וזמי מה אגרה, (דף קטז ע"א) בגין כשתילי זיתים. מה זיתים לא גפלי טרפיהו כל יומי שתא וכלהו קשורין (נא בסיר) תדיר, אוף הכי בגין כשתילי זיתים סביב לשלונך. מה כתיב בתריה הגה כי כן יברך גבר ירא יי. מאי הגה כי כן יברך גבר. הגה כן מבעי ליה. אלא לאסגאה מלה אוזרא דאוליפנא דא מינה, דכל זמנא דשכינתא הוה צניעא באתרה פדקא וזוי לה כביכול בגין כשתילי זיתים אלין ישראל כד שראן בארעא. סביב לשלונך. דאכלי ושתאן וקרבין קרבנין וזדאן קמי קודשא בריך הוא, ומתברך עלאין ותתאין בגניהו.

לבתר דשכינתא נפקת, אתגלו ישראל מעל פתורא דאבוהון והוו ביני עמבויא וצוויין כל יומא ולית דאשגוזו בהו בר קודשא בריך הוא דכתיב (ויקרא כו) ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם וגו'. וזמנין כמה קדישין עלאין ביתו בגזרין תקיפין, וכל דא בגין עונשא דאורייתא דלא קיימו ישראל כד הוו שראן בארעא קדישא.

Zohar Vayera

וּזְמֵי מִה כְּתִיב, (דברים כ"ו) תַּנּוּחַ אֲשֶׁר לֹא עֲבַדְתָּ אֶת יי אֱלֹהֶיךָ בְּשִׁמּוֹהַּ
וּבְטוֹב לִבָּב מְרֹב כָּל. הַאִי קָרָא אִיהוּ רָוָא, תַּנּוּחַ אֲשֶׁר לֹא עֲבַדְתָּ
בְּשִׁמּוֹהַּ, בְּזִמְנֵי דְכִתְבֵי הֵווּ קָרְבִין קָרְבָּנִין וְעֲלוּן וְדָא הֵיא בְּשִׁמּוֹהַּ. וּבְטוֹב
לִבָּב, אֲלִין לִיֵּאִי. מְרֹב כָּל, אֲלוּ יִשְׂרָאֵל דְּהֵווּ אֲמִצְעֵיִם בִּינֵיהוּ וְנִטְלִי
בְּרַכָּאן מִכָּל סְטָרִין. דְּכִתְיב, (שע"ה ט) הַרְבִּיתָ הַגּוֹי לֹא הִגְדַּלְתָּ הַשִּׁמּוֹהַּ. אֲלִין
כְּהֵנִי. שְׁמוּזוּ לְפָנֶיךָ כְּשִׁמּוֹחַ בְּקָצִיר, אֲלוּ יִשְׂרָאֵל דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
בְּרִיךְ לֹון עֲבוּרָא דְּנוֹקְמָא וְיִהְיֵי מַעֲשֵׂרָא מִכָּלֵא. כַּאֲשֶׁר יִגְלוּ בְּנוֹקְמָם
שְׁלָל. אֲלִין לִיֵּאִי דְּנִטְלָא מַעֲשֵׂרָא מִגּוֹ אֲדָרָא.

דְּבַר אַוּר הַרְבִּיתָ הַגּוֹי. אֲלִין יִשְׂרָאֵל דְּמַהֲיַמְנוּתָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
עֲלֵיהוּ כְּדָקָא וְזוּי. לֹא הִגְדַּלְתָּ הַשִּׁמּוֹחַ, דָּא אִיהוּ דְּרָגָא רִישָׁא עֲלָתָה
דְּאַבְרָהָם דְּאַתְדַּבֵּק בָּהּ, דְּאִיהוּ גְּדוּל וְזוּדוּתָא בֵּיהּ אֲשֶׁתְּכֹון.

דף קט"ז ע"ב

שְׁמוּזוּ לְפָנֶיךָ, (דף קט"ז ע"ב) בְּשִׁעְתָּא דְּסִלְקִין לְאַתְדַּבְּקָא בְּךָ. כְּשִׁמּוֹחַ בְּקָצִיר,
דָּא כְּנִסְתָּ יִשְׂרָאֵל דְּשִׁמּוֹחַ בְּקָצִיר דִּילֵיהּ הוּא. כַּאֲשֶׁר יִגְלוּ בְּנוֹקְמָם שְׁלָל.
כַּאֲשֶׁר יִגְלוּ, אֲלִין שְׁאָר וְזִילִין וְרִתִּיכִין לְתַתָּא בְּזִמְנָא דְּבִנוֹקְמֵי שְׁלָל וְטָרְפֵי
טָרְפָא בְּרִאשִׁיתָא דְּכָלֵא.

רַבִּי יְהוּדָה פְּתוּז וְאָמַר, (תהלים קיט) עֵת לַעֲשׂוֹת לִי הִפְרוּ תוֹרָתְךָ. עֵת לַעֲשׂוֹת
לִי מִהוּ. אֲלָא הֵיא אֲוִקְמוּהַּ. אֲבָל עֵת, דָּא כְּנִסְתָּ יִשְׂרָאֵל דְּאַקְרִי עֵת. כְּמִה
דְּאַתְּ אָמַר, (ויקרא ט"ז) וְאֵל יִבֹּא בְּכָל עֵת אֵל הַקָּדֹשׁ. מֵאִי וְאֵל יִבֹּא בְּכָל עֵת.
כְּמִה דְּאַתְּ אָמַר, (משלי ז) לְשִׁמּוֹרָה מֵאִשָּׁה זָרָה. וְדָא הוּא (ויקרא י) וַיִּקְרָבוּ
לְפָנֶי יי אִשׁ זָרָה וְגוֹ. מֵאִי טַעְמָא עֵת. בְּגִין דְּאִית לָהּ עֵת וְזִמְנֵי לְכָרְבָּא
לְאַתְנַהֲרָא לְאַתְנוּבְּרָא כְּדָקָא יְאוּת. כְּמֵא דְּאַתְּ אָמַר, (תהלים סט) וְאֲנִי תַפְלִיתִי
לָךְ יי עֵת רְצוֹן.

לַעֲשׂוֹת לִי כְּמִה דְּכִתְיב, (שמואל ב' ז) וַיַּעַשׂ דָּוִד שֵׁם. דְּכָל מֵאן דְּאַשְׁתַּדֵּל
בְּאַוּרֵיִתָּא כְּאִילוּ עֲבִיד וְתַקָּן הַאִי עֵת לְזוּבְרָא לָהּ בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.
וְכָל כְּךָ לְמִה בְּגִין דְּהִפְרוּ תוֹרָתְךָ, דְּאִילוּ לֹא הִפְרוּ תוֹרָתְךָ לֹא אֲשֶׁתְּכֹון
פִּירוּדָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מִיִּשְׂרָאֵל לְעֲלָמִין.

דף קי"ז ע"א

Zohar Vayera

אמר רבי יוסי כְּזוּנָא דָּא כְּתִיב, (ישעיה ס) אָנִי יְיָ בְּעַתָּה אֲזוּיֶשְׁנָה. מהו בְּעַתָּה. בְּעַתָּה הֵיא. דְּתַקוּם מֵעַפְרָא כְּדִין אֲזוּיֶשְׁנָה. אָמַר רַבִּי יוֹסִי וְעַם כָּל דָּא יוֹמָא וּדְ זָאָלְמִתִּי דּוּבְמִ"ה, בְּגִין דְּאֶסְתַּלַּק וְאִ"ו מִן ה"א, וְקוּל לָא אֲשַׁתְּפוּז, כְּדִין דְּבּוּר אֲתַאֲלָם. וּבְגִין כֶּף הֵיא שְׂכִיבַת בְּעַפְרָא כָּל הָהוּא יוֹמָא (דנא) דְּהֵיא. וּמֵאן אִיהוּ אָלְפָא וְזַמְשָׁאָה, וְאִף עַל גַּב דְּאֶקְדִּימַת בְּגָלוּתָא עַד לָא יִיעוּל הָהוּא אָלְפָא וְזַמְשָׁאָה רָזָא דְּהֵיא, וְכַד יִיְתִי אָלְפָא שְׁתִּיתָאָה דְּאִיהוּ רָזָא (דף ק"ז) דְּוֵא"ו, כְּדִין וְאִ"ו יוֹקִים לָהּ א.

בְּזַמְנָא (שמות ט ב) שִׁית זְמַנִּין עֶשְׂרִי שְׁתֵּין זְפֹשֶׁ, כְּדִין שְׁלִימוּ וְאִ"ו עֶשְׂרִי זְמַנִּין, וְאִ"ו שִׁית זְמַנִּין עֶשְׂרִי, (דוא"ו) וְאִ"ו סְלֶקָא (בעשר) בִּי, וְאִ"ו זְנוּתָא בְּהֵיא.

אֲשַׁתְּלִים וְאִ"ו גּוּ עֶשְׂרִי שִׁית זְמַנִּין, כְּדִין הֵוּ שְׁתֵּין לְאֶקְמָא מֵעַפְרָא, וּבְכָל שְׁתֵּין וְשְׁתֵּין בְּהֵיא אָלְפָא שְׁתִּיתָאָה אֲתַתְּקַף ה"א וְסְלֶקָא בְּדַרְגוּי לְאֲתַתְּקַפָּא. וּבְשִׁית מְאָה שְׁנִין לְשְׁתִּיתָאָה יִתְפַּתּוּזוּן תְּרַעִי דְּזוּכְמָתָא לְעִילָא וּבְבוּעֵי דְּזוּכְמָתָא לְתַתָּא, וְיִתְתַּקֵּן עַלְמָא לְאֶעְלָא בְּשַׁבְעָאָה. כְּבַר זֶשׁ דְּמִתְתַּקֵּן בְּיוֹמָא שְׁתִּיתָאָה מְכִי עֶרְבִי שְׁמֵשָׁא לְאֶעְלָא בְּשַׁבְתָּא. אוּף הָכִי זְבִי. וְסִימְנִיָּה (בראשית ז) בְּשַׁנַּת שֵׁשׁ בַּמֹּאוֹת שְׁנָה לְזוּי זָוּ וְגו' נְבַקְעוּ כָּל מוֹעֲיִצוֹת תְּהוּם רַבָּה.

אָמַר לִיה רַבִּי יוֹסִי כָּל דָּא אָרִיכוּ זְמַנָּא יִתִּיר מִכְּמָה דְּאוּקְמוּהָ וְזַבְרִיָּא דְּאִיהוּ יוֹמָא וּדְ זָלוּתָא דְּכְנָסַת יִשְׂרָאֵל וְכָא יִתִּיר דְּכְתִיב, (איכה א) זָתַנְנִי שׁוּמְמוֹהַ כָּל הַיּוֹם דְּוָה. אָמַר לִיה הָכִי אוּלִּיפְנָא מֵאָבָא בְּרוּן דְּאֲתוּן דְּשָׁמָא קְדִישָׁא וּבְיוֹמֵי דְּשְׁנֵי עַלְמָא וּבְיוֹמֵי דְּבְרָאשִׁית וְכָלָא רָזָא וּדְּדָא אִיהוּ.

וּכְדִין יִתְזוּזֵי קִשְׁתָּא בְּעִנְנָא בְּגוּזֵי (עב ב) זְהִירִין כְּאֲתַתָּא דְּמִתְקַשְׁטָא לְבַעְלָה דְּכְתִיב, (בראשית ט) וְרִאִיתִיהָ לְזָכֹר בְּרִית עוֹלָם וְהָא אוּקְמוּהָ וְשַׁפִּיר הוּא. וְרִאִיתִיהָ, בְּגוּזֵי זְהִירִין כְּדָקָא יְאוּת. וּכְדִין לְזָכֹר בְּרִית עוֹלָם. מֵאן בְּרִית עוֹלָם. דָּא כְּנָסַת יִשְׂרָאֵל, וְיִתְזוּבֵר וְאִ"ו בְּהֵיא, וְיִיקִים לָהּ מֵעַפְרָא, כְּמָא דְּאֵת אָמַר וְיִזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת בְּרִיתוֹ. דָּא כְּנָסַת יִשְׂרָאֵל דְּאִיהִי בְּרִית, כְּמָא דְּאֵת אָמַר וְהִיתָה לְאוֹת בְּרִית וְגו'.

כַּד יִתְעַר וְאִ"ו לְזַבִּי ה"א, כְּדִין אֲתֵין עַלְאִין יִתְעָרוּן בְּעַלְמָא (רלו א) וּבְזוּי דְּרֵאוּבֵן זְמַנִּין דִּיתְעָרוּן, קְרַבִּין בְּכָל עַלְמָא, וּכְנָסַת יִשְׂרָאֵל יוֹקִים לָהּ

Zohar Vayera

מַעֲפָרָא וַיְדַכֵּר לָהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וַיִּשְׁתַּכּוּז קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְגַבְהָ גּוֹ
גְּלוּתָא כּוּזוּשְׁבֵן וְאִו שֵׁית זְמַנִּין י' (עשרה). עֵשֶׂר זְמַנִּין שֵׁית שְׁנִין, וּכְדִין תִּיקוּם
וַיִּתְּפַקֵּד עַלְמָא לְמַעַבְד זְוִקְמִין, וּמֵאן דְּאִיהוּ מֵאִיר יִתְרַמִּי.

דף קיז ע"ב

אָמַר לִיה רַבִּי יוֹסִי שְׁפִיר קְאָמַרְתָּ בְּגִין (דף קיז ע"ב) דְּאִיהוּ גּוֹ רִזָּא דְּאַתְוּוֹן. וְלִית
לָן לְאַתְעָרָא וּזְוִשְׁבֵן וְקִצִּין אֲוֹרְגִין, דְּהָא בְּסַפְרָא דְרַב יִיבָא סָבָא אֲשַׁכּוּז
וּזְוִשְׁבֵן דָּא דְכַתִּיב, (ויקרא כו) אֲזַ תִּרְצֶה הָאָרֶץ. וְהוּא רִזָּא דּוּאִו דְּכַתִּיב, (ויקרא
כו) וַזְכַּרְתִּי אֶת בְּרִיתִי יַעֲקֹב וְדָא הוּא וְאִו כִּלְא כּוּזָדָא, וְעַל דָּא אֲזַכּוּר,
וּלְבַתֵּר וְהָאָרֶץ אֲזַכּוּר, דָּא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. תִּרְצֶה. תִּתְרַעֵי אֶרְעָא לְגַבֵּי
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

אָבֵל יוֹמָא וּזְד דְּאָמְרוּ וּזְבַרְיָא וְדָאִי כִלְא הוּא גְּזִי קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
וְכִלְא אֲשַׁתְּכוּז בְּרִזָּא דְּאַתְוּוֹן דְּשִׁמְא קְדִישָׁא, דְּהָא גְּלוּתָא בְּאֵזֵן אַתְוּוֹן גְּלִי
לִזְן רַבִּי יִיֶסָא הֶכָא, וְהִשְׁתָּא בְּאֵזֵן אַתְוּוֹן אַתְגְּלִיזִין וְגְלִי לִזְן.

אָמַר לִיה תָּא וּזְוִי, דְּאָפִילוּ כּוּד אַתְפַּקְדָּא שְׁרָה, מֵהָאִי דְרִזָּא לָא פִּקִּיד לָהּ,
אָלָא בְּרִזָּא דּוּאִו, דְּכַתִּיב וַיִּי פִּקֵּד אֶת שְׁרָה וְגוֹ. בְּגִין דְּכִלְא בְּרִזָּא דּוּאִו
אִיהוּ, וּבִהָא כִלְל כִּלְא, וּבִיהָ אַתְגְּלִיא כִּלְא, בְּגִין דְּכִל מִלְּהָ דְּאִיהִי סְתִימָא
אִיהִי גְּלִי כִל סְתִימִים. וְכָל אֶתִי מֵאן דְּאִיהוּ בְּאַתְגְּלִיא וַיִּגְלִי מֵה דְּאִיהוּ סְתִימִים.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי כְּמָה אִית לָן לְאַתְמַשְׁכָּא גּוֹ גְּלוּתָא עַד הֵהוּא זְמַנָּא, וְכִלְא
תְּלִי לִיה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כּוּד יִתּוּבּוֹן בְּתִיבְתָא. אִי יִזְכוּ וְאִי לָא יִזְכוּ,
כְּמָה דְּאַתְמַר בְּהָאִי קְרָא דְכַתִּיב אֲנִי יי בְּעַתָּה אֲוִישְׁנָה. זְכוּ אֲוִישְׁנָה לָא
זְכוּ בְּעַתָּה.

אָזְלוּ, עַד דְּהוּוּ אֲזִלִּי, אָמַר רַבִּי יוֹסִי אַדְכַּרְנָא הִשְׁתָּא דְּהָא בְּאַתֵּר דָּא
יִתִּיבְנָא יוֹמָא וּזְד עִם אָבָא, וְאָמַר לִי בְּרִי זְמִין אֲנִית כּוּד מְטוֹן יוֹמָךְ לְשִׁיתִין
שְׁנִין לְאַשְׁכּוּזָא בְּהָאִי אַתֵּר סִימָא דְּזוּכְמַתָּא עַלְמָה, וְהָא זְכִינָא לְאֵזֵן יוֹמִין
וְכָל אֲשַׁכּוּזָא, וְכָל יִדְעָנָא אִי הֲנִי מְלִין דְּקְאָמְרוֹן אוּ הֵהִיא זְכִימַתָּא דְּאִיהוּ
אָמַר.

דף קיז ע"א

Zohar Vayera

ואמר לי פד' ימטון קוקלפין דגורא ג' טהירי ידך אתאביד מינך. אמינא ליה
אבא במה ידעת. אמר לי בהג' תרין צפורין דאעברו על רישך ידענא.
אדהכי אתפרש רבי יוסי ועאל ג' מערתא (דף קיז ע"א) ונדא ואשכוו ספרא ווד
דהנה געין ג' נוקבא דטגרא בסייפי מערתא, נפק ביה.

כיון דפתח ליה וזמא שבועין ותריין גליפין דאתוון דאתמסרו לאדם הראשון
ובהו הוה ידע כל וזכמתא דעלאין קדישין וכל אגון דבתר ריוזיא
דמתגלגלן בתר פרוכתא ג' טהירין עלאין וכל אגון מלין דזמינן למיתתי
לעלמא, עד יומא דיקום עגנא דבסטור מערב ויוזשיר עלמא.

קרא לרבי יהודה ושרו למלעי בההוא ספרא, לא ספיקו למלעי תרי או
תלתא סטריין דאגון אתוון עד דהוו מסתכלין בההיא וזכמה עלאה, כיון
דמטו למלעי בסתירו דספרא ומשתעו דא עם דא, נפק שביבא דאשא
ועלעולא דרוזא ובטש בידיהון ואתאביד מנייהו. בכה רבי יוסי ואמר
דילמא ווס ושלום וזובה איהו גבן או דלאו אגן זכין למנדע ליה.

פד' אתון לגבי דרבי שמעון אשתעו ליה עובדא דא, אמר לון דילמא בקץ
משיוזא דאגון אתוון הויתון משתדלי, אמרו ליה דא לא ידעין דהא כלא
אתנשי מינן. אמר לון רבי שמעון לית רעותא דקודשא בריה הוא בדא
דיתגלי כל כף לעלמא, וכד יהא קריב ליומי משיוזא אפילו רביי דעלמא
זמינן לאשכוזא טמירין דזכמתא ולמנדע ביה קצין וזושבנין, ובההוא
זמנא אתגליא לכלא דא הוא דכתיב (צפורה ג) כי אז אהפך אל עמים וגו'.
מהו אז. בזמנא דתיקום פגסת ישראל מעפרא ויוקים לה קודשא בריה
הוא פדין אהפך אל עמים שפה ברורה לקרא כלם בשם יי ולעבדו שכם
אזוד.

דף קיז ע"ב

תא וזוי, אף על גב דאברהם פתיב ביה ויסע אברם הלוח ונסוע הנגבה.
וכל מטלניו הוו לדרומא ואתקשר ביה, לא סליק לדוכתיה כדקא יאות
עד דאתיליד יצוק, כיון דאתיליד יצוק אסתלק לאתריה ואיהו אשתתף
בהדיה ואתקשרו (דף קיז ע"ב) דא בדא.

Zohar Vayera

בגין כך איהו קרי ליה יצווק וכל אורא, בגין לשתפא מיא באשא, דכתיב ויקרא אברהם את שם בנו הנולד לו אשר ילדה לו שרה יצווק. מאן הנולד לו, אש ממים:

ותרא שרה את בן הגר המצרית אשר ילדה לאברהם מצווק. אמר רבי וזייא, מיומא דאתיליד יצווק והוה ישמעאל בביתא דאברהם, לא אסתלק ישמעאל בשמא, באתר דדהבא שריא סוספיתא לא אדכר קמיה, ובגין כך את בן הגר המצרית, גבר דלא יתווי לאדכרא קמיה דיצווק.

אמר רבי יצווק ותרא שרה, בעינא דקלנא וזמאת ליה שרה, דלא וזמאת ליה בעינא דאיהו ברא דאברהם, אלא דאיהו ברא דהגר המצרית, ובגין כך ותרא שרה. דשרה וזמאת ליה בעינא דא וכלא אברהם, דאיכו באברהם לא פתיב את בן הגר אלא את בנו.

תא וזיי, לבתר מה פתיב וירע הדבר מאד בעיני אברהם על אודות בנו. וכל פתיב על אודות בן הגר המצרית. בגין כך ותרא שרה את בן הגר המצרית. וכל וזמאת דאיהו בריה דאברהם.

רבי שמעון אמר האי קרא תושבנותא דשרה איהו, בגין דזמאת ליה דקא מצווק לפוכבים ומזלות, אמרה, ודאי לאו ברא דא ברא דאברהם למעבד עובדוי דאברהם, אלא ברא דהגר המצרית איהו אהדר לזוולקא דאמיה, בגין כך ותאמר לאברהם גרש האמה הזאת ואת בנה, כי לא יירש בן האמה הזאת עם בני עם יצווק.

וכי סלקא דעתך דקני ליה שרה או לברה, אי הכי לא אודי קודשא בריך הוא עמה, דכתיב כל אשר תאמר אליך שרה שמע בקולה. אלא בגין דזמאת ליה בפוכבים ומזלות ואמיה אוכלא ליה גמוסי דפוכבים ומזלות, בגין כך אמרת שרה כי לא יירש בן האמה הזאת, אנא ידענא דלא ירית לעלמין וזולקא דמהימנותא, ולא יהא ליה עם ברי וזולקא לא בעלמא דין ולא בעלמא דאתי, ובגין כך אודי עמה קודשא בריך הוא.

וקודשא בריך הוא בעא לאפרשא בלזודוי זרעא קדישא פדקא יאות, דבגין כך ברא עלמא דהא ישראל סליק ברעותא דקודשא בריך הוא עד לא יברי עלמא, ובגין כך נפק אברהם לעלמא ועלמא מתקיים

Zohar Vayera

בְּגִינִיהָ, וְאַבְרָהָם וַיִּצְוֶה (כ"א) קָיְמוּ וְלֹא אֶתְיַשְׁבוּ בְּדוֹכְתֵיהֶו עַד דְּנִפְקֵי יַעֲקֹב לְעַלְמָא.

כּוּן דְּנִפְקֵי יַעֲקֹב לְעַלְמָא אֶתְקִימוּ אַבְרָהָם וַיִּצְוֶה וְאֶתְקִימוּ כָּל עַלְמָא, וּמִתְמַן נִפְקֵי עֲמָא קַדִּישָׁא לְעַלְמָא, וְאֶתְקִימוּ כָּלֵא כְּגוֹנָא קַדִּישָׁא כְּדָקָא יְאוּת, וּבְגִין כֶּה אָמַר לִיה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כָּל אֲשֶׁר תֹּאמַר אֲלֶיךָ שְׂרָה שְׂמַע בְּקוֹלָהּ כִּי בִיִּצְוֶה יִקְרָא לָהּ זָרַע, וְלֹא בִישְׁמַעֲלָה. מַה כְּתִיב לְבַתֵּר וְתַלְךָ וְתַתַּע בְּמַדְבַּר בְּאֵר שָׁבַע.

השכלמה מזההשמטות (סימן יט)

וַיִּשְׁכֶּם אַבְרָהָם בְּבֶקֶר וְכו' רַבִּי בְּרוּקָא אָמַר, מַהוּ שָׁם עַל שְׂכֻמָּה אֶלָּא שְׂהוּזְהִירָה עַל עוֹל הָאֲמוּנָה וְלַעֲמוּד בְּמַה שְׁהִיתָה בְּתוֹזִילָה כְּתִיב הֲכֹא שָׁם עַל שְׂכֻמָּה וְכְתִיב הֲתָם (שְׂמוֹת ט"ו) שָׁם שָׁם לֹו וּזְקָ וּמִשְׁפָּט. מַה לְהִלְךְ עַל הַשְׂכִּינָה, אוֹף הֲכֹא עַל הַשְׂכִּינָה. מַה עֲשִׂתָה כּוּן שְׂרָאֲתָה עֲצָמָה יוֹצֵאת מִרְשׁוֹתָו שָׁל אַבְרָהָם וְזָרָה לְקַלְקוּלָה דְכְּתִיב וְתַלְךָ וְתַתַּע מַהוּ וְתַתַּע שְׂתַעֲתַעָה אֲנֹור עֲבוּדָה זָרָה וְגַלְגָּלִי בֵּית אֲבִיָה כְּתִיב הֲכֹא וְתַתַּע וְכְתִיב הֲתָם (י"ב) הֲכֹל הַמָּה מַעֲשֵׂה תַעֲתוּעִים: (עַד כֹּאן מַהֲהַשְׁמַטוֹת)

כְּתִיב הֲכֹא וְתַתַּע וְכְתִיב הֲתָם (י"ב) הֲכֹל הַמָּה מַעֲשֵׂה תַעֲתוּעִים. וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּגִינִיהָ דְאַבְרָהָם לֹא שְׂבִיק. לָהּ וְלַבְּרָהּ.

תָּא וְזוּי, בְּקַדְמִיתָא כֹּד אֲזַלְת מִקְמָה דְשְׂרָה מַה כְּתִיב כִּי שְׂמַע יי אֶל עֲנִיָה. וְהַשְׂתָּא דְטַעֲתָא בְּתַר פּוֹכְבִים וּמְזֻלּוֹת אָף עַל גַּב דְכְּתִיב וְתַשָּׂא אֶת קוֹלָהּ וְתַבֵּךְ. מַה כְּתִיב כִּי שְׂמַע אֶלְהִים אֶל קוֹל הַנָּעַר. וְלֹא כְּתִיב כִּי שְׂמַע אֶלְהִים אֶת קוֹלָהּ.

בְּאֲשֶׁר הוּא שָׁם. הָא אוּקְמוּהָ דְלָאוּ בְּרַ עוֹנֵשָׁא הוּא לְגַבִּי בִי דִינָא דְלַעֲיִלָא, דְהָא בִי דִינָא דְלַתְתָּא עֲנֵשִׁין מִתְלִיסַר שְׁנִין וְלַעֲיִלָא, וְבִי דִינָא דְלַעֲיִלָא מַעֲשָׂרִים שְׁנִין וְלַתְתָּא. וְאָף עַל גַּב דְּוַיִּבָּא הוּא, לָאוּ בְּרַ עוֹנֵשָׁא אִיהוּ. וְהָא אוּקְמוּהָ, וְדָא הוּא דְכְּתִיב בְּאֲשֶׁר הוּא שָׁם.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר אִי הָכִי מֵאֵן דְאַסְתַּלְק מַעֲלָמָא עַד לֹא מִטּוֹן יוֹמוּי לְעֶשְׂרִין שְׁנִין, מֵאֵן אֲתַר אֲתַעֲנֵשׁ, בְּגִין דְהָא מִתְלִיסַר שְׁנִין וְלַתְתָּא לָאוּ בְּרַ עוֹנֵשָׁא אִיהוּ אֶלָּא בּוֹטְאֵי דְאָבוּי. אֲבָל מִתְלִיסַר שְׁנִין וְלַעֲיִלָא מַהוּ, אָמַר

Zohar Vayera

לִיָּה קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא וְזֶס עֲלִיָּה דְלִימוֹת זְכָאִי (וְלֹא לִימוֹת חַיִּיב) וְיִהְיֶב לִיָּה אֲזַר
טַב בְּהֵוּא עֲלֵמָא, וְלֹא לִימוֹת וְזִיב דִּיתַעֲנֵשׁ בְּהֵוּא עֲלֵמָא וְאוֹקְמוּהָ.

דף קיט ע"א

אָמַר לִיָּה אִי וְזִיבָא הוּא וְלֹא מְטוֹן יוֹמוֹי (דף קיט ע"א) לְעֶשְׂרִין שְׁנִין מֵהוּ כִּיּוֹן
דְּאַסְתַּלַּק מֵעֲלֵמָא בְּמֵאִי הוּא עוֹנֵשִׁיָּה. אָמַר לִיָּה בְּדָא אֲתַקְיִים (מִשְׁלֵי יג) וְיֵשׁ
נְסֻפָּה בְּלֹא מִשְׁפָּט. דְּכַד עוֹנֵשׁא נְזוּיָת לְעֵלְמָא אִיָּהוּ (דִּינָא) אֲעֵרַע בְּלֹא כּוֹנָה
לְעֵילָא וְתַתָּא בְּהֵוּא מוֹזְבְּלָא וְיַתַּעֲנֵשׁ כַּד לֹא אֲשַׁוּוּ עֲלִיָּה מִלְּעֵילָא.

וְעֲלִיָּה כְּתִיב, (מִשְׁלֵי ה) עוֹנֵוֹתַי יִלְכְּדֵנוּ אֶת הָרָשָׁע. אִ"ת לְאַסְגָּאָה מֵאֵן דְּלֹא
מְטוֹן יוֹמוֹי לְאַתַּעֲנֵשׁא. עוֹנֵוֹתַי יִלְכְּדֵנוּ (אֵת הָרָשָׁע) וְלֹא בִּי דִינָא דְלְעֵילָא,
וּבְזוֹבְלֵי וְזַטָּאָתוּ יִתְמַךְ וְלֹא בִּי דִינָא דְלְתַתָּא. בְּגִין כֶּף כְּתִיב כִּי שָׁמַע
אֱלֹהִים אֵל קוֹל הַזֶּעַר בְּאֲשֶׁר הוּא שָׁם.

רַבִּי שְׁמַעוֹן פְּתוּז וְאָמַר, (וִיקְרָא כו) וְזָכַרְתִּי אֶת בְּרִיתִי יַעֲקֹב מִלֵּא בּוֹא"ו אִמֵּאִי.
אֲלֹא בְּתַרִּין סְטָרִין אִיָּהוּ (אֲנִין). רָזָא דְזוֹכְמָתָא וְזָדָא. דְּאִיָּהוּ רָזָא דְרָזָא
דְזוֹכְמָתָא. אֲתַר דְּשָׂרֵי בֵּית יַעֲקֹב. אֲבָל הָאִי קָרָא עַל גְּלוּתָא דִּישְׂרָאֵל
אֲתַמְר, דְּכַד אֲנִין גּוֹ גְּלוּתָא, הֵוּא זְמַנָּא דִּיתַפְקָדוֹן (בֵּית יַעֲקֹב) יִתַּפְקָדוֹן בְּרָזָא
דּוֹא"ו. וְאִיָּהוּ בְּאַלְפֵי שְׁתֵּיתָאָה. (וְאֲתוּזוֹן עַר א) וּפְקִידָה בְּרָזָא דּוֹא"ו שִׁית רַגְעֵי וּפְלַג
עֵידָן. וּבְזְמַנָּא דְשִׁתִּין שְׁנִין לְעַבּוּרָא דְרָשׁא בְּאַלְפֵי שְׁתֵּיתָאָה יָקִים אֱלֹהֵי
שְׁבִינָא פְקִידוֹ לְבִרְתֵּיהָ דִּיעֲקֹב. וּבְמַהֵוּא זְמַנָּא עַד דִּיהָא לָהּ זְכִירָה שִׁית
שְׁנִין וּפְלַגָּא. וּבְמַהֵוּא זְמַנָּא שִׁית שְׁנִין אֲזוּרְגִין וְאֲנִין שְׁבַעִין (תַּלְתָּי) וְתַרִּין וּפְלַגָּא.

בְּשִׁיתִין וְשִׁית יִתְגַּלִּי מִלְּכָא מְשִׁינָזָא בְּאַרְעָא (שְׁמוֹת ז ב, ט ב) דְּזָלִיל, וְכַד כְּכָבָא
דְּבַסְטָר מוּרְזוּ יִבְלַע שְׁבַע כְּכָבִיא מִסְטָר צְפוּן, וְשִׁלְהוּבָא דְאַשָׁא אוֹכְמָא
תְּהָא תְּלִיא בְּרַקִּיעָא שִׁיתִין יוֹמִין, וְקָרְבִין יִתַּעֲרוֹן בְּעֵלְמָא לְסִטָר צְפוּן, וְתַרִּין
מִלְּכִין יִפְלוּן בְּאַנְוֹן קָרְבִין.

וְיִזְדוּגוֹן כְּלַהוֹן עַמְּבִיא עַל בְּרִיתֵיהָ דִּיעֲקֹב לְאַדְוִיָּא לָהּ (לז) מֵעֲלֵמָא. וְעַל
הֵוּא זְמַנָּא כְּתִיב (וְהִיתָה) (רַבְמִיָּה לו) וְעַת צָרָה הִיא לְעֵקֶב וּמִבְּנֵיהָ יוֹשֵׁעַ וְכַדִּין
יִסְתַּיְימוּן נְפִשִׁין מְזוּפָא וּבְעִיִין לְאַתּוּדֶשׁא, וְסִימְנִין (כָּל הַנֶּפֶשׁ לְבֵית יַעֲקֹב הַבָּאָה מִצְרִימוֹהָ
שְׁבַעִים וְכַתִּיב) (בְּרַאשִׁית מו) כָּל הַנֶּפֶשׁ הַבָּאָה לְעֵקֶב מִצְרִימוֹהָ וְגו' כָּל נְפִשׁ שְׁשִׁים
וְיֵשׁ.

Zohar Vayera

בְּשִׁבְעֵין וְתַלְתַּת כָּל מַלְכֵי עֲלָמָא יִתְכַנְשׁוּן לְגוֹ קַרְתָּא רַבְתָּא דְרוּמֵי, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יִתְעַר עֲלֵיהוּ אִשָּׁא וּבִרְדָּא וְאֲבָנֵי אֲלֻגְבֵישׁ וְיִתְאַבְדּוּן בְּעֲלָמָא, בַּר אֲנֹן מַלְכֵין דְּכָא יִמְטוּן לְתַמְנָן וְיִתְדָרוּן לְאַנְוָא קְרַבִּין אֲוֹרְגִין. וּבַמְהֵהוּא אֲמַנָּא מַלְכָּא מְשִׁיזָּא יִתְעַר בְּכָל עֲלָמָא, וְיִתְכַנְשׁוּן עֲמִיּהָ כַּמְהָ עֲמִין וְכַמְהָ וּזְיִלִין מִכָּל סִיפֵי עֲלָמָא, וְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יִתְכַנְשׁוּן בְּכָל אֲנֹן אֲתֵרֵי.

עַד דְּאַשְׁתַּלְמִימוּ אֲנֹן שְׁנֵין לְמַאָה, כְּדִין וְאִוּ יִתְוַזְבֵּר בְּהָ"א, וְכִדִּין ^(ישעיה סו) וְהִבִּיאוּ אֶת כָּל אֲוִיכֶם מִכָּל הַגּוֹיִם מִנְּזוּחַ לִי וְגו'. וּבְנֵי יִשְׂמַעֵאל ^(ישאל) אֲמִינִין בְּהֵהוּא אֲמַנָּא לְאַתְעָרָא ^(עליהו) עִם כָּל עַמִּין דְּעֲלָמָא לְמִיִּתִי עַל יְרוּשָׁלַם דְּכַתִּיב, ^(וכריה יד) וְאַסְפֹּתִי אֶת כָּל הַגּוֹיִם אֶל יְרוּשָׁלַם לְמַלְוֹמָהּ וְגו'. וְכַתִּיב, ^(תהלים ב) יִתְעַצְבוּ מַלְכֵי אֶרֶץ וְרוּזְזִים נֹסְדוּ יוּדַע עַל יְיָ וְעַל מְשִׁיזָּו. וְכַתִּיב יוֹשֵׁב בְּשָׁמַיִם יִשְׁחַק יְיָ יִלְעַג לָמוֹ.

לְבַתֵּר וְאִוּ וְעִירָא יִתְעַר לְאַתְוַזְבְּרָא וְלִזְדִּישָׁא זְשַׁמְתִּין דְּהוּ עֵתִיקִין בְּגִין לְזוּדְתָא עֲלָמָא כַּמְהָ דְּכַתִּיב, ^(שם קד) יִשְׁמוּז יְיָ בְּמַעֲשָׂיו וְכַתִּיב יְהִי כְבוֹד יְיָ לְעוֹלָם לְאַתְוַזְבְּרָא כְּדָקָא יְאוּת. יִשְׁמוּז יְיָ בְּמַעֲשָׂיו לְזוּזְתָא לֹון לְעֲלָמָא וְלִמְהֵי כְּלֵהוּן בְּרִיין וּזְדִתִּין לְזוּזְבְּרָא עֲלָמִין כְּלֵהוּ כְּזוּד.

זְכָאִין אֲנֹן כָּל אֲנֹן דְּיִשְׁתַּאֲרוּן בְּעֲלָמָא בְּסִיפֵי אַלְף שְׁתִּיתָאָה לְמִיעַל בְּשִׁבְתָּא, דְּהָא כְּדִין אִיהוּ יוּמָא וּזְד לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּלִזְוֹדוּי לְאַזְדוּגָא כְּדָקָא יְאוּת וְלְמַלְקֻט זְשַׁמְתִּין וּזְדִתִּין לְמַהֵי בְּעֲלָמָא עִם אֲנֹן דְּאַשְׁתַּאֲרוּ בְּקַדְמִיתָא דְּכַתִּיב, ^(ישעיה ד) וְהִיא הַגִּישָׁר בְּצִיּוֹן וְהַגּוֹתֵר בְּיְרוּשָׁלַם קְדוּשָׁא יֹאמֵר לֹו כָּל הַכְּתוּב לְזִמִּים בְּיְרוּשָׁלַם :

וְיְהִי אֲזוּר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וְהָאֵלֶּהִים נְסָה אֶת אַבְרָהָם וְיֹאמֵר אֲלֵיו אַבְרָהָם וְיֹאמֵר הַגִּנִּי. רַבִּי יְהוּדָה פָּתוּן וְאָמַר ^(תהלים מוה) אֲתָה הוּא מַלְכֵי וְגו'. דָּא הוּא שְׁלִימוּ דְּכָל דְּרִגִין כְּזוּדָא דָּא בְּדָא.

דף קיט ע"ב

צוּה יִשׁוּעוֹת יַעֲקֹב, כָּל אֲנֹן שְׁלִיזוֹן דְּעַבְדֵי שְׁלִיזוֹתָא ^(דף קיט ע"ב) בְּעֲלָמָא דְּלִיְהוּ כְּלֵהוּ מַסְטְרָא דְּרוּמֵי וְלֹא לְהוּ מַסְטְרָא דְּדִינָא, בְּגִין דְּאִית מְאָרֵי שְׁלִיזוֹן מַסְטְרָא דְּרוּמֵי וּמַסְטְרָא דְּדִינָא קִשְׁיָא. אֲנֹן שְׁלִיזוֹן דְּאַתִּיין מַסְטְרָא דְּרוּמֵי לָא עַבְדֵי שְׁלִיזוֹתָא דְּדִינָא בְּעֲלָמָא כְּלָל.

Zohar Vayera

ואי תיבא הא מלאכא דאתגלי ליה לבלעם הא תנינן שליחא דרוומי הוה ואתהפך לדינא. לא לעולם לא אשתני, אלא שליחא דרוומי הוה לאגנא עליהו דישראל ולמהוי סניגוריא עליהו, ולקבליה הוא דינא, וכך אורווי דקודשא בריך הוא, כד אוטיב לךא והוא טיבו דינא לךא. כך הא שליחא דרוומי הוה להו לישראל ולבלעם אתהפך לדינא. בגין כך צוה ישועות יעקב, אמר דוד, פקיד על עלמא כד ישתלחון שליחא דהוין מסטרא דרוומי.

רבי אבא אמר צוה ישועות יעקב דאגון זו גלותא וישתכח פורקנא להון זו גלותהון. תא וזוי, תושבון דאבהן יעקב הוה, ואלמלא יצחק לא אתא יעקב לעלמא, ובגין כך צוה ישועות יעקב דא יצחק, דכיון דאשתויב יצחק ישועות יעקב הוה.

ויהי אזור הדברים האלה. רבי שמעון אמר הא תנינן ויהי בימי על צערא אתמר, ויהי אף על גב דלא פתיב בימי טפסי דצערא אית ביה. ויהי אזור, בתר דרנא תתאה דכל דרגין עלאין, ומאן איהו דברים, כמא דאת אמר (שמות ד) לא איש דברים אנכי.

ומאן הוה בתר דרנא דא, והאלהים נסה את אברהם דאתיא יצר הרע לקטרגא קמי קודשא בריך הוא. הכא אית לאסתכלא והאלהים נסה את אברהם. את יצחק מבעי ליה. דהא יצחק בר תלתין ושבע שנין הוה והא אבוי לאו בר עונשא דיכיה הוה, דאלמלא אמר יצחק לא בעינא לא אתענש אבוי עליה. מאי טעמא והאלהים נסה את אברהם וכל פתיב נסה את יצחק.

אלא את אברהם ודאי דבעי לאתכללא בדינא, דהא אברהם לא הוה ביה דינא ככל מקדמת דנא, והשתא אתכליל במי"א באש"א. ואברהם לא הוה שלים עד השתא דאתעטר למעבד דינא ולא אתקנא ליה באתריה.

וכל יומי לא הוה שלים עד השתא דאתכליל במי"א באש"א ואש"א במי"א, ובגין כך והאלהים נסה את אברהם ולא את יצחק, דאומין אברהם לאתכללא בדינא, וכד עביר דא, עאל (קל"ב ב) אש"א במי"א

Zohar Vayera

ואשתלים דא עם דא. ודא עביד דינא לאתכללא דא בדא. וכדין יצר הרע אתא לקטרנא עליה דאברהם דלא אשתלים כדקא יאות עד דייעביד דינא ביצוק. דיצר הרע אזור הדברים איהו ואתא לקטרנא.

ותא וזוי רוא דמלה, אף על גב דקאמרן דאברהם פתיב וכלא יצוק, יצוק נמי אתכליל ביה בהאי קרא, רוא דכתיב והאלהים נסה את אברהם. נסה לאברהם לא פתיב אלא את אברהם את דייקא ודא יצוק. דהא בהאיא שעתיא בגבור"ה תתאה שריא, פיון דאתעקד ואודמן בדינא על ידא דאברהם כדקא יאות, כדין אתעטר באתריה בהדיה דאברהם ואתכלילו אש"א במי"א וסליקו לעילא, וכדין אשתכחו מוזלוקת כדקא יאות מיא באשא.

באן (עבד) וזמא אפא רומנא דאתעביד אכור. אלא בגין לאשתכחו מוזלוקת מיא באשא ולא תעטר אאתריהו (ד"א ליג כדקא יאות), עד דאתא יעקב ואתתקן כלא כדקא יאות ואתעבידו תלתא אבהן שלמיין ואתתקנו עכאי ותתאי:

דף קכ ע"א

ויאמר קוז נא את בנה. וכי היאך יכיל אברהם דאיהו סבא. אי תימא בגין דיצוק לא נפיק מרשותיה כלל, יאות, אכל כמא דאת אמר, (במדבר כ) קוז את אהרן ואת אלעזר בנו אלא בגין לאמשכא לון במלין ולאדברא לון לרעותא דקודשא בריה הוא, אוף הכא קוז במלין. את בנה את יוזידך אשר אהבתה (דף קכ ע"א) אוקמוה. וכה לך אל ארץ המורה כמא דאת אמר (שיר השירים ד) אלה לי אל הר המור. לאתקנא באתרא דיתווי:

ביום השלישי ויש"א אברהם א"ת עיניו וירא את המקום מרוזוק. ביום השלישי הא אוקמוה, אלא פיון דאתמר ויקם ויכה אל המקום אשר אמר לו האלהים מאי טעמא ביום השלישי וירא את המקום מרוזוק. אלא בגין דכתיב כי ביצוק יקרא לך זרע ודא הוא יעקב דנפק במינה והאי הוא ביום השלישי. וירא את המקום מרוזוק כמא דאת אמר (ירמיה לא) מרוזוק יי נראה לי.

Zohar Vayera

וירא את המקום. דא הוא יעקב דכתיב, (בראשית כ"ו) ויקוץ מאבני המקום. אסתכל אברהם ביום השלישי דאיהו דרגא תליתאה וזמא ליה ליעקב דזמין למיפק מגיה. מרוזוק כמה דאמרן מרוזוק ולא לזמן קריב.

אמר ליה רבי אלעזר מאי שבווא איהו לאברהם כד אסתכל וזמא דזמין למיפק מגיה יעקב. דהא כד אויל למיפקד ליה ליעזוק, לאו שבווא כל כף איהו דיליה.

אמר ליה ודאי (והא) זמא ליה ליעקב דהא מקדמת דנא ידע אברהם וזכמתא, ואסתכל השתא ביום השלישי דאיהו דרגא תליתאה למעבד שלימו וכדין זמא ליה ליעקב דכתיב וירא את המקום. אבל השתא קיימא ליה מלה מרוזוק בגין דאויל למיפקד ליה ליעזוק ולא בעא להרהר אבתריה דקודשא בריך הוא.

מרוזוק זמא ליה גו אספקלריאה דלא נהרא בלוודוי, ובגין כף זמא ליה ולא אתגלי כלא, דאלו אספקלריאה דנהרא הוה שכיון על האי אספקלריאה דלא נהרא אתקיים עליה אברהם כדקא יאות, אבל מרוזוק, בלוודוי הוה, מרוזוק.

מאי טעמא אסתלק מהאי מלה אספקלריאה דנהרא בגין דהאי דרגא דיעקב הוה. ובגין דיעקב עד לא אתייליד לא אשתכח השתא על האי דרגא. ותו בגין דיהך ויקבל אנרא. וירא את המקום מרוזוק דא יעקב כמה דאתמר מרוזוק דלא זכה ביה. (ראייה בעינוי בהאי עלמא אלא מרוזוק מנו האי דרגא דהא כד אתא יעקב הכא דאף על גב דאתו להתוא ראייה וזמא ליעקב, אמר אברהם ודאי קודשא בריך הוא ידע בזמא אורא דאתווי, מיד ויבן שם אברהם את המזבח וכו'. מה כתיב לעילא ויאמר יצחק אל אברהם אביו ויאמר אבי, הא אוקמוה. אבל מאי טעמא לא אתיב ליה (מדוי) ביד. אלא בגין דהא אסתלק מרוזמי דאפא על ברא ובגין כף כתיב הגני בני, הגני דאסתלקו רוזמי ואתהפך לדינא:

ויאמר אברהם, ולא כתיב ויאמר אביו, דהא לא קאים עליה פאפא אלא בעל מוזלוקת הוה ביה. אלהים יראה לו השה. יראה לנו מבועי ליה, מאי יראה לו. אלא אמר ליה אלהים יראה לו לגרמיה, כד איהו יצטרף. אבל השתא בני ולא אמרא. מיד וילכו שניהם יחדו.

Zohar Vayera

רבי שמעון פתח ואמר (ישעיה לב) הן אראלם צעקו וזוזה מלאכי שלום מר יבכיון. הן אראלם אלין מלאכי עלאי. צעקו בההיא שענתא ובעו לקיימא על ההיא מלה דכתיב, (בראשית טו) ויוצא אותו הזוזה. בגין כך צעקו וזוזה.

מלאכי שלום. אלין אנן מלאכין אוורגין דהוו זמנין למייהר קמיה דיעקב ובגליגיה דיעקב אבטון לון שלימו, קודשא בריך הוא. דכתיב, (בראשית לב) ויעקב הלך לדרך ויפגעו בו מלאכי אלהים. ואלין אקרון מלאכי שלום, כלהו פכו כד זמנו ליה לאברהם דעקיד ליה ליצוק, ואודעונו עלאי ותתאי וכלהו עליה דיצוק:

דף קכ ע"ב

ויקרא אליו מלאך יי וגו', פסיק טעמא בגווייהו, דלאו אברהם בתראא פקדמאה. בתראא (דף קכ ע"ב) שלים (נשא קלון א) קדמאה לא שלים. כגוונא דא שמואל שמואל, בתראא שלים, קדמאה לא שלים. בתראא גביא, קדמאה לא גביא. אבל משה משה, לא פסיק, בגין דמיומא דאתייליד לא אעדי מניה שכינתא. אברהם אברהם. רבי וזייא אמר בגין לאתערא ליה ברוחא אוורא בעובדא אוורא פלפא אוורא.

רבי יהודה אמר אתבריר יצוק ואסתליק ברעותא קמי קודשא בריך הוא פריזא דקטורת בוסמין דקרבין כהגייא קמיה, תרין זמנין פיומא ואשתלים קרבנא. דהא צערא דאברהם הוה בשענתא דאתמר ליה אל תשלוז ירך אל הנער ואל תעש לו מאומה. וזשיב דקרביגיה לא אשתלים ולמננא עבד וסדר פלא ובנה מזבון. מיד.

וישא אברהם את עיניו וירא והנה איל אוור וגו' הא תנין הוא איל דאתברי בין השמשות הוה, ובן שנתו הוה כמא דאת אמר, (במדבר ז) פכש אווד בן שנתו והכי אצטרין (נ"א ואת אמרת בין השמשות. ודו והא יצוק לא הוה בעלמא, אלא אתפקיד וכו') (והא יצוק לא הוה בעלמא) ואת אמרת בין השמשות. אלא אתפקד וזילא לאודמנא ההוא אימרא בשענתא דאצטרין ליה לאברהם. כמה דכל אנן מלין דהוו בין השמשות אתמנא וזילא לאודמנא ההוא מלה (להווא זמנא) בשענתא דאצטרין ליה. הכי גמי האי איל דאתקריב תוורתיה דיצוק.

Zohar Vayera

פָּתוּחַ וְאָמַר, (ישעיה סג) בְּכָל צָרְתָם לֹא צָר וּמִכְלָאךְ פָּנָיו הוֹשִׁיעֵם וְגו'. תָּא וְזוּי, בְּכָל צָרְתָם דְּיִשְׂרָאֵל כּד אֲזַדְמִין לִוּן עֲאֲקִין, כְּתִיב לֹא בְּאֵלֶיךָ וְיָקָרִי בּוֹא'וּ, בְּזִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֲמִהוּן בְּעָקוּ. לֹא בְּאֵלֶיךָ, אֲתֵר עֲלָאָה יִתִיר, אָף עַל גַּב דְּלָאוּ בְּהֵוּא אֲתֵר רִוּוּזָא וְעָקוּ, לְהֵתֵם לְעֵילָא מְטָא עֲקֵתָא דְּיִשְׂרָאֵל. לֹא בְּאֵלֶיךָ כְּמָא דְּאֵת אֲמַר, (תהלים ק) הוּא עֲשֵׂנוּ וְלֹא אֲזַוְנוּ. כְּתִיב בְּאֵלֶיךָ וְיָקָרִי בּוֹא'וּ.

וּמִכְלָאךְ פָּנָיו הוֹשִׁיעֵם. וְהָא אִיהוּ עֲמִהוּן בְּהֵוּא עָקוּ, וְאֵת אֲמַרְתָּ הוֹשִׁיעֵם. אֲלֵא מוֹשִׁיעֵם לֹא כְּתִיב, אֲלֵא הוֹשִׁיעֵם מִקְדָּמַת דְּנָא דְּאִיהוּ זְמִין בְּהֵוּא עָקוּ לְמִסְבַּל עֲמִהוּן. תָּא וְזוּי, בְּכָל זְמַנָּא דְּיִשְׂרָאֵל אֲנִין בְּגָלוּתָא, שְׂכִינְתָא עֲמִהוּן בְּגָלוּתָא, וְהָא אוֹקְמוּתָא, דְּכְתִיב (דברים ל) וְשָׁב יי אֱלֹהֶיךָ אֵת שְׁבוּתֶךָ וּרְוּמָךְ וְגו'.

דְּבַר אֲזַר וּמִכְלָאךְ פָּנָיו הוֹשִׁיעֵם, דָּא שְׂכִינְתָא. דְּאִיהוּ עֲמִהוּן בְּגָלוּתָא וְאֵת אֲמַרְתָּ דְּאִיהוּ הוֹשִׁיעֵם. אֲלֵא הִכִּי הוּא וְדָא, דְּאֵלִין אֲנִין מִשְׂכְּנוֹתֵינוּ דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּגָלוּתָא, וּבְזִין דְּשְׂכִינְתָא עֲמִהוּן קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲדַכֵּר לִוּן לְאוֹטָבָא לִוּן וְלֵאפְקָא לִוּן מִן גָּלוּתָא, דְּכְתִיב, (שמות ו) וְאֲזַכֵּר אֵת בְּרִיתִי בְּקִדְמוּתָא, וְלִבְתֵּר וְעֵתָה הִנֵּה צִעֲקַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּאֵה אֵלַי.

וְגַם רִאֲיִתִּי. לְאִסְגָּאָה רִאֲיִתִּי אֲזַזְרָא דְּאִיהוּ קִדְמָאָה דְּכֻלָּא, וְכְתִיב, (שמות ב) וְיִזְכֹּר אֱלֹהִים אֵת בְּרִיתוֹ דָּא שְׂכִינְתָא. אֵת אֲבָרְהָם לְאֲבָרְהָם מִבְּעֵי לִיהַ, אֲלֵא אֵת אֲבָרְהָם דָּא הוּא וּזְבֻרוּתָא וְזוּוּגָא דִּילָהּ בְּאֲבָהָן. אֵת אֲבָרְהָם (במדבר קכ א) דָּא הוּא מִעֲרַבִּית דְּרוּמִית. אֵת יִצְחָק דָּא הוּא צְפוֹנִית מִעֲרַבִּית. וְאֵת יַעֲקֹב דָּא הוּא וְזוּוּגָא וְזָדָא, כְּלָלָא וְזָדָא, וְזוּוּגָא שְׁלִים פְּדָקָא יְאוּת.

כְּזוּוּגָא דָּא אֵת הַשְּׁבִימִים דָּא הוּא כְּלָלָא מִדַּת לִילָה בְּיוֹם. וְאֵת הָאָרֶץ דָּא מִדַּת יוֹם בְּלִילָה כְּזוּדָא. אוֹף הִכָּא בְּכֻלְהוּ אֵת, וּבִיעֲקָב וְאֵת, לְמִהוּי כְּלָא וְזוּוּגָא וְזָדָא דְּלָא מִתְּפַרְשִׁין דְּכֵר וְנִזְקָבָא לְעֵלְמִין. וְזִמִּין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאֲכָרוּזָא בְּכָל עֲלָמָא וְלֵאשְׁמַעְתָּ קָל דְּיִיבָא (ישעיה סג) וְיִאמַר אָךְ עַבְדֵי הַבַּיִת בְּנִים לֹא יִשְׁקְרוּ וְיִהְיֶה לָהֶם לְמוֹשִׁיעַ. בְּרוּךְ יי לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן:

(עַד כֵּאן פִּרְשֵׁת וִירָא)